

CENTRALANTIKVARIATET
KATALOG 84

NUMISMATIK
ur
ERICSBERGS
BIBLIOTEK

STOCKHOLM MMXVIII

FÖRORD

EFTER VÅRA TIDIGARE KATALOGER med nordisk historia ur Ericsbergs bibliotek kommer nu äntligen den sedan länge utlovade katalogen med den numismatiska litteraturen.

För de som är intresserade av svensk numismatisk historia finns det förstås ingen anledning att behöva förklara varför det är så spännande och roligt att få presentera böckerna i denna katalog, för sällan har väl både ett bibliotek och en myntsamling varit så berömda som de på Ericsberg. En närmare presentation av myntsamlingen ges i auktionskatalogerna av Ulf Nordlind och Künker, och för en lättsammare essä kan hänvisas till Berta Holmbergs ”Ett ståtligt myntkabinett” från 1937 (nr 43 i katalogen).

Den numismatiska delen av Ericsbergs bibliotek har varit ett arbetsbibliotek. Då den är ihopsamlad av flera generationer duktiga boksamlare, är det förstås ändå oundvikligt att samlingen innehåller många både mycket sällsynta verk och fantastiskt fina exemplar. Men trots det har inte sällsynthet, skick eller andra bibliofila aspekter varit huvudsaken i denna del av det stora biblioteket, utan dessa böcker har i stor utsträckning varit ett hjälpmedel i myntsamlandet. Att böckerna flitigt har använts visas framför allt i form av marginalanoteringar i förteckningar över svenska mynt och medaljer, men säkert också i det faktum att oväntat många verk saknar enstaka delar. Detta kan till en del förklaras av att det ibland bara behövdes en viss del av ett verk, men framförallt förmodligen på att böckerna fyllt ett praktiskt behov och således ibland flyttats till andra platser och kommit bort, eller lånats ut och förblivit utlånade. Bland bok- och myntsamlarna på Ericsberg kan framförallt nämnas David Gotthard Hildebrand (1761–1808), Carl Jedvard Bonde (1813–95) och Carl Gotthard Bonde (1877–1937).

Precis som i de tidigare katalogerna dyker här upp exempel på fina provenienskedjor med flera gamla bekanta boksamlare bland äldre ägare till böckerna, såsom Carl Didric Ehrenpreus, Jonas Hallenberg och inte minst Carl Gustaf Warmholtz, som här får representeras av sin egen myntkatalog! Och trots att det bara återfinns en bok i katalogen med Gustaf d’Albedyhlls exlibris är det ändå mycket sannolikt att fler kommer från det d’Albedyhllska biblioteket, vilket ju köptes i sin helhet av Carl Jedvard Bonde 1843. I katalogen över d’Albedyhlls samling återfinns bland annat en Brenner 1691, vilket eventuellt är samma exemplar som föreligger här, och där återfinns även samlingsband med Keders verk motsvarande de som återfinns här, liksom Ziervogels arbeten etc.

Vid sidan av dessa välkända boksamlare dyker här även upp kända äldre myntsamlare bland de tidigare ägarna, såsom t.ex. Georg Friedrich Niehenck, Johan Frans Podolijn och Erik Gyllengrip (och även som myntsamlare förstås, Ehrenpreus). Ett namn som dock saknas är Daniel Georg Neschers. En del av hans böcker kom annars till Ericsberg via de dubblettutförsäljningar som Kungliga biblioteket höll efter att de mottagit dennes bibliotek. Neschers myntsamling utgjorde en viktig del i skapandet av den stora samlingen på Ericsberg.

Till skillnad från de tidigare katalogerna återfinns i denna även en del böcker och kataloger från 1900-talet. Det beror framförallt på Carl Gotthard Bonde (1877–1937) som inte bara fortsatte myntsamlandet utan "... betydligt utökade den gamla mynt- och medaljsamlingen på Ericsberg" (Högberg), och givetvis i motsvarande grad även utökade det numismatiska biblioteket.

Slutligen ska även nämnas att det från Ericsbergs bibliotek även finns åtskilliga fler förordningar rörande mynt- och bankväsen, som inte tagits med i denna katalog. De finns dock förtecknade och en lista i pdf-form över dessa skickas gärna på begäran.

Mats Petersson

ex orig.

C.H.f.

ELIAS BRENNER.
Reg. Arch. Antiq. Assessor.

SVENSK NUMISMATIK

1. AGARDH, J. M. *Om bank-väsendet och penninge-theorien*. Stockholm, P. A. Norstedt & söner, 1865. 8:o. (4), + 458, + (2) s. Mestadels ouppskuren i samtida hfrbd med blind- och guldornerad rygg, ryggen med några smärre fläckar. Fint exemplar med Carl Jedvard Bondes exlibris. 2500:—

Hesse 0440. Postumt utgiven av författarens kusin, botanikern J. G. Agardh. John Mortimer Agardh (1812–62) växte upp hos farbrodern K. A. Agardh, och blev både matematiker, astronom och nationalekonom. Detta postuma arbete räknas som hans största på det senare området. Det innehåller bl.a. de historiska uppsatserna *Preglade mynt* (s. 19–27); *Vigt- och myntförhållanden under medeltiden* (s. 27–57); *Vår egen äldsta mynthistoria* (s. 57–77) och *Kopparmyntningen* (s. 78–87)”.

2. [Ahlborn.] *Förteckning öfver framlidna fru Lea Ahlborns född Lundgren efterlemnade arbeten och konstsamlingar af medaljer, mynt, medaljonger, statyetter, byster, basreliefer, former m.m. Kontorschefen J. F. H. Oldenburgs dupletter m.m. myntplåtar samt framlidne professor Mårten Eskil Winges och fru Hanna Winges handteckningar, aquareller, oljemålningar*. Stockholm, H. Bukowski, 1898. 8:o. 30 s. Illustrerad. Noteringar i blyerts. Häftad. Omslaget med liten reva och småfläckar. (Bukowskis katalog 116.) 750:—

Hesse 2228. Illustrationerna avbildar oljemålningar. Lea Ahlborn (1826–97) var gravör och anställdes vid Kungl. Myntverket 1855. Hon blev därmed den första kvinnan i svensk stats-tjänst.

3. ANDERSSON, Anders Jeremias. *Nya mynt-boken. En tydlig, noggrann och fullständig uppställning af de gamla och nya myntens inbördes värde af A. J. Andersson*. Stockholm, Hörbergska boktryckeriet, 1855. 16:o. 63, + (1) s. Ställvis nära skuren i övre marginalen. Häftad, med tryckt grönt omslag. Ryggen med revor och inlagan genomgående skör i häftningen, vikta hörn. 250:—

Hesse 0467. Första upplagan. En andra trycktes samma år och en tredje året därpå.

4. APPELGREN, T. G. *Svenska myntgravörer, gravörsmärken och prägelstilar*. [=Omslagstitel.] Särtryck ur Myntdirektörens årsberättelse för år 1916. Stockholm, Centraltryckeriet, 1917. 8:o. 20 s. + plansch. Klammerhäftad, med tryckt omslag. 400:–

Thore Gustaf Appelgren (1872–1950) var både forskare knuten till myntkabinetten och mynthandlare, dock ej samtidigt. Hans mest kända numismatiska arbeten är *Gustav Vasas mynt* (två upplagor, 1905 resp. 1933) och *Förteckning öfver Antellska myntsamlingen i Helsingfors* (1906–08). Som mynthandlare gav han ut över 80 kataloger, och han upprättade en egen betygskala över myntes konserveringsgrader, som delvis accepterades i hela Norden.

5. APPELGREN, T. G. *Svenska myntmästare- och myntskrivaremärken*. Stockholm, Centraltryckeriet, 1916. 8:o. 12 s. + plansch. Snörhäftad med tryckt omslag. 300:–

6. [Arfwedsson.] *Förteckning öfver en större samling svenska mynt och medaljer m.m. som kommer att försäljas å Stockholms Stads Bok-Auktions-kammare tisdagen den 18 och fredagen den 21 dec. fr. kl. 4 e.m. samt lördagen den 22 dec. 1866 fr. kl. 11 f.m.* Stockholm, Ivar Haeggström, 1866. 8:o. 33 s. Häftad. 900:–

Hesse 1970. Innehåller 888 poster med mynt och medaljer. Dubbletter ur grosshandlare John Edvard Arfwedssons samling, som delvis kommer ur den Littorinska samlingen.

7. BERCH, Carl Reinhold. *Beskrifning öfwer swenska mynt och kongl. skådepenningar, som til denna tid, antingen i stora cabinetter wärkeligen äro gömde, eller i böcker finnas afritade: tillika med efterrättelse om hwad i fremmande länder, med och emot Sverige, under någon stempel utkommit: hwarjemte följer förteckning på de, öfwer inhemske enskilte personer, präglade minnes-märcken*. På kongl. Upsala acad. kostnad til trycket befordrad. Uppsala, Joh. Edman, 1773. 4:o. (16), + 146 s. + grav. plansch. Interfolierad och med äldre marginalnoteringar i bläck. En fuktfläck i övre marginalen på s. 129 till slutet. Oskuren i ett ganska nött samtida skinnryggband med upphöjda bind, gråpappärmar där den främre har en handskriften innehållsförteckning. Handskriften kort teckentabell på främre omslagets insida. Ej komplett. 2500:–

Setterwall 5038. Hesse 0508. Warmholtz 7569. Detta omfattar ungefär första hälften av boken. Fint proveniens exemplar med åtminstone tänkta markeringar om vilka exemplar, troligen på Ericsberg, som ej behöver vara bättre respektive vilka som behöver och vilka som bör vara bättre.

Carl Reinhold Berchs viktiga numismatiska huvudarbete, en beskrivande katalog över alla vid denna tid kända svenska mynt och medaljer. Antikvarien och sekreteraren i Antikvitetsarkivet Carl Reinhold Berch (1706–77) var som numismatiker kritisk mot föregångarnas tidiga myntbestämmelser och konstaterade bl.a. att ingen svensk myntning förekommit före kristendomens ankomst till Sverige. Något han dock ej vågar stå för i denna beskrivning, där svenska mynt fortfarande dateras till förkristen tid. Ett supplement och en fortsättning utgavs av Silverstolpe 1825. ”Detta arbete öfverträffar vida Brenners Thesaurus, och är för alla Mynt-älskare oumbärligt”, ansåg Warmholtz.

8. BERCH, Carl Reinhold. *Beskrifning öfver svenska mynt och kongl. skådepenningar, som til denna tid, antingen i stora cabinetter wärkeligen äro gömde, eller i böcker finnas afritade: tillika med efterrättelse om hwad i fremmande länder, med och emot Sverige, under någon stempel utkommit: hwarjemte följer förteckning på de, öfver inhemske enskilte personer, präglade minnes-märcken*. På kongl. Upsala acad. kostnad til trycket befordrad. Uppsala, J. Edman, 1773. 4:o. (16), + 373, + (1) s. + grav. plansch. Ytterligare 43 blanka blad medbundna samt ett inklistrat handskrivet blad, ”Addenda til Berchs myntbok. Pagina 368”. Spår av flitigt användande i form av talrika understrykningar, marginalnoteringar och ”bockar” i marginalerna. Ett klipp i nedre marginalen på s. 53, en fläck i yttermarginalen och texten på s. 69–78 och en liten reva i övre marginalen på s. 119. En fuktfläck i övre marginalen på s. 369 till slutet. Något nött samtida hfrbd, rikt guldornerad rygg med upphöjda bind, röd titeletikett och röda snitt. Ryggens guldornering delvis bortnött nedtill. Ytliga maskangrepp på de fläckvis nötta pärmsidorna. Aningen snedläst. Med Carl Gotthard Bondes namnteckning daterad 1892. 6000:–

Setterwall 5038. Hesse 0508. En ny upplaga utkom 1787. Carl Reinhold Berchs viktiga numismatiska huvudarbete, en beskrivande katalog över alla vid denna tid kända svenska mynt och medaljer. Ett supplement och en fortsättning utgavs av Silfverstolpe 1825. Carl Gotthard Bonde (1877–1937) på Ericsberg var en både kunnig numismatiker och entusiastisk samlare. Han utökade mynt- och medaljsamlingen på Ericsberg betydligt.

9. BERCH, Carl Reinhold. *Namnkunniga svenska herrars och fruers skådepenningar afritade och i koppar stuckne; med bifogade lefvernes-beskrifningar utgifne*. 1–3 flocken. Stockholm, J. G. Lange, 1777–81. 4:o. (4), + 320 s. + 9 grav. planscher; 218 s. + 10 grav. planscher. Lätt lagerfläckig, fuktfläckar i yttermarginalen i första delen på s. 33–40, 85–90, 135–36, 185–92 och 313–16, andra delen med några fuktfläckar s. 71–74 och fläckar s. 177–78. Något nött samtida hfrbd, guldornerad rygg med upphöjda bind, ljusbrun resp. mörkgrön titel- och deltiteletikett, röda snitt. Etiketterna med små nötingar. Med Carl Jedvard Bondes exlibris klistrat ovanpå ett äldre. Plansch nummer 10 saknas i 1–2 flocken. 3000:–

Warmholtz 9301 (1–2 flocken). Setterwall 5041. Hesse 535–37. Tredje flocken utgavs postumt av Gudmund Jöran Adlerbeth (Warmholtz misströstad om att få se den utgiven). Även en färde flock planerades och 16 planscher till den graverades, men blev aldrig utgiven.

10. (BERCH, Carl Reinhold.) *Kort utkast til konung Gustaf Adolphs och dess gemåls lefvernes-beskrifning i anledning af de öfver dem slagne skådepenningar*. Stockholm, J. A. Carlbohm, 1788. 8:o. (4), + 208 s. En mindre vaxljusfläck i nedre hörnet på s. 136 och sista sidan småsolkgig. Sammanbunden med:

(BERCH, Carl Reinhold.) *Kort utkast til drottningens Christinas lefvernes-beskrifning i anledning af de öfver henne slagne skådepenningar*. Stockholm, J. A. Carlbohm, 1788. 8:o. (2), + 181 s. Titelsidan småsolkgig, en reva texten på s. 13 och en solkfläck i yttermarginalen från s. 177 till slutet. Tillsammans med:

(BERCH, Carl Reinhold.) *Kort utkast til konung Carl Gustafs och dess gemåls lefvernes-beskrifning i anledning af de öfver dem slagne skådepenningar*. Stockholm, J. A. Carlbohm, 1788. 8:o. (2), + 84 s. Sammanbunden med:

(BERCH, Carl Reinhold.) *Kort utkast til konung Carl XII:tes lefvernes-beskrifning i anledning af de öfver honom slagne skåde-penningar*. Stockholm, J. A. Carlbohm, 1788. 8:o. (2), + 249, + (1) s. Titelbladet lagat i inre marginalen, s. 95 med ett smärre hål i yttermarginalen, ett par små hål i texten på s. 237 och s. 240 med några enstaka bokstavs-förluster. Tillsammans med:

(BERCH, Carl Reinhold.) *Kort utkast til konung Carl den XI:tes historia, i anledning af de under hans regering slagne skådepenningar*. Stockholm, A. J. Nordström, 1788. 8:o. (2), + 184 s. Lätt lagerfläckig på sina håll och ställvis snävt skuren. Tillsammans med:

(BERCH, Carl Reinhold.) *Kort utkast til konung Friedrichs och dess gemåls lefvernes-beskrifning i anledning af de öfver dem slagne skådepenningar*. Stockholm, J. A. Carlbohm, 1788. 8:o. (2), + 136, + (3) s. Sammanbunden med:

(ROSENHANE, Schering.) *Kort utkast til konung Adolph Fredrics och dess gemåls lefvernes-beskrifning i anledning af de öfver dem slagna skådepenningar*. Stockholm, J. A. Carlbohm, 1789. 8:o. (4), + 244 s. Något nötta samtida hfrbd, slösande rikt guldornerade ryggar med röda titeletiketter och röda snitt. Volym tre (Karl XI) är senare med något avvikande ryggdekor. Fyra volymer. Respektive författarnamn skrivet med blyerts på samtliga titelblad. Med Carl Jedvard Bondes exlibris.

15000:—

Hesse 0526, 0527, 0528, 0531, 0529, 0530, 0532 och 1483. Fin svit med samtliga Berchs (och Rosenhanes) historiker i anledning av enskilda regenters skådepenningar. Verket om Karl XI innehåller även, med eget titelblad, "Ulricae Eleonorae historia, i anledning af de under hennes regering slagne skådepenningar".

11. Berch. SCHÜCK, Henrik. *Ett porträtt från frihetstiden. Carl Reinhold Berch*. Stockholm, Hugo Gebers förlag, 1923. 8:o. (4), + 234 s. Brunt samtida hfrbd med upphöjda bind och övre guldsnitt, främre omslaget medbundet.

350:—

12. Berch. SOTBERG, E. *Utdrag af kongl. Witterb. academiens dagbok, angående sinnebilder, deviser och inscriptioner m.m.* Stockholm d. 24 nov. 1773. [=Rubrik]. Utan ort och år. 8:o. 11 s. Häftad och oskuren med några småfläckar.

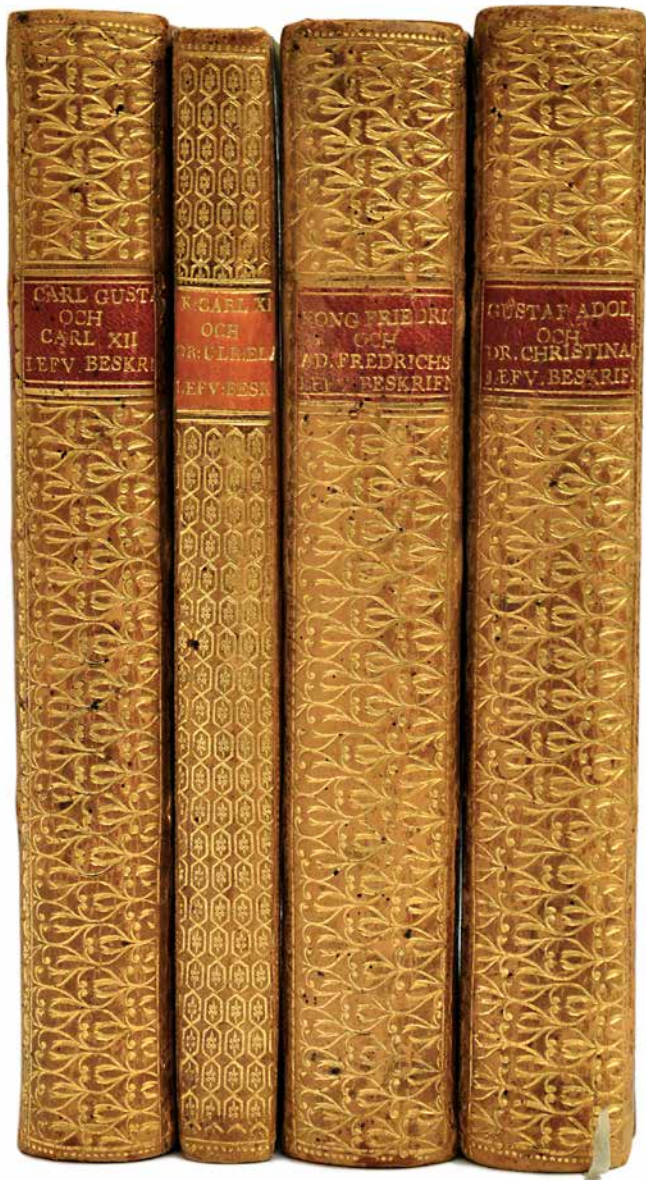
450:—

Hesse 0555. Endast första halvan. Denna första pagineringssvit är Sotbergs anmodan att Berch ska få lägga fram ett betänkande, vilket sedan återfinns i den senare, här saknade pagineringen, med titeln "Tanckar angående sinnebilder, deviser och inskriptioner".

13. BERGFALK, P. E. *Något om guldets framtid*. Uppsala, C. A. Leffler, 1853. 8:o. (4), + 115, + (1) s. Interfolierad. En stor mängd samtida bläckanteckningar på de interfolierade bladen. Enstaka mindre bläckfläckar i texten. Något nött samtida ljusbrunt hfrbd, sparsamt guldornerad rygg med mörkbrun titeletikett och gröna snitt. Ryggen med några mindre repor.

2800:—

Hesse 0564. Fint exemplar. Pehr Erik Bergfalk (1798–1890) var jurist och ekonom och som sådan historiskt orienterad. Han studerade för Geijer i Uppsala och kom att omfattas av socialliberala idéer. Under 1840- och 50-talen var han aktiv i utarbetandet av förslag till författningsreformer och var även aktuell för regeringsuppdrag. Denna bok är en omarbetning av *Skall guldåldern komma*, som författaren utgav tidigare samma år. Guldets behandling ur ett historiskt och nationalekonomiskt perspektiv, och de nuvarande guldresurserna inventeras varvid Kalifornien och Australien visar sig ha den största produktionen.

[13]

[210]

[15]

[61]

[91]

14. (BILANG, Johan Jacob von.) *Högmåls-fråga til de vise och ädelsinnade i landet, angående en ny mynt-författning och et nytt riks-mynt, til befrielse ifrån den riksfördärfveliga agiohandeln*. Stockholm, C. G. Cronland, 1791. 8:o. 60 s. Några avrivna hörn och genomgående lätt lagerfläckig. Några gamla marginalnoteringar och förböckningar i blyerts. Häftad och oskuren, i samtida nött och fläckigt gråpappersomslag med handskriven titeltext. Författarnamnet skrivet i blyerts på främre omslaget och på titelsidan. Insidan av främre omslaget med en bläcknumrering och rester av en etikett. En oläsligt signatur på titelbladet. Med J. D. Duwalls namnteckning. 950:—

Flera personer gick i svaromål mot denna skrift, bl.a. Fredric Silfverstolpe (se nr 155), Thomas Thorild (se nr 168) och Hans Järta (se nr 85). Johan Jacob von Bilang (1740–1803) var militär och konstnär samt politisk skriftställare. Han vistades långa tider i Frankrike och England. Aghandel är spekulation och rikstaggande.

15. BILDT, Carl. *Les médailles romaines de Christine de Suède*. Rom, Loescher & C:ie, 1908. 4:o. (8), + 168 s. + 20 planscher. Lätt spår av fukt i nedre ytterhörn. Fint ljusbrunt stänkmarmorerat hfrbd, rikt guldornerad rygg med röd titeletikett och övre guldsnitt med övriga snitt putsade (G. Hedberg). 4000:—

Diplomaten Carl Bildt (1850–1931) publicerade ett antal böcker om Kristina i Rom, med material inte minst ur Azzolinoarkivet.

16. [Borgman.] *Förteckning öfver en större samling svenska mynt, som kommer att försäljas å Stockholms Bok-Auktions-Kammare den [19] maj 1869 samt följande dagar*. Stockholm, G. W. Blomqvist, 1869. 8:o. 37 s. Lagerfläckig. Häftad, med ryggpappersremsa. 900:—

Hesse 1981. Innehåller 677 poster med mynt och 44 med böcker, varav många myntauktionskataloger. Grosshandlare S. N. Borgmans samling.

17. (BOTIN, Anders af.) *Förslag till en sådan förbättring i Svea rikets mynt- och finance-värk, som rikets närvarande tillstånd synes tillåta*. Stockholm, L. Salvius, 1765. 8:o. (24), + 199 s. Samtida hfrbd, guldornerad rygg med upphöjda bind, ljusbrun titeletikett och stänkta snitt. Fint exemplar med Carl Jedvard Bondes exlibris. 3000:—

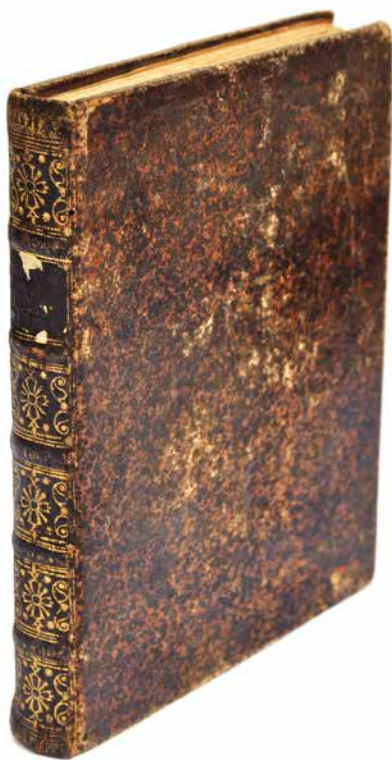
Anders af Botin (1724–90) var assessor i Antikvitetsarkivet, hävdateknare, ledamot av Vetenskapsakademien och Svenska akademien, kameralist och sysslade med frågor angränsande till nationalekonomien.

18. (BRANDT, Georg.) *Om myntwäsendet, och svenska silfwer-penningars rätta värde emot hwarannan*. [=Rubrik]. Stockholm, L. Salvius, 1765. 4:o. 8 s. Tagen ur band. Gammal bläcknumrering i övre hörnet på titelbladet. 1200:—

Hesse 0593. Warmholtz 7592. Trycktes första gången 1761. George Brandt (1694–1768) från Skinnskatteberg var framförallt naturvetare och känd för upptäckten av kobolt. Han hade även ett historiskt intresse vilket visar sig i detta arbete som innehåller många tillbakablickar på de svenska myntens historia.

19. *Bref til en vän angående riksgälds-sedlarnes ombyte och förvandlande til redbart mynt*. Stockholm, A. Zetterberg, 1800. 4:o. (8) s. Bläcknumrering på titelbladet och med handskriven paginering. Häftad, oskuren. Har varit vikt. 750:—

20. BRENNER, Elias. *Thesaurus nummorum Sveo-Gothicorum, libris duobus comprehensus; quorum prior exhibet nummos antiquos omnes & singulos, quotquot jam inde à paganis temporibus ad hunc usque diem reperiri potuerunt, præcipue vero ab etate regis Biörn, qui anno 818 post Christum natum imperio præsuit, usque ad Gustavi Primi tempora: quo in libro nummorum ipsorum imagines atq; inscriptiones ex veris & indubitata fidei archetypis antiquis delineatae tabulisque æneis exactissime insculptæ habentur, addita cujusque nummi accurata & justa ratione valoris, ponderis & materiæ, una cum historica rerum memorabilium illustratione. Posterior liber a temporibus Gustavi primi auspiciatur, & continuam seriem necit usque ad hodie regnantem serenissimum regem Carolum XI. Continentur hic primo omnia Svedica numismata symbolica, quæ vulgo medailles appellamus, sicut & omnes alii recepti usus nummi, quorum utriq; plenom numero accurate describuntur, variores etiam & maxime notabiles, partim æneis, partim ligneis formis nitide impressi exhibentur.* (1-2.) Stockholm, J. Billingsley, 1691. 4:o. Grav. titelblad, +) (2, A4-B4, C2, + A4-M4, N2, + 55 grav. planscher, varav 2 utvikbara [=Grav. titelblad, + (22) s.; (2, titelblad), + 9 grav. planscher; (2, titelblad), + (100) s. + 46 grav. planscher, varav 2 utvikbara]. Enstaka fläckar, smårevor, några fuktränder och även någon enstaka lagning. Något nött samtida skinnband, rikt guldornerad rygg med upphöjda bind och med spår av titeletikett, stänkta snitt och guldornerade pärmkanter. Med Carl Jedvard Bondes exlibris. 180000:-

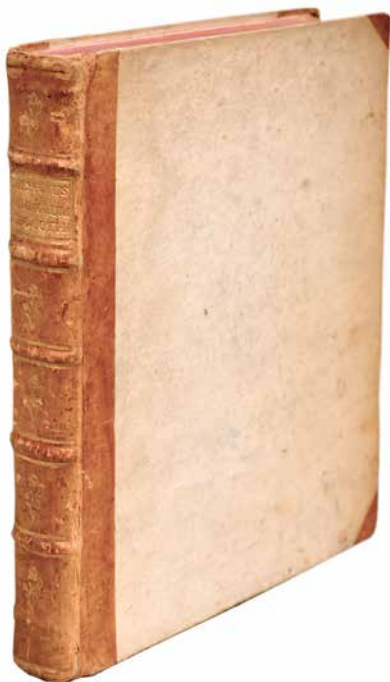

NUMISMATA
CHRISTINA. R.
ROMÆ
CVSA.

Hesse 0608. Collijn 109f. Warmholtz 7568. Första mycket sällsynta upplagan av Brenners *Thesaurus nummorum*, varianten med latinskt titelblad och förord. Det finns även en variant med svenska dito. Den löpande texten är dock i båda delarna på svenska. Båda varianterna är sällsynta och exemplaren varierar något. Hesse nämner att totalt av båda varianterna är ca 30 exemplar bevarade, flera av dem inkompleta. Redan Warmholtz skriver att "...första upplagan har i alla tider varit, och är ännu ganska sällsynt; ty auctoren hade allenast låtit afdraga et liter antal exemplar, dem han skänkte bort, dels til publice bibliotheker, dels til gynnare och vänner." Arbetet är egentligen en illustrerad katalog över Brenners egen mynt- och medalsamling, vid denna tid den största i landet. Han var en skicklig miniatyrmålare och tecknade själv "efter sine veritable originaler" 431 svenska mynt och medaljer, vilka sedan av honom själv och andra graverades eller skars i trä. Det fina graverade titelbladet är dock graverat av H. Padt-Brügge. Brenner fortsatte att samla ända till sin död 1717, och nya tillägg och illustrationer till boken tillkom och han planerade ivrigt en andra upplaga, vilken dock utkom först 1731 efter hans död. Enligt Torbjörn Sundquist (*Samlad glädje* 2009, s. 201ff) bör ett exemplar för att kunna kalla komplett ha 122 sidor text och minst 53 planscher. I föreliggande exemplar finns det 55 planscher, bl.a. Karl XI "In felicem" daterad 1694 och specialplanchen "Danorum aliquot", daterad 1696. Exemplaret kan eventuellt vara samma som ingick i Carl Jedvard Bondes inköp av Gustaf d'Albedyhlls bibliotek 1843.

21. BRENNER, Elias. *Thesaurus nummorum sueo-gothicorum studio indefesso Eliæ Brenneri. L. annorum spatio collectus, secundum seriem temporum dispositus, atque e tenebris cum commentatione in apicum prolatus. Accessit ejusdem auctoris libellus de nummophylaciis Sveciæ: de scriptoribus rei nummariæ svethicæ: atque de Thesauris, seu variis vetustorum nummorum cumulis, passim per sveoniam fortuito casu repertis.* Stockholm, J. L. Horrn, 1731. 4:o. Grav. porträtt, + extra grav. titelblad,

+ (16), + 270, + (2) s. + 63 grav. planscher, varav 3 utvikbara. Med talrika illustrationer i texten. Smärre lagerfläckar och några blyertsbockar i marginalerna. Sammanbunden med:

(WARMHOLTZ, Carl Gustaf.) *Catalogus variorum usque ad hoc tempus editorum operum circa rem nummariam i Suecia*. Stockholm, typis Kumblianianis, 1780. 4:o. 16 s. Något senare hfrbd, guldornerad rygg med upphöjda bind, beige titeletikett och röda snitt. Ryggen ytligt repig och de ljusa pärmsidorna lätt solkiga. Med Carl Jedvard Bondes exlibris klistrat ovanpå ett äldre. 1500:—

Warmholtz 7568. Hesse 0610a. Almquist, Sveriges bibliografiska litteratur 1375 för avsnittet "Libellus [...] de scriptoribus rei nummariæ Svehiciæ [...]". Almquist 1379 för Warmholtz. Elias Brenner som brukar kallas den svenska numismatikens fader utgav redan under 1690-talet den första upplagan av *Thesaurus*. Arbetet är egentligen en illustrerad katalog över hans egen mynt- och medaljsamling, vid denna tid den största i landet. Han var en skicklig miniatyrmålare och tecknade själv "efter sine veritable originaler" 431 svenska mynt och medaljer, vilka sedan av honom själv och andra graverades eller skars i trä. Brenner fortsatte att samla ända till sin död 1717 och planerade ivrigt en andra upplaga. Denna, som slutligen blev utgiven av Niklas Keder, är större än den första, och försedd med Brenners fina kopparstick. Brenners myntsamling erbjöds först till svenska staten men såldes istället till den engelske köpmanen Thomas Grainger, och sedan vidare till en medlem av huset Demidoff i Ryssland. En senare Demidoff (eller Demidov) skänkte åren 1803 och 1806 Brenners svenska mynt till den numismatiska samlingen i Moskvas universitet. Dessa samlingar övergick efter revolutionen 1917 till Pusjkin-museet i Moskva. Warmholtz arbete är en latinsk översättning, utförd av G. Regnér, av ett sammandrag av numismatikdelen i *Bibliotheca historica Sueo-Gothica*, och avsedd att vara ett bihang till *Thesaurus*.

22. Brenner. ASPELIN, Eliel. *Elias Brenner. En forskare och konstnär från Karlarnes tid*. Helsingfors, Förlagsaktiebolaget Otava, 1896. Stor 8:o. (4), + VI, + 189 s. + planscher. Illustrerad. Dekorert okbd med övre guldsnitt. 1100:—

23. BRICHAUT, A. *Notices sur les collections numismatiques dans le royaume de Suède. Extrait de la Revue belge de numismatique, année 1883*. Bryssel, Fr. Gobbaerts, 1883. 8:o. 9 s. + grav. plansch. Tryckt på bättre papper. Häftad, oskuren och delvis ouppskuren. Främre omslag saknas, det bakre nött och solkigt. 1200:—

Hesse 0613. Planschen avbildar en medalj tillägnad John West Wilson i Liège 1883, med anledning av dennes roll i Göteborgs museums förvärvande av den Oldenburgska medaljsamlingen. Här förtecknas viktiga privata myntsamlingar i Sverige, såsom Cavallis, Oldenburgs, Strokirks, Bonniers och inte minst Bondes på Ericssberg.

24. BRICHAUT, A. *Notices sur les collections numismatiques dans le royaume de Suède. Extrait de la Revue belge de numismatique, année 1883*. Bryssel, Fr. Gobbaerts, 1883. 8:o. 9 s. + grav. plansch. Häftad i blått omslag. Något lagerfläckig. Har varit vikt. 2000:—

Hesse 0613. Planschen, som inte är lagerfläckig, avbildar en medalj tillägnad John West Wilson i Liège 1883, med anledning av dennes roll i Göteborgs museums förvärvande av den Oldenburgska medaljsamlingen. Här förtecknas viktiga privata myntsamlingar i Sverige, såsom Cavallis, Oldenburgs, Strokirks, Bonniers och inte minst Bondes på Ericssberg.

25. (BRISMAN, Sven.) *Läran om tiderna eller konsten att lefva för ståndspersoner på landet*. 1–2. Skara, F. J. Leverentz, 1799–1800. 8:o. (8), + 87, + (1) s. + 2 utvikbara tryckta tabeller; (8), + 87 s. Tabellerna snävt skurna. Ett litet hål i övre marginalen på s. 31 i del 2. Något nött samtida grönt glättat pappband med brun titeletikett blekt, naggad upptill och med en smärre fläck. Bakre nedre pärmhörnet lätt brutet.

2500:–

Innehåller flera kapitel om mynt och mynts värde, som "Olägenheter härrörande af myntets föränderlighet", "Om penningar eller varutekn" m.fl. Sven Brisman (1752–1826) är mest känd för sitt engelsk-svenska lexikon men skrev även ett antal böcker om lanthushållning. I föreliggande arbete listar författaren ett antal kriterier som skiljer ståndspersoner från allmogen, bl.a. boendet: "Bonden bor som Noach, med hela sitt hushåll i samma rum, kan väl ännu dertil inrymma en del af sina kreatur, och i nödfall äfven et annat hjonelag, som alla måste åtnöjas med ljus ur et eller två små fönster, och värma ur en enda eldstad, til besparing af ved, timmer och körslor; herremannen behöfver ombyte af salar, förmak och sängkamrar, för sin egen person och sit främmande; och dessutom särskildta rum för kammarjungfrur, pigor, laqvajer, drängar, handverkare, kalkoner och höns, hvilka alla måste hafva eld och värma, skogen må räcka huru långt den kan."

26. [Bruun.] *Sammlung des Herrn L. E. Bruun in Kopenhagen Schwedische Münzen*. 1–2. Frankfurt, 1914. 4:o. (6), + 73, + (1); (4), + 75–168, + (1) s. + 80 planscher. Första delen med anteckningar om försäljningspris och, i vissa fall, köpare. Rödbruna halvmarokängband med guldornerade ryggar, delvis blekta på frampärmarna och delvis med främre omslagen medbundna. Två volymer.

2500:–

En textvolym och en planschvolym. Auktionskataloger från Adolph Hess i Frankfurt a. M. nr. 151–152. Den första auktionen var i mars 1914. Den andra som skulle gå av stapeln i oktober samma år ägde aldrig rum.

27. [Bruun.] *Sammlung des Herrn L. E. Bruun in Kopenhagen Schwedische Münzen*. 1–2. Frankfurt, 1914. 4:o. (6), + 73, + (1); (4), + 75–168, + (1) s. + 80 planscher. De första planschererna i vardera mappen (nr I och nr XXXVI) med lagerfläckar. Häftade och med planschererna i två originalmappar. Fyra volymer.

800:–

28. (BUKOWSKI, Henryk.) *Förteckning på k. plakat, förordningar, bref och cirkulär samt böcker och skrifter, rörande riksgäld, banko- och sedelväsen, enskilda banker, charta sigillata m. m. dylikt, tryckta i Sverige*. Stockholm, H. Bukowski, 1886. 8:o. XXIV s. Häftad. Omslaget med ett par smårevor och spår av veck.

1200:–

Hesse 0028. Särtryck i 25 exemplar av s. 81–104 ur "Samling af svenskt och utländskt sedelmynt samt svenska förordningar, böcker och skrifter rörande riksgäld, banko- och sedelväsen m. m., bildad af H. Bi."

29. (BUKOWSKI, Henryk.) *Samling af svenskt och utländskt sedelmynt samt svenska förordningar, böcker och skrifter rörande riksgäld, banko- och sedelväsen m. m., bildad af H. Bi*. Stockholm, P. A. Nymans tryckeri, 1886. 8:o. (6), + X, + 110 s. + 9 planscher, + 2 utvikbara planscher innehållande: "Svensk sedelkarta den 1 januar 1884". Fint hfrbd, guldornerad rygg med upphöjda bind och röd titeletikett i skinn, röda snitt och med omslaget medbundet. Titeletiketten delvis något blekt och översta ryggfältet lite flammigt. Fint exemplar

3000:–

Jämför Hesse 2181, där angiven som Bukowskis katalog 29. Detta är en numererad bokupplaga i 100 exemplar, varav detta är nummer 94 tryckt för protokolls-sekreteraren N. Becker.

30. (BUKOWSKI, Henryk.) *Samling af svenskt och utländskt sedelmynt samt svenska förordningar, böcker och skrifter rörande riksgäld, banko- och sedelväsen m. m., bildad af H. Bi.* Stockholm, P. A. Nymans tryckeri, 1886. 8:o. (6), + X, + 110 s. + 9 planscher, + 2 utvikbara planscher innehållande: "Svensk sedelkarta den 1 januar 1884". Häftad, oskuren och oppskuren. Omslaget något solkigt. Sprucken överst i ryggen. 2000:—

Jämför Hesse 2181, där angiven som Bukowskis katalog 29. Detta är en numererad bokupplaga i 100 exemplar, varav detta är nummer 46 tryckt för baron C. J. Bonde.

31. BURMAN, Eric. *Almanach, för skått-åhret efter Christi börd 1720. Hwaruti finnes, förutan alla de wanlige effterrättelser, så wäl solens som månens upp- och nedergång, för hwar dag åhret igenom utsatt; samt en relation öfwer hannes kongl. maj:ts wår regerande drottningis smörjelses och krönings-fest, utgifwen.* Stockholm, J. L. Horrn, (1719). 16:o. (48) s. Första arket tryckt i rött och svart. Titelbladet med en myntavbildning i träsnitt. Genomgående bruksspår, men ändå i bra skick. Häftad. 2500:—

Hesse 0449. Klemming & Eneström, Sveriges kalendariska litteratur s. 33, som uppger att almanackan utgivits i två upplagor. På s. (37) kan man läsa om hur "Kongl. ränte-mästaren Råfelt red, med 6 ryttare omkring sig, strax efter riksbaneret, kastandes ifrån kyrkiödören, och alt til förstugudören af Kungshuset, skådepenningar ut, som woro af silfwer, men af storlek och figur, eller till ansende, som här kan sees på titelbladet", d.v.s. kastpenningen "Secura Futuri".

32. [Cavalli.] *Kort öfversigt öfver Gustaf Cavallis samling svenska plåtmynt.* Stockholm, Centraltryckeriet, 1890. Stor 8:o. 18 s. Tråkiga lagerfläckar på de inledande bladen. Häftad med tryckt omslag, med blå mjuk klotryggsremsa. Omslaget med fläckar och små pappersförluster i kanterna. Tryckt i rött, svart, blått och guld. Även omslaget med guldtryck. 3000:—

Hesse 1649. Upplaga tryckt i 200 exemplar för utdelning till vänner och bibliotek. Fin proveniens för denna katalog med plåtmynt! Gustav Cavalli (1849–1926) var apotekare och myntsamlare. Några år efter katalogens tryckande fick Cavalli genom Bukowski även tag på en 10 daler 1644, ett fynd som – enligt Cavalli själv i ett brev till Wahlstedt – ska ha gjort Carl Jedvard Bonde ganska missbelåten, då "... det var ännu vackrare än hans eget". (Se *Noga utvalt* s. 33.)

33. [Cervin.] *Förteckning öfver en samling svenska mynt och skådepenningar, hvilka försäljas på Stockholms Bok-Auktionskammare onsdagen den 8 december 1869, f.m. från kl. 11.* Stockholm, Bergström & Lindroth, 1869. 8:o. 16 s. Lagerfläckig. Häftad. 500:—

Hesse 1982. Innehåller 311 poster. Ur Cervins och Johan Frans Henrik Oldenburgs samlingar.

34. DAL, Nils Hufvudson. *Specimen biographicum de antiquariis sveciæ, in quo, Johannis Hadorphii, Eliæ Brenneri & Islandorum, curæ enarrantur.* Stockholm, H. C. Merckell, 1724. 4:o. (119) s. + 2 grav. porträtt. Titelbladet tryckt i rött och svart.

Fuktfläckig i början och till B-arket, därefter sporadiskt. Enstaka lager- och småfläckar. Nött samtida hfrbd, ryggen med upphöjda bind, träpärmar med marmorerat papper, Ryggen blekt och flammig med maskhål nedtill, även främre pärmen har ett ytligt spår av mask. Gamla bläcknoteringar och en namnteckning upptill på insidan av främre pärmen. Med O. L. Sundels namnteckning daterad 1794 och med Carl Jedvard Bondes exlibris.

9000:–

Warmholtz 9302. Fiske s. 94–95. Porträtten av Hadorph och Brenner är signerade ”C. H.” Det avslutande kapitlet behandlar Jón Rúgman och de andra islänningarna som arbetade åt Antikvitetskollegiet med att uppspara, förvärva och edera isländska handskrifter. Innehåller den första större biografien över Elias Brenner. Bra proveniens. Olof Sundel (1764–1829) var sekreterare i Riksarkivet och amanuens i Kungl. Vitterhets- Historie- och Antikvitetsakademien.

35. [Davidson.] *Förteckning öfver en samling svenska sedelmynt, anvisningar, insättningsbevis samt tullsedlar m.m. tillhöriga Hugo Davidson.* Stockholm, P. A. Nymans efterträdare, 1897. 8:o. (4), + 67 s. Häftad, hårt nött. Loss i häftningen. Omslaget med småriss och ryggen nästan helt bortnött. Dedikation till Carl Carlsson Bonde.

300:–

Hesse 0685.

36. DE PEYSTER, John Watts. *The History of the Life of Leonard Torstenson*, (Lennart Torstenson,) ”*The Argus-eyed, Briarean-armed.*” *Senator of Sweden, Count of Ortala, Chief of the Swedish artillery under, and Generalissimo of the Swedish Armies Subsequent to the Death of, Gustavus Adolphus.* Poughkeepsie, Platt & Schram, 1855. 8:o. L, + XV, + (blank), + (2), + 268, + A–X, + 269–284, + VII s. Sammanbunden med:

Description of Medals presented by H. R. M. Oscar, King of Sweden and Norway, the Goths and the Vandals, to Gen. J. Watts de Peyster. Together with the Letter, by order of H. R. M., from Colonel, Count Eric de Lewenhaupt, [...] in relation thereto. Utan ort, (1857?). 8:o. 6 s. Samtida hfrbd med guldornerad rygg, upphöjda bind och röda snitt. Tryfferad med 2 planscher med fotografiska avbildningar av de tre medaljer kung Oscar skickade till De Peyster som uppskattning för denna hyllning av en svensk krigshjälte, samt med ett inklistrat signerat fotografi av författaren, ett inklistrat porträtt av Lennart Torstenson och en inklistrad gravyr med motiv från tiden för Trettioåriga kriget. Med presentationslapp av Watts de Peyser inklistrad på försättsbladet.

12000:–

Setterwall 4992 för huvudarbetet. De Peyster sände ett exemplar av sin bok om Torstensson till Oscar I, som blev mycket förtjust. Som ett tack sände Oscar i december 1856 genom förmedling av Erik Lewenhaupt en samling medaljer över svenska kungar till De Peyster, vilka beskrivs i det senare arbetet tillsammans med publicerad av brevväxlingen mellan Eric Lewenhaupt och De Peyster (bundet först i samlingsbandet). Möjligen är detta ett presentexemplar från De Peyster till någon i Sverige, Oscar, Lewenhaupt eller möjligen Carl Jedvard Bonde.

37. [Ditzinger.] *Förteckning öfver framl. grosshandlaren J. C. Ditzingers samlingar af svenska och utländska mynt och skådepenningar, adliga sigill-stampar, snusdosor, böcker m.m. som försäljas på Stockholms Bok-Auktions-kammare onsdagen den 10 april 1867 samt följande dagar.* Stockholm, Eric Westrell, 1867. 8:o. (2), + 44 s. Häftad och oskuren, titelbladet bruntonat och nött i marginalen. 1200:–

Hesse 1973. Innehåller 870 poster med mynt och medaljer, 105 sigill, 75 snusdosor och 433 poster med böcker.

38. DIURMAN, P. *Mynte-sorter och annat handelen angående, uti de förnämste städer, i Europa, samt en uträkning, hwad åtskillige utländska mynt-sorter ungefärligen göra i swenskt koppar:mt.* Stockholm, L. L. Grefing, 1768. 8:o. (8), + 80 s. Inlagan interfolierad, någon enstaka gammal marginalnotering och en mindre solkläck i inre marginalen på s. 67–70. Häftad i samtida gråpappomslag med handskrivnen titeltext, delvis loss i häftningen. Ryggen aningen bruntonad och omslaget med en del småfläckar. Fint exemplar. 1500:–

Hesse 0699. Fjärde upplagan. Peter P. Diurmans hjälpredda för handelsmän var mycket populär och utkom i en mängd upplagor under 1700-talet. Den första kom 1728 och en femte 1784.

39. (EBERHARDT, Johan Hartman.) *Utkast til en svensk mynt- och finance-historia*. Stockholm, C. Stolpe, 1770. 8:o. 70 s. Titelbladet solkigt med en gammal lagning, vilken har medfört liten textförlust och ett mindre hål under impressum. Författarnamnet skrivet med blyerts under titeln. Tråkig fläck i nedre marginalen på baksidan av titelbladet till s. 11. Marmorerat pappband från mitten av 1800-talet. En opaginerad sida saknas sist i detta exemplar. 600:—

Hesse 0705. Warmholtz 7600. En andra upplaga utkom 1771. Enligt Bengt Hildebrand "...ett kort och lättfattligt sammandrag av de nästan oläsbara, digra nationalekonomiska skrifter, som utgivits av mösspartiets profet på området, Anders Nordencrantz".

40. [Ekstam.] *Förteckning å en samling svenska och utländska mynt och minnespenningar, hvilka kommer att försäljas å Stockholm stads Bokauktions-kammare (Riddarholmen N:o 9) onsdagen den 14 juni 1871, f.m. från kl. 11 och e.m. från kl. 4*. Stockholm, C. M. Thimgren, 1871. 8:o. (2), + 28 s. Något lagerfläckig. Häftad. 900:—

Hesse 1988. Innehåller 975 poster samt ett myntskåp av mahogny och valnöt. Dessutom 17 poster med mynt från Visby.

41. [Ericberg.] *Förteckning på en större samling svenska mynt och medaljer, som kommer att försäljas på Bokauktionskammaren i Stockholm den 6 m. fl. dagar i oktober 1847*. Stockholm, P. A. Norstedt & söner, 1847. 8:o. (2), + 171 s. Häftad, delvis uppskuren. 3500:—

Hesse 1922. Högberg s. 48. Dubblettförsäljning ur Carl Jedvard Bondes samling på Ericberg. Grunden till samlingen på Ericberg lades av David Gotthard Hildebrand och inte minst köptes 1809 hela Neschers samling. Under många år låg samlingen sedan orörd, men på 1840-talet genomfördes en katalogisering av myntsamlingen varvid en stor del utgallrades som dubletter och såldes på denna auktion 1847. Senare visade det sig att många misstag hade begåtts, "ödesdigra misstag" för att citera Högberg.

42. [Ericberg.] *Förteckning på en större samling svenska mynt och medaljer, som kommer att försäljas på Bokauktionskammaren i Stockholm den 6 m. fl. dagar i oktober 1847*. Stockholm, P. A. Norstedt & söner, 1847. 8:o. (2), + 171 s. Lätta lagerfläckar inledningsvis. Bläckanteckning på titelbladet. Häftad. 4000:—

Hesse 1922. Högberg s. 48. Bläckanteckningen på titelbladet är i sammanhanget något kryptisk: "C. J. Bondes dubbl. inköptes af C. J. Meinander, A. Fröling och C. P. Humble för hvilkas räkning den försälldes å auktion". Innehåller 2735 poster.

43. [Ericberg.] HOLMBERG, Berta. *Ett ståtligt myntkabinett. Ett besök vid Ericbergs myntkabinett*. Stockholm, 1937. 8:o 4 s. Häftad i styvt vattrat omslag. 400:—

Illustrerad med en avbildning av Erik Lindbergs medalj till Carl Gotthard Bondes 40-årsdag.

44. [Essen.] *Förteckning öfver en dyrbar och sällsynt samling af Gustaf II Adolfs minnespenningar, praktmynt, belöningsmedaljer, myntplåtar m.m. samt svenska fornsaker ur samlingen på Wijk bildad af framlidne öfverhofstallmästaren grefve H. G. A. F. W. von Essen*. Stockholm, H. Bukowski, 1898. 8:o. 25 s. Häftad. Omslaget något solkigt och med fuktrand. (Bukowskis katalog 117.) 600:—

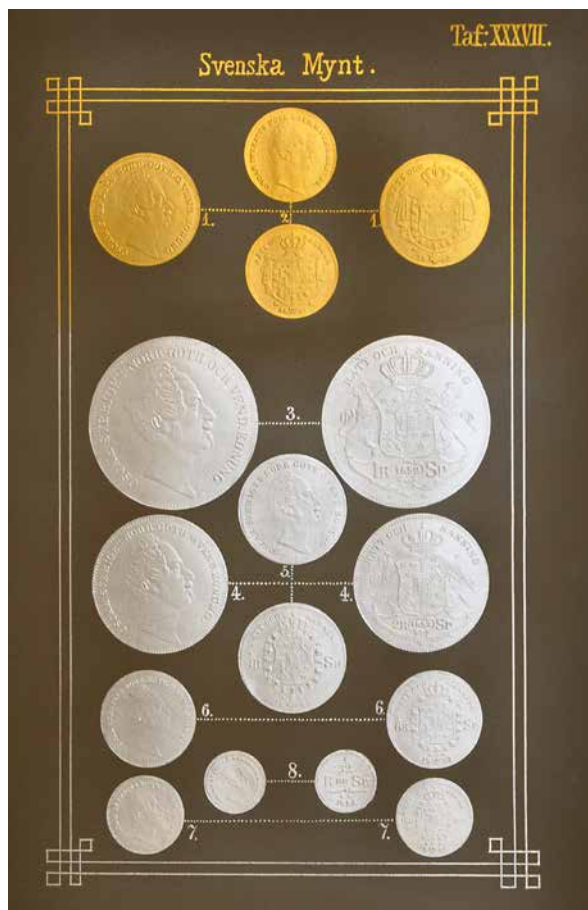
Hesse 2229.

45. [Forsstrand.] *Katalog öfver en samling af mynt och medaljer m.m. som kommer att försäljas i Stockholms Bokauktionskammare* [d. 13 maji 1865]. Stockholm, Typografiska föreningens boktryckeri, 1865. 8:o. 26 s. Något lagerfläckig. Häftad, oskuren. Datumet i titeln ifyllt med bläck. 1200:—

Hesse 1963. Innehåller 818 poster med mynt och medaljer samt 9 med planschverk. Samlingen såldes genom hovkamrer Johan Fredrik Forsstrand.

46. (FORT, Johan Ludwig Jakob.) *De europeiska myntsorterna, jemte en del amerikanska och asiatiska. Afbildning och beskrifning af alla nu curserade guld- och silfvermynt med uppgift på deras vikt, deras halt samt deras penninge- och metallvärde*. Stockholm, Adolf Bonniers förlag, 1856. 8:o. (4), + 72 bl. + 16, + (3) s. + 72 litogr. planscher. Textsidorna delvis lagerfläckiga och missfärgade av planscherna. Hfrbd med guld- och blinddekorerad rygg. Liten reva i skinnet vid ryggens överdel. Med Carl Jedvard Bondes exlibris. 3000:—

Hesse 0767. De litografiska myntavbildningarna är utförda i Leipzig i relieftryck i guld och silver. Texten redigerades av N. W. Almroth och C. W. A. Tham.

[46]

[36]

[96]

[54]

47. [Frestadius.] *Förteckning öfver framl. grosshandlaren A. W. Frestadius samling af svenska mynt och skådepenningar, hvilka försäljas på Stockholms Bok-Auktions-kammare lördagen den 9 maj 1868.* Stockholm, Eric Westrell, 1868. 8:o. (2), + 44 s. Häftad och oskuren, bruntonad och nött i marginalerna. 1100:–

Hesse 1977. Innehåller 455 poster. Auktion efter industrimannen Anton W. Frestadius (1801–67.)

48. [Fröling.] *Förteckning öfver en större samling svenska mynt och skådepenningar, hvilka försäljas på Stockholm Bokauktions-kammare lördagen den 13 samt onsdagen den 17 juni 1857.* [Samt, dito:] ...*november 1857* [samt, dito:] ...*3:dje mars o.f.d. 1858.* Stockholm, Eric Westrell, 1857–58. 8:o. (2), + 38; (2), + 29; (2), + 30 s. Lagerfläckiga, den första med fuktfläckar i överkant. Häftade, oskurna och uppsprättade. Tre häften. 2500:–

Hesse 1943, 1944 & 1946. Första till tredje delen av Axel Frölings myntsamling, vilket är samtliga. Den första innehåller 686 poster mynt samt ett marmorerat myntskåp, den andra 504 poster och den tredje 601 poster samt ett myntskåp fernissat i jakaranda. Den sista katalogen innehåller även en större avdelning numismatisk litteratur, med bl.a. Brenner 1691. Katalogerna är enligt blyertsanteckningar gjorda av G. E. Klemming.

49. *Förteckning öfver en samling svenska och utländska mynt och skådepenningar, hvilka försäljas på Stockholm Bok-Auktionskammare* [lördagen] den [15 octob] 1859. [kl. 11 f.m.] Stockholm, C. M. Thimgren, 1859. 8:o. (2), + 12 s. Lagerfläckig, liten fuktrand i övre inre marginal. Häftad, oskuren och uppsprättad. Datum och tid i titeln ifyllt med bläck.

2000:—

Hesse 1949. Samlingen ska ha tillhört en handlare från Uleåborg. Innehåller 167 poster.

50. (GAHM-PERSSON, S. L. utg.) *Til hans kongl. maj:t konung Carl den XI, kongl. regeringens berättelse, angående regements förvaltningen under högstbemälte konungs minderårighet; öfverlämnad den 18 december 1672, då konungen sjelf antog riks styrelsen. Hwarjämte följer en kort beskrifning om konung Carl den XI:s lefwerne, och de skådepenningar, hwilka under den tiden slagne äro.* Uppsala, J. Edman, 1771. 8:o. (2), + 120, + 175, + (5) s. + grav. plansch. Sporadiska lagerfläckar och många vikta hörn. Liten lagning på titelbladets baksida. Häftad och oskuren i samtida gråpappomslag, ryggen och delar av omslaget blekt. Mindre fuktfläck nedtill på bakre omslaget. Fint exemplar.

3500:—

Hesse 0550. Warmholtz 4910. Setterwall 2516. Utgavs av den lärde arkivforskaren Sigfrid Lorenz Gahm Persson (1725–94). Förteckningen över skådepenningarna är sammanställd av C. R. Berch och finns även utgiven separat med eget titelblad. Planschen föreställer Berchs ”mensura magnitudinis nummorum”. Den andra pagineringsföljden upptar berättelsen från förmyndarregeringen.

51. [Gartz.] *Förteckning öfver framl. bokauktionskommisarien Claes Gartz' myntsamling. Första avdelningen. Guldmynt, guldmedaljer och ordnar från skilda länder, tyska och svenska silfver- och kopparmynt samt svenska praktmynt och minnespenningar.* Stockholm, H. Bukowskis konsthandel, 1900. 8:o. Porträtt, + (2), + 76 s. Häftad. Ryggen något blekt och främre omslaget delvis svagt blekt, minimal fläck på främre omslag. (Bukowskis katalog 132.)

400:—

Hesse 2237. En andra och tredje avdelning såldes 1901 resp. 1902.

52. (GILLBERG, J. & HELAND, M. R.) *Skåde-penningar öfver de förnämsta händelser som tillhöra konung Gustaf III:s historia.* (Stockholm, 1779–1858). Imperialfolio. Grav. porträtt, + grav. titelblad, + 81 grav. planscher med medaljer och text inom grav. ramverk, + 4 tomma blad med grav. ramverk. En del smärre solk- och sotfläckar. En gammal lagning i nedre marginalen på blad (3). Gravyrerna i första stat före numrering. Något nött rött skinnryggband från ca 1858 med röda klotpärm, ryggen sparsamt guldornerad, guldpräglad titeltext på rygg och främre pärm, blindpressade pärmbordurer på de röda klotpärmarna. En ganska stor mörk fläck på främre pärmen som även har en del ytliga skrapskador. Med Carl Jedvard Bondes exlibris. Fem grav. planscher saknas i detta exemplar liksom två graverade blad med förord resp. register, men med ett extra porträtt och fyra gravyrer med ramverk.

16000:—

Setterwall 5090. Hesse 0437. Schück VI, s. 149. Felder s. 291, nr 8 (för porträttet). Detta är troligen ett förhandsexemplar i helt samtida band, med de fem första planschererna, liksom nr 13 och nr 18 i avdrag före numrering och med fyra blad med endast graverad ram. Det har inte heller försetts med de två bladen med Bror Emil Hildebrands företal resp. register. Det ofullbordade planschverket till Gustav III:s minnesmedaljsvit över sin egen regeringstid. Under

JOHANNES CAROLUS HÜBNERUS,
Ord. Christ. Eq. numorum, majoris moduli Sculptor
Regis Suecorum,
Artifex incomparabilis Helvetiae sua ornamentum.
nat. 29. Jul. Apr. A. S. D. M. D. C. C. C. X.

SKÅDE-PENNINGAR
öfver
de Förmämsta Händelser
som tillhöra
KONUNG GUSTAF III:
HISTORIA

93/14

överinseende av G. J. Adlerbeths skulle både en stor serie minnesmedaljer och ett planschverk över dessa skapas. Medaljerna slogs av Daniel Fehrman och hans lärjunge Gustaf Ljungberger mellan ca 1779 och 1798. Arbetet på planschverket pågick parallellt och plåtarna graverades av Jacob Gillberg (1724–93) och Martin Rudolf Heland (1765–1814) mellan 1779 och 1799. Gillberg graverade 78 stycken och Heland åtta. Avdrag gjordes men de blev aldrig utgivna, även fast enstaka planscher hittade ut på marknaden. Först 1843 hittade man på Riksarkivets vind de borglömda plåtarna och 1847 hittade man på Kongl. Museum ett större antal redan avdragna planscher av verket, vilka inventerades av G. E. Klemming. Bror Emil Hildebrand startade en undersökning och hittade även oäventligt till medaljhistorien. Allt överlämnades till Vitterhetsakademien och de redan befintliga planscherna kompletterades med nygjorda avdrag och 1858 utgavs verket av Vitterhetsakademien med förord av Bror Emil Hildebrand i en upplaga om 100 exemplar, varav endast 20–30 skulle säljas i bokhandeln. Enligt Settervall utgavs den i tre häften.

Detta exemplar innehåller även det magnifika graverade porträttet av Johann Carl Hedlinger, graverat av Johan Jacob Haid 1750 efter en målning av Studer. Anledningen till att porträttet på Hedlinger bundits med beror troligen på ett missförstånd. Texten på frampärmen lyder "Skådepenningar öfver Gustaf III:s historia af J. C. Hedlinger". Sannolikt har C. J. Bonde redan tidigt mottagit exemplar av de äldre framställda planscherna som det funnits många av, innan de nya kompletterande planscherna blivit gjorda, och bundit in dessa tillsammans med porträttet, dvs innan de nygjorde planscherna, förordet och registret färdigstälts.

De saknade planscherna är nr 20 "Drottningens kröning", nr 30 "Nödlidande landsorter understödde", nr 73 "Den första evangeliska gudstienst offentligent firad i Rom", nr. 90 "Göteborg undsatt mot fientligt anfall" och nr 101 "Segren i Svensksund".

53. (GILLBERG, J. & HELAND, M. R.) *Skåde-penningar öfver de förnämsta händelser som tillhöra konung Gustaf III:s historia.* (Stockholm), P. A. Norstedt & söner, (1779–1858). Imperialfolio. Grav. titelblad, + (2) grav. blad, + 86 grav. planscher med medaljer och text inom grav. ramverk. Några fuktfläckar i övre marginalen på plansch nr 5, 60 och 63 dock utanför plåtkanterna. Häftad och oskuren med förlagets röda klottryggremsa, grå pappärmar. 14000:–

Settervall 5090. Hesse 0437. Schück VI, s. 149. Originalskick av det som utgavs av detta ståtliga fragment till en exposé över Gustav III:s historia i medaljer som han lät påbörja över sin egen regeringstid. Med 14 av gravyrerna, nr 9 och nr 74 och framåt, i avdrag före numrering och signering. Under överinseende av G. J. Adlerbeths skulle både en stor serie minnesmedaljer och ett planschverk över dessa skapas. Medaljerna slogs av Daniel Fehrman och hans lärjunge Gustaf Ljungberger mellan ca 1779 och 1798. Arbetet på planschverket pågick parallellt och plåtarna graverades av Jacob Gillberg (1724–93) och Martin Rudolf Heland (1765–1814) mellan 1779 och 1799. Gillberg graverade 78 stycken och Heland åtta. Avdrag gjordes men de blev aldrig utgivna, även fast enstaka planscher hittade ut på marknaden. Först 1843 hittade man på Riksarkivets vind de borglömda plåtarna och 1847 hittade man på Kongl. Museum ett större antal redan avdragna planscher av verket. Bror Emil Hildebrand startade en undersökning och hittade även oäventligt till medaljhistorien. Allt överlämnades till Vitterhetsakademien och de redan befintliga planscherna kompletterades med nygjorda avdrag och 1858 utgavs verket av Vitterhetsakademien med förord av Bror Emil Hildebrand i en upplaga om 100 exemplar, varav endast 20–30 skulle säljas i bokhandeln. Enligt Settervall utgavs den i tre häften. Förordet och innehållsförteckningen är tryckta inom den graverade ramen.

54. GRENHOLM, P. A. *Intresse-uträkning, tillförlitligt utvisande räntebeloppen å 1/2, 4, 5 och 6 procent samt 6 procent med bevillningsafdrag, på kapital från 1 öre till och med 10,000 rdr riksmynt från och med 1 dag till och med 3 år, och uträkning af provisions-afdrag från 1/8 till och med 20 procent, å kapital från 1 öre till och med 20,000 rdr riksmynt, jemte anvisningar att efter wigaste method sjelfwerkställa ränteuträkningar samt fullständiga jemförelse-tabeller mellan det gamla riksgälds och nya riksmyntet.* Östersund, C. M. Berg, 1856. 8:o. (4), + 125, + (3) s. Ett läsband har missfärgat inre marginalen på s. 36–37. En bläckplump i yttermarginalen på s. 70–74. Ljusbrunt samtida hfrbd, sparsamt guldornerad rygg med guldpräglad titeltext och lätt putsade snitt. Med Carl Jedvard Bondes exlibris. 800:–

Fint exemplar. Per August Grenholm gav ut ett antal olika handböcker inom matematik, som procenträkning, algebraiska operationer etc.

55. GRÖNWALL, Anders (pres.) || WOLLENIUS, Petrus O. (resp.) *Argentifodinae ut et urbis Salanae succincta delineatio.* Editio altera. Diss. Utan ort, 1730. 4:o. (2), + 72 s. Med myntavbildningar i träsnitt på baksidan av titelbladet och en träsnittskarta på s. 66. En gammal bläcknumrering i övre marginalen på titelbladet. Tagen ur band och med stänkta snitt. 2500:–

Lidén 4. Wärmholtz 1079 och Hesse 857 för första upplagan som trycktes 1725. "Avhandling om silvergruvan och beskrivning av omgivningen vid Sala". Avbildade i texten återfinns några av de polletter som var i bruk som betalningsmedel vid gruvan samt en karta över Sala. I texten förtecknas bl.a. de mineraler som påträffats i området.

56. [Gyldenstolpe.] *Förteckning öfver en samling svenska mynt och medaljer som kommer att försäljas å Stockholms Bokauktionskammare fredagen den 10 från 4 e.m. och lördagen den 11 maj från kl. 11 f.m. och kl. 4. e.m.* Stockholm, J. A. Riis, 1867. 8:o. 55 s. Häftad, med ryggpappersremsa. 1100:–

Hesse 1974. Innehåller 880 poster med mynt och medaljer samt 16 med böcker. Samlingen kommer från två grevar Gyldenstolpe.

57. [Hallborg.] *Förteckning öfver en svensk kopparmyntsamling bildad af kontraktsposten Ol. Hallborg, den ene af författarne till "Beskrifning öfver Gustaf II Adolfs och Christinas kopparmynt"*. Stockholm, H. Bukowski, 1897. 8:o. 24 s. Häftad. Omslaget med fläckar. Genomgående prisnoteringar med blyerts. (Bukowskis katalog 106.) 950:–

Hesse 2222. Olof Hallborg (1815–1901) var kontraktsprost i Fjärdhundra södra kontrakt i Uppland. Han utgav 1883 tillsammans med R. Hartman *Utkast til beskrifning öfver Gustaf II Adolfs och Christinas kopparmynt*. Han var, enligt Högberg, en intresserad samlare av svenska mynt och en kunnig numismatiker.

58. [Hallborg.] *Förteckning öfver en svensk kopparmyntsamling bildad af kontraktsposten Ol. Hallborg, den ene af författarne till "Beskrifning öfver Gustaf II Adolfs och Christinas kopparmynt"*. Stockholm, H. Bukowski, 1897. 8:o. 24 s. Häftad. Omslaget något solkligt. En del prisnoteringar med blyerts. Har varit vikt. (Bukowskis katalog 106.) 450:–

Hesse 2222.

59. HALLENBERG, Jonas. *Berättelse om svenska kongliga Mynt-cabinettet, med beskrifning öfver de i detsamma befintliga guld-mynt, samt åtskilliga af de öfriga sällsyntare penningar*. Stockholm, A. J. Nordström, 1804. 4:o. (2), + 96, 105–187, 186–190, 193–264 s. Med grav. titelvinjett. Till en del tryckt på blåtonat papper. En kraftigare rostfläck på s. 123–24 i texten och en gammal blyertsanteckning i nedre marginalen på s. 258. Häftad och oskuren i samtida gråpappomslag, ryggen brun-tonad och med några maskangrepp i falsarna. Med Carl Jedvard Bondes exlibris. Inkomplett. Sidorna 97–104 saknas. 900:–

Hesse 0875. Bondsonen, sedermera riksantikvariern och Vitterhetsakademiens sekreterare, Jonas Hallenberg (1748–1834) var historiker i Voltaires anda. I hans digra produktion ingår bl.a. flera numismatiska arbeten, där de mest kända rör de kufiska (gamla arabiska) mynten. Med bistånd av Axel von Fersen inventerade han Myntkabinettets samlingar. Resultatet sammanfattade han i föreliggande arbete.

60. HALLENBERG, Jonas. *Collectio nummorum cuficorum, quos aere expressor, addita eorum interpretatione, subjunctoque alphabeto cufico, edidit I. Hallenberg*. Stockholm (& Åbo), H. A. Nordström (& J. C. Frenckell), 1800. 8:o. (2), + 72, + (1) s. + 8 grav. planscher, + 2 grav. tabeller. Med en grav. vinjett på titelbladet. Tryckt på tjockt papper. Fuktfläckar upptill på s. 51–52 och 57–60 samt på planscherne I, II, IV, V och VIII. Oskuren och ouppskuren i samtida rosa pappband med blekt rygg. Med Carl Jedvard Bondes exlibris. 5000:–

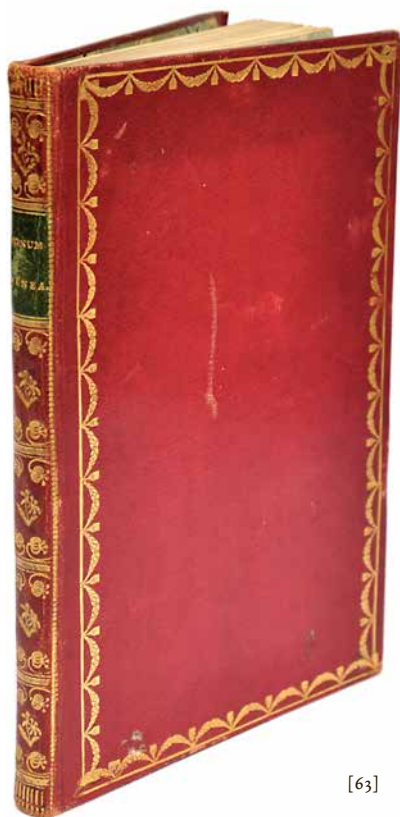
Hesse 0876. Titeln i översättning: "Samling av kufiska mynt, vilka tryckts som kopparstick, med tillägg av deras tolkning, och bifogat det kufiska alfabetet". Tryckt i 500 exemplar. Sidorna 49–72 med den arabiska texten lär enligt vara tryckta i Åbo.

61. HALLENBERG, Jonas. *Ex occasione nummi cufici, de nominis dei Gud, in Suio-Gothica cognatisque linguis origine, disquisitio historica et philologica*. Stockholm, J. A. Carlbohm, 1796. 4:o. (2), + 79 s. Med en grav. myntavbildning på titelbladet. Tryckt på blåtonat papper och med breda marginaler. Ljusbrunt hfrbd från mitten av 1800-talet med rikt gulddornerad rygg, blå titeletikett och blåstänkta snitt. Pärmhörnen lätt stukade. Fint exemplar med Carl Jedvard Bondes exlibris. 5000:–

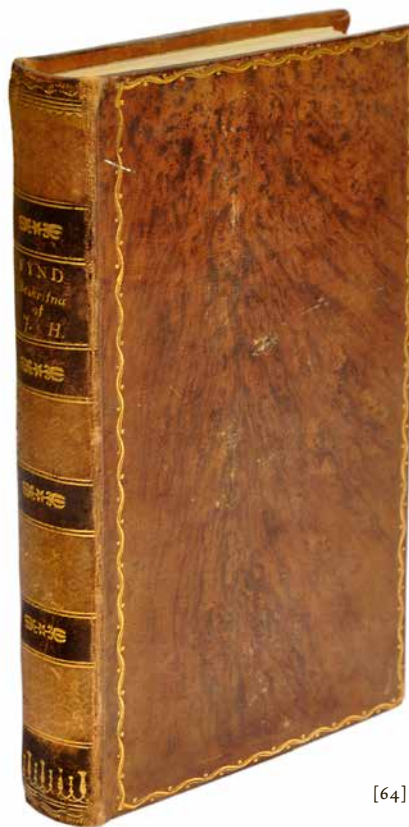
Hesse 0879.

62. HALLENBERG, Jonas. *Numismata orientalia aere expressa, brevique explanatione enodata, opera et studio Jonae Hallenberg*. 1–2. Uppsala, Palmblad & c., 1822. 8:o. (2), + 235 s. + 14 grav. planscher, + 2 grav. tabeller; 89, + (blank), + (2) s. + 10 grav. planscher. Enstaka småfläckar, t.ex. i första delen på s. 89–90 i yttermarginalen. Häftad, oskuren i samtida blått klistermarmorerat pappomslag, något nött på ryggen. 7500:–

Hesse 0881. Ett av de mer ovanliga verken i Hallenbergs numismatiska produktion. I Hallenbergs digra produktion ingår flera numismatiska arbeten, där de mest kända rör kufiska (gamla arabiska) mynt. Hans skrifter, *Collectio nummorum cuficorum* tryckt 1800 samt föreliggande arbete, var båda högt värderade och väckte på den tiden stort uppseende inom den lärda världen.

[63]

[64]

63. HALLENBERG, Jonas. *Quatuor monumenta aenea e terra in Suecia eruta, tabulis aereis et brevi commentatione illustrata ab I. Hallenberg. Accessere nonnulla de litteratura cufica*. Stockholm, J. A. Carlbohm, 1802. 8:o. (6), + 71, + (1) s. + 4 grav. planscher. Med grav. myntavbildningar på titelbladet, s. 56 och 71. Tryckt på tjockt papper. Samtida rött marokkängband, rikt guldornerad rygg, grön titeletikett och helt guldsnitt, guldornerade pärmbordurer och pärmkanter. Titeletiketten med en yttlig repa. Tillsammans med:

HALLENBERG, J. *Tillägning till en år 1802 utgifven latinsk afhandling, kallad Quatuor monumenta aenea*. Stockholm, H. A. Nordström, 1816. 8:o. 8 s. Något bruntonad i marginalerna. Häftad, oskuren, vikt. Med Carl Jedvard Bondes exlibris i den bundna volymen. 9000:—

Hesse 0883–84. Montelius 1 resp. 16. Mycket fint exemplar. Arbetena ”beskrifver ett fynd, som träffades vid Tullinge i Botkyrke socken och Söder-Törn, bestående af tvänne viggelika kärl med sina lock, omgifna med spiral-ringar”. De tio figurer som Montelius nämner ingår i gravyrerna. I Hallenbergs blandade produktion återfinns ytterligare en fyndpublikation *Berättelse om ett forntida romerskt metallkärl funnet i Westmanland år 1818*, samt andra arbeten om kufiska mynt.

IOH. CAROLUS HEDLINGER.

J. C. G. Ad. Sculp. A. 1781.

64. (HALLENBERG, Jonas.) *Fynd, beskrifna af J. H.* Stockholm, H. A. Nordström, 1830. 8:o. (4) s. Sammanbunden med:

HALLENBERG, Jonas. *Quatuor monumenta aenea e terra in Suecia eruta, tabulis aereis et brevi commentatione illustrata. Accessere nonnulla de litteratura cufica.* Stockholm, J. A. Carlbohm, 1802. 8:o. (6), + 71, + (1) s. + 4 grav. planscher. Med grav. myntavbildningar på titelbladet, s. 56 och 71. Sammanbunden med:

HALLENBERG, Jonas. *Tilläggnig till en år 1802 utgifven latinsk afhandling, kallad Quatuor monumenta aenea.* Stockholm, H. A. Nordström, 1816. 8:o. 8 s. Sammanbunden med:

(HALLENBERG, Jonas.) *Berättelse, om ett i Motala ström träffadt fynd.* Stockholm, A. Gadelius, 1818. 8:o. (2), + 34 s. Saknar en grav. plansch. Sammanbunden med:

HALLENBERG, Jonas. *Berättelse om tvänne fynd, det ena träffadt på Öland, år 1815, det andra i Bohuslän, år 1816.* Stockholm, H. A. Nordström, 1821. 8:o. 99, + (1) s. + utvikbar grav. plansch. Sammanbunden med:

HALLENBERG, Jonas. *Berättelse om ett forntids romerskt metallkärl, funnet i Westmanland år 1818.* Stockholm, H. A. Nordström, 1819. 8:o. 83, + (1) s. + 2 grav. planscher. Något senare skinnband, blind-och guldornerad rygg, mörkare brunt titelfält och ryggband, smala guldpräglade pärmbordurer på alrotsmarmorerade pärmargula snitt, . Något blekt rygg, lätta skrapskador på pärmsidorna. Med Carl Jedvard Bondes exlibris. 12000:–

Hesse 0883, 0884, 0874. Aberstén & Tiselius 521. Montelius 31 för det fjärde arbetet respektive 17 för det femte. Ett antal arbeten av Hallenberg med arkeologiskt innehåll vilka försetts med ett senare tryckt gemensamt titelblad. De två första arbetena "... beskrifver ett fynd, som träffades vid Tullinge i Botkyrke socken och Söder-Törn, bestående af tvänne viggelika kärl med sina lock, omgifna med spiral-ringar". Den i detta det tredje arbetet saknade planschen, avbildade ett guldföremål som fastnat i en fiskerev i Motala ström 1818. Hallenberg tolkar fyndet som en "fibula" – ursprungligen en dräktdetalj, men som under medeltiden och senare snarare hade en dekorativ funktion. Hallenberg tidsbestämmer föremålet till 1500- eller 1600-talet och jämför det med en fibula som Benvenuto Cellini tillverkade för påven Clemens den sjunde. Han avslutar arbetet med ett skarpt angrepp på den nytillträdde professorn i Lund, N. H. Sjöborg. Det fjärde arbetet rör två fynd av forntida halskragar och det femte rör ett fynd gjort av "dagakarlen Lundström på Tycklinge bys mark, i Björksta socken och Westerås län". Lundström tilldelades 100 riksdaler av kungen som belöning.

65. [Hedlinger.] FÜSSLI, Johann Caspar. *Collection complete de toutes les médailles du chevalier Jean Charles Hedlinguer dessinées par Jean Gaspard Fuesli et gravées en manière noire par Jean Elie Haid.* Augsburg, chés J. J. Haid et fils, 1782. Folio. 19 s. Sammanbunden med:

FÜSSLI, Johann Caspar. *Des Ritters Johann Carl Hedlingers Medaillen-Werk. Gezeichnet von Johann Caspar Füessli und in schwarzer Kunst bearbeitet von Johann Elias Haid.* Augsburg, bey J. J. Haid und Sohn, 1781. Folio. Grav. front, + 24 s. + grav. porträtt, + 76 grav. planscher [av 78]. Svaga fuktränder i yttermarginalen, sporadiska sot- och smärre solkfläckar. En plansch med en samtida krossad fluga innanför plåtkanten. Oskuren i nött samtida pappband med handskrivnen titeltext, ryggen trasig, genomgående svag i häftningen och vissa blad och planscher helt loss. Från Ericsbergs bibliotek, med dess exlibris. Två planscher saknas. 12500:–

Hesse 0323. Setterwall 5059. Med sammanlagt 130 gravyrer på de 76 planscherna, numrerade I–LXXVIII (dock saknas nr IV och LXXIX), 1–32 och 1–22. Utgavs både i en fransk och en tysk utgåva, här med båda utgåvornas text men endast en uppsättning planscher. Johann Carl Hedlinger (1691–1771) var åren 1718–45 kunglig medaljgravör vid Myntverket i Stockholm och Europas mest berömda mästare i sitt fack. Före sitt avsked från Sverige invaldes han 1745 i Vetenskapsakademien och belönades med hederstiteln kunglig hovintendent. Återstoden av sitt liv tillbringade han i Schweiz. Johann Caspar Füssli var schweizisk konstnär och konstskriftställare, far till Johann Heinrich.

66. Hedlinger. MECHEL, Chretien de. *Oeuvre du chevalier Hedlinger ou recueil des medailles de ce celebre artiste, gravées en taille douce, accompagnées d'une explication historique et critique, et précédées de la vie de l'auteur*. Basel, 1776. Folio. Grav. titelblad, + grav. dedikationsblad, + 40 grav. planscher. Tryckt på tjockt papper. En fuktfläck i yttermarginalen förekommer på sina ställen i yttermarginalen Sammanbunden med:

MECHEL, Chretien de. *Explication historique et critique des médailles de l'œuvre du chevalier Hedlinger précédée de l'éloge historique de ce célèbre artiste*. Basel, J. Schweighauser, 1778. Folio. xxxiv, + (2), + 64 s. Med grav. vinjetter i texten. Fuktfläck s. xxv–xxviii. Oskuren i nött samtida pappband, ryggen hårt nött och blekt. Ställvis blekt på pärmsidorna med den ursprungliga rödstänkta dekorationer bortnött. Med Carl Jedvard Bondes exlibris klistrat ovanpå Gustaf d'Albedyhlls, i varianten med devisen Mors sine musis vita. 12000:–

Cohen 477. Hesse 0321–22. Warmholtz 9444(a), noten. Den svenska produktionen upptar större delen av förteckningen.

67. Hedlinger. WARBURG, Karl. *Hedlinger. Ett bidrag till frihetstidens konsthistoria*. Göteborg, D. F. Bonniers förlagsexpedition, 1890. 8:o. Porträtt, + VIII, + 182 s. + 3 dubbelsidiga fotolitograferade planscher. Häftad och ouppskuren, något nött omslag. Dedikation till Carl Jedvard Bonde "ödmjukeligen från författaren".

900:—

Hesse 0327.

68. HELANDER, Adolf. *Handbok för mynt, mått och vikt, med fullständiga jämförelsetabeller i anledning af nu antagna decimal-systemet; jemväl innehållande kort handledning i decimalbråkräkning, samt jämförelser emellan utländska och svenska mynt, mått och vichter*. Stockholm, Hörbergiska boktryckeriet, 1855. 4:o. VIII, + 15, + (2, blanka), + (9) s. + XLII tryckta tabeller. Delvis ouppskuren i samtida hfrbd, sparsamt guldornerad ryggb, guldpräglad titeltext och putsade snitt, något blekt ryggb. Ett exlibris på insidan av främre pärmen har avsatt ett spegeltryck på försättsbladet. Med Carl Jedvard Bondes exlibris.

900:—

Hesse 0925. Den mångfald av mått och vikt som florerade i Sverige i början av 1800-talet var en ständig källa till oreda i handeln. Efter framställan av ständerna, lyckades man efter närmare trettio år av utredande enas om genomförande av ett system som byggde på decimalbråk och kort därefter reformerades även mynten. I sitt förord skriver författaren att "angående hvad vid verkställigheten af den nya stadgan om mått och vikt bör iakttagas, det står hvarje enskild fritt, at i sin handel eller rörelse, under sju års tid från den 1 januari 1856, efter eget godtfinnande använda antingen de hittills gällande eller de nya måtten och vichter, så inses deraf nödvändigheten af sådana tabeller, som utvisa förvandlingen af mynt, mått och vikt ifrån det ena systemet till det andra."

69. HILDEBRAND, Bror Emil. *Anglosachsiska mynt i svenska kongl. myntkabinettet, funna i Sveriges jord*. Stockholm, P. A. Norstedt & söner, 1846. 4:o. (12), + CXXVI, + 332 s. + 10 litogr. planscher, + utvikbar karta. Enstaka små lagerfläckar. Svag fuktrand i marginalen på s. 241–48 och fuktfläck i marginalen på s. 303–04. Plansch 5–10 lagerfläckiga. Sammanbunden med:

SCHRÖDER, Johan Henrik. *Nummorum anglosaxonicorum centuria selecta e Museo Academico Upsaliensi depromta, digesta et illustrata a Joh. Henr. Schröder*. Uppsala, Leffler & Sebell, 1847. 4:o. 20 s. Nött något senare hfrbd med sparsamt guldornerad ryggb och titeletikett i skinn. Spricka nedtill i bakre ytterfalsen. Med Carl Jedvard Bondes exlibris.

3000:—

Hesse 0936 respektive 1550. Första arbetet även med franskt titelblad: "Monnaies anglosaxonnes du cabinet royal de Stockholm." Det andra arbetet inkomplett, Hesse anger (4), + XIV, + 20 s. + 1 plansch. Första upplagan av Hildebrands arbete. En ny och utökad utkom 1881. Schröders arbete, över beståndet i samlingarna i Uppsala, för vilka han sedan 1820 var prefekt, kan betraktas som ett supplement.

70. HILDEBRAND, Bror Emil. *Anglosachsiska mynt i Svenska kongliga myntkabinettet funna i Sveriges jord. Ny tillökt upplaga med 14 pl.* Stockholm, Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademiens förlag, 1881. Stor 8:o. (6), + VIII, + 502 s. + 14 litogr. planscher. Något nött hfrbd med sparsamt guldornerad ryggb och titeletikett i skinn. Med Carl Jedvard Bondes exlibris.

2000:—

Hesse 0938a. Andra utökade upplagan, tryckt i 1000 exemplar.

71. HILDEBRAND, Bror Emil. *Numismata anglo-saxonica. Musei academie Lundensis ordinata & descripta*. Diss. 1-3. Lund, literis Berlingianis, 1829. 8:o. (4), + 16; (4), + 17-32; (2), + 33-48 s. + grav. plansch. Enstaka obetydliga fläckar. Häftade, med samtida marmorerat omslag. 1500:-

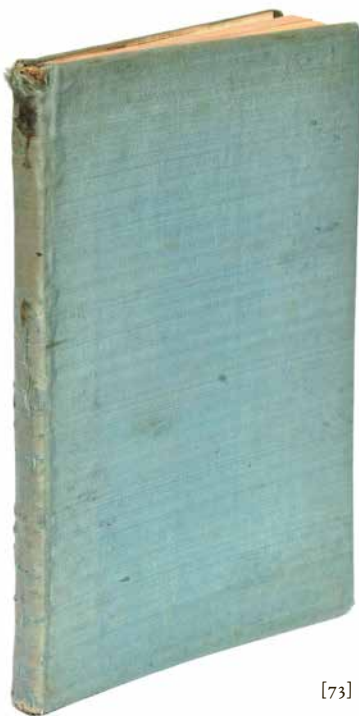
Marklin 1-3. Hesse 0949. Respondenter var N. P. Ljunggren, P. Bäckström och G. A. Grönwall. Bror Emil Hildebrands arbete med de anglosaxiska mynten utmynnade 1846 i den stora monografen "Anglosachsiska mynt i svenska kongl. myntkabinettet, funna i Sveriges jord, vars andra, tillökade upplaga (1881) ännu har stort vetenskapligt värde.

72. HILDEBRAND, Bror Emil. *Sveriges och svenska konungahusets minnespenningar, praktmynt och belöningsmedaljer beskrifna af Bror Emil Hildebrand*. Första delen. Stockholm, Kongl. Vitterhets Historie och Antiquitets Akademiens Förlag, 1874. 8:o. XIV, + (2), + 624, + (1) s. + utvikbar litogr. måttabell. Lagerfläckar, fuktrand i övre hörn, tabellen med reva och bläckplump. Rikligt annoterad med blyerts i marginalen. Hårt nött samtida hfrbd med guldornerad rygg, putsade snitt, nötta pärmapper. Med Carl Jedvard Bondes exlibris. Endast första delen av två!

950:-

Hesse 0953. Andra delen utkom 1875. Väl använt arbetsexemplar. Samlingen på Ericssberg tillhör de enskilda samlingar som Hildebrand refererar till.

73. HILDEBRAND, Bror Emil. *Upplysningar till Sveriges mynthistoria*. Ak. avh. 1-5. Lund, Berlingska boktryckeriet, 1831-32. 8:o. (2), + 16; (2), + 17-32; (2), + 33-44; (2), + 45-56; (4), + 57-68 s. Del 1-2 tryckta på blåtonat papper. En genom-

[73]

gående mindre fuktfläck upptill i den inre marginalen i del 3–4. Något nött och solkigt ljusblått samtida sidenband, ryggen har ett par fläckar och sidenet bortnött upptill. Pärmsidorna konkava. Med Carl Jedvard Bondes exlibris. 2500:–

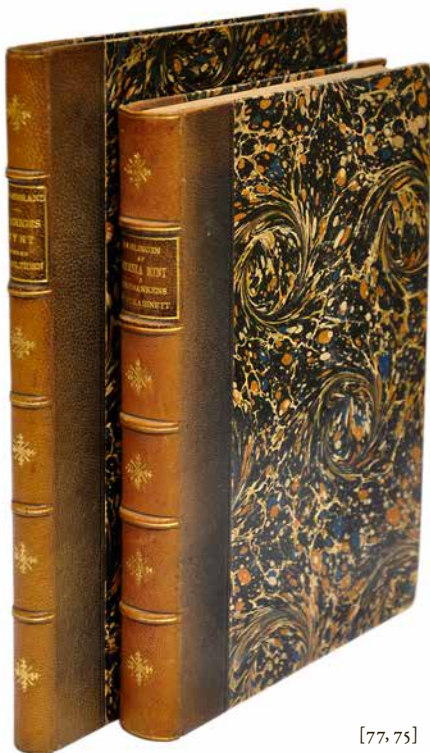
Marklin 4–8. Setterwall 5066. Hesse 0955. Allt som utkom. Respondenter var E. A. F. Lindencrona, C. M. Åberg, S. Eckerbom, O. M. Allgurén och O. M. Hommenberg.

74. HILDEBRAND, Bror Emil. *Upplysningar till Sveriges mynthistoria*. Ak. avh. 2–5. Lund, Berlingska boktryckeriet, 1831–32. 8:o. (2), + 17–32; (2), + 33–44; (2), + 45–56; (4), + 57–68 s. Tre oskurna och uppskurna häften. En del vikta hörn. Del ett saknas. 300:–

Marklin 5–8. Setterwall 5066. Hesse 0955. Del 1–5 var allt som utkom. Den saknade nummer ett, med E. A. F. Lindencrona som respondent, utkom 1831. Respondenter var C. M. Åberg, S. Eckerbom, O. M. Allgurén och O. M. Hommenberg.

75. HILDEBRAND, Hans (utg.) *Samlingen af svenska mynt i Riksbankens myntkabinett*. Stockholm, P. A. Norstedt & söner, 1889. 8:o. VI, + 398 s. Samtida brunt halvmarokängband, guldornerad rygg med upphöjda bind och marmorerade pärmapper (G. Hedberg). Fint exemplar. 2200:–

Hesse 0951. Innehåller det första tillägget, som utgör sidorna 395–398. Ett andra tillägg med sidorna 399–432 utkom 1915.

76. HILDEBRAND, Hans. *Statens historiska museum och Kongl. myntkabinettet. Handbok för besökande. Med 103 illustrationer i träsnitt*. Stockholm, Jos. Seligmann, 1873. (8), + 190 s. Genomgående fuktrand, även på omslaget. Häftad. (Nationalmuseum och Statens historiska museum, handbok för besökande I.)

150:–

77. HILDEBRAND, Hans. *Sveriges mynt under medeltiden. Aftryck ur Sveriges medeltid*. Stockholm, P. A. Norstedt & söner, 1887. 8:o. 160 s. Illustrerad. Samtida brunt halvmarokängband, guldornerad rygg med upphöjda bind och marmorerade pärmpapper (G. Hedberg). Fint exemplar.

2200:–

Hesse 0980. Separattryck av kapitlet "Myntväsendet" i andra delen av *Sveriges medeltid*.

78. HOLMBERG, D. *Mynt af guld, silfver och koppar präglade i Sverige och dess utländska besittningar 1478–1892 samt i Norge efter föreningen med Sverige*. Stockholm, Ivar Hæggström, 1894. 8:o. (4), + 59 s. Noteringar, rättelser och tillägg i blyerts och bläck. Häftad, med tryckt omslag. Tillsammans med:

HOLMBERG, D. *Tillägg till Mynt af guld, silfver och koppar präglade i Sverige och dess utländska besittningar etc*. Stockholm, Ivar Hæggström, 1899. 8:o. 8 s. Klammerhäftad.

900:–

Hesse 1013–14. Högberg s. 116–18. Daniel Holmberg (1845–1916) var från början boktryckare i Hedemora, under en tid även tidningsutgivare i Landskrona. Sedan ungdomen myntsamlare, startade han 1882 den mynthandel i Stockholm, som skulle bli sin tids viktigaste i Sverige. Han gav ut närmare hundra lagerkataloger och färdigställde sin 117:e auktionskatalog samma dag som han avled. De här föreliggande häftena hörde, trots det ringa omfånget, till sin tids viktigaste svenska numismatiska litteratur – inte minst genom raritetsbeteckningarna efter Holmbergs egna definitioner.

79. HOLMBERG, D. *Mynt af guld, silfver och koppar präglade i Sverige och dess utländska besittningar 1478–1892 samt i Norge efter föreningen med Sverige*. Stockholm, Ivar Hæggström, 1894. 8:o. (4), + 59 s. Rostspår efter gem på titelbladet. Häftad i tryckta omslag. Helt guldsnitt. Specialupplaga på större och bättre papper. Dedikation till Carl Gotthard Bonde. Tillsammans med:

HOLMBERG, D. *Tillägg till Mynt af guld, silfver och koppar präglade i Sverige och dess utländska besittningar etc*. Stockholm, Ivar Hæggström, 1899. 8:o. 8 s. Rostspår efter gem på omslaget. Klammerhäftad. Tillsammans med:

HOLMBERG, D. *Svenska mynt. Tillägg n:o 2 till Holmbergs förteckning*. Egenhändig handskrift på anteckningsblockspapper. (2) s. Har varit vikt.

2800:–

Hesse 1015 resp 1014 för de tryckta arbetena. Högberg s. 116–18.

80. [Humble.] *Förteckning öfver framl. fältkamereraren och riddaren C. P. Humbles utmärkta samling af svenska mynt och skådepenningar, hvilka försäljas på Stockholm Bok-Auktions-kammare lördagen den 5 juni 1852 samt följande dagar*. Stockholm, Hörbergska boktryckeriet, 1852. 8:o. (4), + 108 s. Lätta lagerfläckar. Häftad, oskuren och ouppsprättad, med blå ryggpappersremsa.

2500:–

Hesse 1931. Innehåller 2029 poster samt mynsskåp av mahogny m.m.

81. HYBERG, J. (utg.) *De enskilda bankernas sedlar*. Göteborg, Wald. Zachrisson, (1902). Folio. 34 blad. Illustrerad. Dekorerat okbd (Zachrissons bokbinderi). Ryggen och främre pärmen blekta. Fläck nedtill på främre och bakre pärmen.

950:–

Utgiven med anledning av avskaffandet av de enskilda bankernas egna sedlar. Dessa förbjöds 1903 då Riksbanken blev enda sedelutgivande institut.

82. IHRE, Johan (pres.) || NENSÉN, Petrus (resp.) *Specimen academicum, de regibus supposititiis*. Diss. Uppsala, apud viduam B. Joh. Höijer, (1738). 4:o. (2), + 27, + (1) s. Titelbladet med träsnittsillustrationer. Något solkigt titelblad med en del tråkiga fläckar samt enstaka svaga fuktränder i marginalerna. Häftad, med nötturkmarmorerad ryggremsa.

1500:–

Lidén 3. Warmholtz 2982. Hesse 1395: "På titelbladet avbildas den föregivne Nils Stures, den s.k. Daljunkarens, örtug och 1/2-örtug." Med en hyllningsvers av Jonas Drake. Avhandling om falska konungar. Petrus Nensén kom ifrån Medelpad.

83. *Julkatalog. Förteckning öfver en dyrbar och omväxlande samling miniatyrer, oljemålningar af äldre och nyare mästare, pasteller och aquareller, skulptur m.m., konstindustriföremål af guld, silfver och bijouteri, brons, metall- och tennarbeten, skräkannor, antika möbler och konstmobiler, glas- och kristallarbeten, glasmålningar, keramik samt vapen och diverse m.m., planschverk, gravyrer, mynt och medaljer, som tillhört framlidne kapten friherre U. Koskull, verkliga stadsrådet A. Molerius, d:r Clareus i Vesterås m.fl.* Stockholm, H. Bukowski, 1894. 8:o. 47 s. Häftad. Omslaget med några småfläckar. (Bukowskis katalog 91.)

300:–

Hesse 2211. Myntavdelningen utgör 45 av katalogens drygt 600 poster.

84. JÄRTA, Hans. *Tal [...] hållet den 31 mars 1839 på hundraårs-dagen efter Akademiens instiftelse*. Stockholm, P. A. Norstedt et söner, 1843. 8:o. Litogr. front, + 40 s. Frontespisen missfärgad i marginalerna, enstaka småfläckar i nedre marginalen, bl.a. på titelbladet. Häftad i samtida gråpappersomslag.

800:–

Ej i Soulsby. Den litograferade frontespisen avbildar några minnesmynt. Sista 3 sidorna en bilaga med titeln "Bref om Vetenskaps-akademiens stiftelse från archiatern v. Linné till Vetenskaps-akademiens sekreterare P. Wargentin".

85. (JÄRTA, Hans.) *Svar på en okänd författares högmåls-fråga, angående en ny mynt författning och ett nytt riksmynt*. Stockholm, A. Zetterberg, 1792. 8:o. 15 s. Ett par småfläckar på titelsidan. Häftad, oskuren och ouppskuren, i lösa ark.

1500:–

Ett av flera svar på Johan Jacob von Bilangs anonymt utgivna skrift 1791 (se nr 14).

86. JÖRANSSON, Christian Ludvig. *Tabeller, som föreställa förhållandet emellan Sveriges och andra länders mynt, vikt och mått, utarbetade*. Stockholm, A. J. Nordström, 1777. 4:o. Grav. titelblad, + (12), + 71, + (1) s. Titelbladet fläckigt och solkigt. Genomgående med bruksspår. Handskriven bläckpaginering och ställvisa marginalnoteringar. Fuktbläckar i övre och nedre hörn. Häftad i ett nära samtida gråpappersomslag med vit titeletikett. Med Carl Jedvard Bondes exlibris.

900:–

Hesse 1051. En andra utökad upplaga utkom 1813. Det graverade titelbladet är signerat Akrel. Christian Ludvig Jöransson (1738–1820) var affärsman i Stockholm och deltog aktivt i den ekonomiska debatten. *Försök til et systeme i Sveriges allmänna hushållning och penning-väsende* är hans huvudarbete och det mest omfattande nationalekonomiska arbetet i Sverige intill dess. Han utgav även *De oekonomiska orsakerne till svenska folkets nu varande vanmakt och Alle redlige svenskars valspråk: nationen måste frälsas*, båda utkom 1809.

87. (KARL XIV JOHAN.) *Om banker*. Stockholm, Ecksteinska boktryckeriet, 1842. 4:o. (2), + III, + (blank), + 3–38 s. Häftad. Titelsidan med några småfläckar. Vikta hörn. 1500:–

Setterwall 5590. Wieselgren s. 18 (anger 40 s.). Översättning av *Sur les banques* som trycktes i Stockholm samma år. En tysk översättning utkom i Leipzig året därpå.

88. Karlsteen. GRANATENFLYCHT, D. *En konstnär uti Swea-rijke, som där ej hafft, knapt får sin lijke; dog i Stockholm på sitt 74de ålders åhr, den 3 majj, 1718 nembligen widtberömd medailleuren, wälborne herr Arvid Karlsten, wid hwars jordsättning fölliande rader till billig ihugkommelse optecknade*. (Stockholm?, 1718). Folio. (4) s. Vikmärken. 6000:–

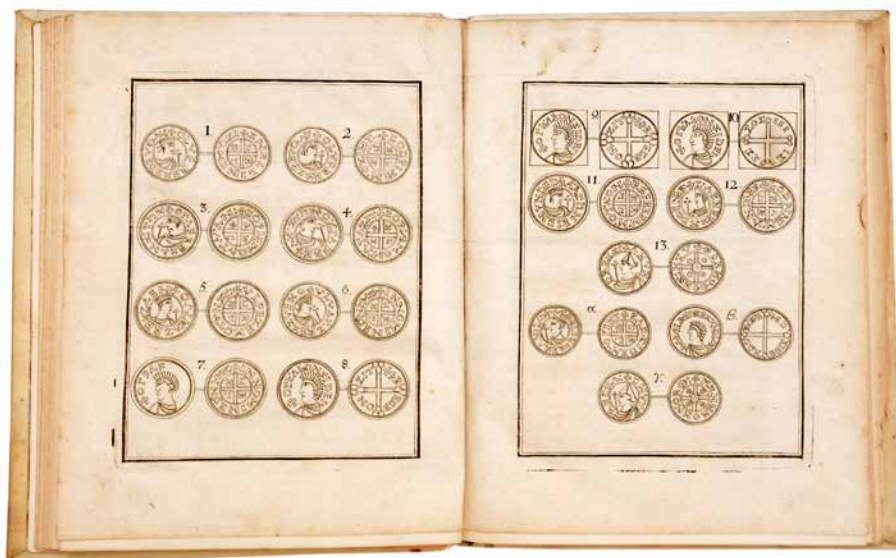
Hesse 0341. Arvid Karlsteen (1647–1718) var berömd medaljkonstnär och svensk hovmedaljör före Hedlinger. Han är även känd för att ha haft en egen medaljsamling. Om hans verksamhet skriver författaren till denna hyllningsdikt bl.a.: ”Medailler öfwer kung- och furstlige personer, wid döds- och giftermähl och mångslags actioner, poussering uti wax, puntering uti stähl alt wärck, som afwund sielf rätt gjärna skåda tåhl.” Dikten innehåller delvis en beskrivning av hans arbete, ”Medailler öfwer kung- och furstliga personer/ wid döds- och giftermähl och mångslags actioner,/ poussering uti wax, puntering uti stähl/ alt wärck, som afwund sielf rätt gjärna skåda tåhl”.

89. KEDER, Nicolas. *De argento runis seu literis gothicis insignito, quod delineatum in Camdeni Britannia Anglice nunc loquente & ampliata literato exhibetur orbi*. Leipzig, J. F. Gleditsch, 1703. 4:o. (18) s. + grav. plansch. Sammanbunden med: KEDER, Nicolas. *Runae in nummis vetustis diu quaesitae tandemque ibidem feliciter inventae. Seu de nummis runicis commentatio*. Leipzig, J. F. Gleditsch, 1704. 4:o. (32) s. + grav. plansch. Några träsnittsillustrationer i texten. Sammanbunden med:

KEDER, Nicolas. *Nummi aliquot diversi ex argento praestantissimi: nempe decem Olai Sveci, unus Anundi Carbonarii, ac unus Haqvini rufi, Sveciae regum; nec non unus Svenonis bifida barba, Daniae regis; omnes tellure svecicâ olim absconditi, nuperque casu in apricum prolati, nunc autem Heliconiadum choro submissè dedicati*. Leipzig, J. F. Gleditsch, 1706. 4:o. 64 s. + 2 grav. planscher Sammanbunden med:

KEDER, Nicolas. *Nummorum in Hibernia. Antequam haec insula sub Henrico II Angliae rege anglici facta sit juris cusorum indagatio. Accessit catalogus nummorum anglo-saxonior & anglo-danicor musei Kederiani*. Leipzig, J. F. Gleditsch, 1708. 4:o. (2), + 54 s. + 3 grav. planscher. Planschern lösa.

Samtida pergamentband med rödstänkta snitt. Ryggen småfläckig och pärmsidorna aningen rödflammiga, särskilt den bakre. Från Carl Fredrik Pipers bibliotek på Ängsö, och med förvärvsanteckning på försättsbladet att den inköpts på Gyllen-grijps auktion 1737. Med Carl Jedvard Bondes exlibris. 18000:–

Warmholtz 1557, 1558 resp. 2619 för de tre första arbetena. Hesse 1061, 1071, 1067 resp. 1068. Det första arbetet är ett separatträck ur *Nova literaria maris Balthici et septentrionis* 1703 och behandlar vikingatidens runmynt, vilka första gången hade publicerats i Edmund Gibsons nyutgåva av William Camdens *Britannia*. Detta och det följande arbetet, ”Runae in nummis” innehåller en betydande insats av Keder, som här är den förste som lyckades bestämma och ungefär rätt datera de danska runmynten från 1000-talet. Det tredje arbetet behandlar ett myntfynd i Näs i Österåkers socken år 1704, med fynd av de äldsta danska och svenska mynten från Sven Tveskägg, Olof Skötkonung och Anund Jacob. Det sista arbetet behandlar irländska mynt slagna före Henrik II. Tillägget upptar en förteckning på 226 anglosachsiska mynt från Keders egen samling på s. 29–54. Mycket fin proveniens. Erik Gyllengrip (1667–1736) är en av de tidiga svenska myntsamlarna och hans samling är den första riktigt stora som utauktioneras i Sverige med tryckt katalog. Både en svensk och en tysk upplaga trycktes och samlingen inbringade hela 16000 daler km. Köparen av detta exemplar, Carl Fredrik Piper (1700–70), använde en del sitt Törnflychtska modernearv till att bygga upp en berömd boksamling på Ångsö. Detta såldes på auktion 1803. En trolig ägare före Ericsson är d’Albedyhll, eventuellt både pappa Gustaf d’Albedyhll (1758–1819) och sonen Carl Gustaf d’Albedyhll (1800–56), som ärvt pappans bibliotek. Detta köptes 1843 av Carl Jedvard Bonde. Ett liknande samlingsband fanns även i katalogen efter d’Albedyhll.

90. KEDER, Nicolas. *De argento runis seu literis gothicis insignito, quod delineatum in Camdeni Britannia Anglice nunc loquente & ampliata literato exhibetur orbi*. Leipzig, J. F. Gleditsch, 1703. 4:o. (18) s. + grav. plansch. De sista två bladen har gamla lagningar i inre marginalen. Tagen ur band. Bra exemplar. 2500:–

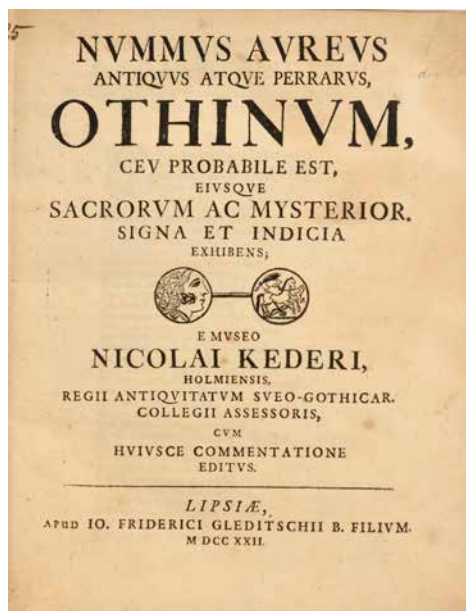
Hesse 1061. Warmholtz 1557. Ett separatträck ur *Nova literaria maris Balthici et septentrionis* 1703 och som behandlar vikingatidens runmynt vilka första gången hade publicerats i Edmund Gibsons nyutgåva av William Camdens *Britannia*. Detta arbetet innehåller en betydande insats av Keder, som är den förste som lyckades bestämma och ungefär rätt datera de danska runmynten från 1000-talet. Nils Keder (1659–1735) var assessor vid Antikvitetsarkivet

och adlades 1711. Han var mycket aktiv inom numismatiken och närbesläktade antikvariska ämnen, men mest känd kanske för utgivandet av andra upplagan av Brenners *Thesarus nummorum* 1731.

91. KEDER, Nicolas. *Nummus aureus antiquus atque perrarus, Othinum, ceu probabile est, eiusque sacrorum ac mysterior. Signa et indicia exhibens. Cum huiusque commentatione editus.* Leipzig, I. F. Gleditschii b. filium, 1722. 4:o. (4), + 84 s. Med träsnittsillustrationer på titelbladet. Gamla lagningar i övre marginalen på s. (3) och 84. Sammanbunden med:

KEDER, Nicolas. *Catalogus nummorum Sueo-Gothicorum usualium ac memorialium, veterum recentiumque, in museo Graingeriano Holmiæ curiose asservatorum accedunt et alii nummi ab eodem descripti.* London, J. Clarke, 1728. 4:o. 126 s. Titelbladet med en gammal bläcknumrering i övre hörnet och det nedre hörnet bortklippt. Sporadiska småfläckar. Genomgående lodräta blyertslinjer i marginalerna. Saknar den graverade frontespisen. Sammanbunden med:

WALLIN, Georg. *Clavis numophylacii runici, siue ratio, qua intelligi possit nummorum runicorum scriptura, immo aetas locusque, quibus cusi olim fuerint, si non ubique verissima, admodum tamen probabilis, aliorum quidem, si placet, limis perpolianda, at casu in rudetis Gothlandensibus inventa.* Stockholm, L. L. Grefing, 1743. 4:o. 16 s. Med två gravyrer i texten. Titelbladet något solkigt, en gammal bläcknumrering i övre hörnet. För övrigt några enstaka småfläckar. Ljusbrunt hfrbd från 1800-talets början med slösande rikt guldornerad rygg, mörkt blå eller svart titeletikett och grönstänkta snitt. Några smärre skrapmärken på titeletiketten. Med Carl Jedvard Bondes exlibris. 15000:—

Hesse 1070, 1057 resp. 1744. Warmholtz 2550, 9289 resp. 1560. Fiske 78 för Wallins arbete om runor på Gotland. Ej i Molér. Det första arbetet finns även i en variant med ”systerior” på titelbladet. Det är en utökad separatupplaga av Keders första numismatiska arbete som publicerats i *Nova literaria maris Baltici et Septentrionis* 1700–01. Han beskriver här ett keltiskt mynt, funnet i Sigtuna och som är en efterbildning av en makedonisk stater, präglad för Filip II, och avbildar på ena sidan ett Apollonhuvud och på den andra ett tvåspann. Keder ville gärna tro att Apollonhuvudet var en bild av Oden och att tvåspannet på något sätt hörde ihop med den fornnordiska mytologin. På bladet efter titelbladet återfinns en tryckt vers på tyska undertecknad S. E. Brenner, dvs författarinnan Sophia Elisabet Brenner. Hon var syster till Elias Brenner vars *Thesaurus nummorum sveo-gothicum* Keder lät ge ut i en ny upplaga 1731.

Den sällsynta katalogen över Graingers samling är i det rättade omtrycket, med ett sex sidor omfattande appendix. Efter Elias Brenners död 1717 såldes hans myntsamling till den engelske köpmannen i Stockholm Walter Grainger och förtecknades av Keder i föreliggande katalog. Wallins arbete är en kort beskrivning på alla in till den tiden bekanta runmynt, med två sidor med avbildningar av runmynt. Ett ämne som i hög grad även intresserade Keder. Samlingen kommer sannolikt ur d'Albedyhlls bibliotek.

92. (KELLOGREN, Johan Henrik.) *Dumboms lefverne, hoc est vita cujusdam bardi, e sueco in latinum idioma versibus elegiacis traducta ab J. Hallenberg.* Stockholm, A. J. Nordström, 1805. 8:o. (6), + 24, + (2) s. Med grav. myntavbildning på titelsidan. Sammanhäftad med:

(HULTÉN, And.) *Högädle herr canzli-råd och riddare af kongl. Nordstjerneorden!* [=Rubrik]. Stockholm, H. A. Nordström, 1829. 8:o. (2), + (2 blanka) s. Sammanhäftad med:

*Cantilena danica, desidario principis romani Caroli de Sancta Cruce latine red-
dita, Stockholmiae 1822.* Stockholm, H. A. Nordström, 1829. 8:o. (4) s. Häftad i
samtida gråpappomslag. Ryggen något blekt. Fint exemplar. 3000:–

Hesse 0877. Bibliotheca danica V:411 för det sista arbetet. Den första latinska översättningen
av *Dumboms lefverne*. Sidorna 23–24 behandlar ”interpretatio numi in fronte libelli delineati”.
Det sista bladet med ett ”Additamentum ad interpretationem numi cufici in fronte libelli:
Dumboms lefverne, delinati” som bara återfinns i en liten del av upplagan. I detta ex. är s.
17–18 ett utbytesblad med ”lanti” istället för ”lantem” på rad 4 på s. 17. Skriften av Hultén är
ett tryckt brev till Jonas Hallenberg bl.a. rörande översättningen av ”Dumboms lefverne”, da-
terat ”Upsala den 30 julii 1813”. Det sista arbetet, dryckesvisan ”Cantilena danica” är översatt
till latin av Jonas Hallenberg och här utgiven i både dansk, latinsk och svensk text.

93. (KELLGREN, Johan Henrik.) *Dumboms lefverne, hoc est vita cujusdam
bardi, e sueco in latinum idioma versibus elegiacis traducta ab J. Hallenberg.* Stock-
holm, A. J. Nordström, 1805. 8:o. (6), + 24 s. Med grav. myntavbildning på titelsidan.
Häftad med en samtida blå ryggremsa. Första och sista sidorna obetydligt solkiga.

900:–

Hesse 0877. Ett sista blad med ett ”Additamentum ad interpretationem numi cufici in fronte
libelli: Dumboms lefverne, delinati” som bara återfinns i en liten del av upplagan saknas här.

94. KLEIN, Carl Ernst. *Die allen Werth übertreffende Würde des königlichen
Nahmens Ulrica, ward bey dem am 4 Julii Anno 1740 abermahlen glücklich ein-
getroffenen hohen königlichen Nahmens-Feste ihro königlichen Majestät, der aller-
durchlauchtigsten, grossmächtigsten Königin, Fürstin und Frauen Ulricae Eleonorae,
der Schweden, Gothen und Wenden Königin, wie auch Land-Gräfin zu Hessen-Cas-
sel, unserer allernädigsten Königin, in einer allerdemüthigsten Lob- und Glück-
wünschungs-Rede auf dem königl. Ritter-Hause in Stockholm an jetzt-ermeldtem
Tage in aller Unterthänigkeit bewiesen.* Stockholm & Hamburg, 1741. 4:o. (10), + 56
s. Sammanbunden med:

KLEIN, Carl Ernst. *Kurtze Beschreibung und Erklärung, der vornehmsten, über
den König Carl den XI:ten und XII:ten, wie auch über die Königin Ulrica Eleonora
höchstglorwürdigsten andenckens, und ihro jetztregierende und jetztlebende königl.
May:t May:t geprägten Ehren-Medaillen: Nebst einer vorläuffigen Nachricht, eine
ausführliche und zuverlässige Historie der allerdurchl. gustavianischen und caroli-
nischen Könige und Königinnen, wie auch die merckwürdigste Lebens-Geschichte der
höchstermeldten hohen königl. schwedischen gesammten Famille, betreffende. Zur
Erläuterung, des jungsthin edirten hohen Lebens, höchstgedachter Königin Ulrica
Eleonora, gottseel. gedächtnisses ans Licht gestellet.* Stockholm, der Königl. Buch-
druckerey, (1741). 4:o. 23 s. + 12 grav. planscher, varav 2 utvikbara. Samtida skinn-
band, ryggen med upphöjda bind och rödstänkta snitt. Främre pärmen har några
fläckar och ytliga repor. Med Carl Jedvard Bondes exlibris. 8000:–

Warmholtz 6011 resp. 6012. Hesse 1076. Om det andra arbetet skriver Warmholtz: ”Följer,
såsom bihang, med näst föregående, samma författares, panegyriska tal; och är af ringa värde.
Med kopparsticken förstås några taflor utur Brenners Thesaurus, jemte en annan hörande til
Peringskölds Åttartal [...]. De i denna titel utlofvade historiska arbeten hafva icke utkommit”.
Carl Ernst Klein (–1761) kom från Pommern och var extraordinarie tjänsteman på rikskans-
liet.

95. KLEIN, Carl Ernst. *Kurtze Beschreibung und Erklärung, der vornehmsten, über den König Carl den XI:ten und XII:ten, wie auch über die Königin Ulrica Eleonora höchstglorwürdigsten andenkens, und ihro jetztregierende und jetztlebende königl. May:t May:t geprägten Ehren-Medaillen: Nebst einer vorläuffigen Nachricht, eine ausführliche und zuverlässige Historie der allerdurchl. gustavianischen und carolinischen Könige und Königinnen, wie auch die merckwürdigste Lebens-Geschichte der höchstmeldten hohen königl. schwedischen gesammten Famille, betreffende. Zur Erläuterung, des jungsthin edirten hohen Lebens, höchstgedachter Königin Ulrica Eleonora, gottseel. gedächtnisses ans Licht gestellet.* Stockholm, der Königl. Buchdruckerey, (1741). 4:o. 23 s. Tagen ur band. Mörkare fält vid marginalerna. Vikta hörn. De 12 graveade planscher saknas i detta exemplar. 300:—
Warmholtz 6012, "af ringa värde". Hesse 1076.

96. (KLEMAN, J. G. K. P.) *Om penningställningen och bankerna. Afen köpman.* Stockholm, f.d. Östlund & Berlingska boktryckeriet, 1857. 8:o. 51 s. Ljusbrunt samtida hfrbd, guldornerad rygg och guldpräglad titeltext. Ryggen och pärmarna ngt blekta. Med Carl Jedvard Bondes exlibris. Fint exemplar. 2000:—
Den framstående men äventyrlige industrimannen (Johan Gustaf Karl) Pontus Kleman (1817–1903) propagerar i denna skrift bl.a. för införandet av en guldmyntfot. Hans egen omfattande internationella verksamhet och hans försök att exploatera de rika järnmalmstillgångarna i Norrbotten drabbades dock av kraftiga konkurser 1858 och 1866.

97. (LAGER)BRING, Sven (pres.) || TRÄGÅRD, Peter Lorents (resp.) *Dissertatio historica de numis quam consentiente.* Diss. Lund, C. G. Berling, 1747. 4:o. 48, + (1) s. Sammanbunden med:

BROWALLIUS, Joh. (pres.) || CARLING, Herman (resp.) *Dissertatione graduali observatiunculas circa artem antiq. gentium celebriorum numismata adornandi, in specie numi sabinæ expositionem.* Diss. Åbo, J. Kempe, 1745. 4:o. (8), + 26 s. Med grav. myntavbildning på titelbladet. Sammanbunden med:

TROZELIUS, Clas Blechert (pres.) || BERLING, Ernst Henric (resp.) *Samlade rön om äldre och nyare mynt.* Diss. Lund, 1777. 4:o. (6), + 84, + (4) s. Sammanbunden med:

STOBÆUS, Kilian (pres.) || KIHLOGREN, Zacharias Aaron (resp.) *Introductionis compendiarie in fundamentorum historie civilis, inprimis patrie, notitiam sectio prima de monumentis lapidariis.* Diss. Lund, L. Decreaux, (1740). 4:o. (4), + 27 s. + 3 träsnittsplanser. Fläckigt titelblad. Sammanbunden med:

STOBÆUS, Kilian (pres.) || RAAB, Axel (resp.) *Introductionis compendiarie in fundamentorum historie civilis, inprimis patrie, notitiam sectio secunda de re numismatica.* Diss. Lund, L. Decreaux, (1741). 4:o. (4), + 24 s. Med träsnittsillustrationer på s. 24. Något fläckig. Sammanbunden med:

IHRE, Johannes & CELSIUS, Olof d. y. (pres.) || ZIERVOGEL, Evald (resp.) *Dissertatio academica, de re nummaria, ejusque in historia Suiogothica usu.* Diss. 1–2. Uppsala, (1745–49). 4:o. (8), + 69, + (1); (10), + 71–169, + (9) s. + 5 grav. planscher, varav 4 utvikbara. Med en inklistrad grav. vinjett på s. 1 och träsnitt i texten på s. 169. Sammanbunden med:

ZIERVOGEL, Evald (pres.) || GOTTMARCK, Johannes (resp.) *Dissertationis academice de re nummaria, partem tertiam, hujus circa insignia usum domesticis exemplis illustrantem, nutu.* Diss. Stockholm, L. L. Grefing, (1750). 4:o. (6), + 171-93, 164-65 s. + grav. plansch. Något fläckigt titelblad. Sammanbunden med:

HERMANSSON, Joh. & GRÖNWALL, And. (pres.) || THUNIUS, Eric (resp.) *Exercitium academicum, de moneta ærea, in Svecia, rotunda.* 1-2. Diss. Uppsala, literis Wernerianis, (1725-31). 4:o. (6), + 26, + (4) s. + utvikbar grav. plansch; (4), + 27-45, + (1) s., + grav. plansch. Många träsnitt i texten. Sammanbunden med:

NETTELBLADT, Christian (pres.) || STAËL von HOLSTEIN, Carl Jacob (resp.) *De jure circa rem nummariam in Svecia.* Diss. (Greifswald, 1733). 4:o. (8), + 95, + (7) s. Fläckig ojämt skuren. Sammanbunden med:

ZIERVOGEL, Evald (pres.) || WESTMAN, Georg Andreas (resp.) *Usum rei nummarie in hist. literaria domesticis exemplis declarans.* Diss. Uppsala, L. M. Höjer, 1754. 4:o. (4), + 28 s. Med inklistrade grav. avbildningar av medaljer på titelbladet. Sammanbunden med:

ZIERVOGEL, Evald (pres.) || SCHRANGE, Zacharias (resp.) *Numophylacium regie academie Upsalensis.* I. Diss. Uppsala, L. M. Höjer, (1753). 4:o. (4), + 66, + (2) s. + utvikbar grav. plansch. Sammanbunden med:

BILMARK, Johannes (pres.) || PAULIN, Arvid. *Dissertatio academica, de nummis quibusdam antiquis, in Finlandia haud ita pridem repertis.* Diss. Åbo, J. C. Frenczell, 1769. 4:o. (6), + 2I, + (1) s. Tillsammans med:

CLEWBERG, Carl Abraham (pres.) || LUNDBECK, Martin (resp.) *Dissertatio academica de nummis arabicis in patria repertis.* I. Diss. Åbo, J. Merckell, (1755). 4:o. (8), + 32 s. + grav. plansch. Med ”mag. Dahlgren” med bläck på titelbladet. Sammanbunden med:

GÖTLIN, Eric (pres.) || GRAVANDER, Petrus Olaus (resp. samt pres. till del 2 och 3.) *Dissertatio de nexu numismatices cum historia.* 1-3. Diss. Uppsala, J. F. Edman, (1800). 4:o. 12; (2), + 13-22; (2), + 23-29, 32-34 s. Sammanbunden med:

HILDEBRAND, Bror Em. (pres.) || LJUNGGREN, N. P. & BÆCKSTRÖM, Carl Aug. & GRÖNWALL, Gustav Ad. (resp.) *Numismata anglo-saxonica. Musei academie Lundensis ordinata & descripta.* 1-3. Diss. Lund, literis Berlingianis, 1829. 8:o. (4), + 16; (4), + 17-32; (2), + 33-48 s. + grav. plansch. Sammanbunden med:

BERGMAN, Carl Joh. (förf. och resp.) || SCHRÖDER, Joh. Henr. (pres.) *De nummis gothlandicis dissertatio.* Diss. Uppsala, Regiæ academiæ typographi, (1837). 8:o. 16 s. Sammanbunden med:

SCHRÖDER, Joh. Henr. (pres.) || SÖDERBERG, D., HANNGREN, P., HALLANDER, E. A. R., LUNDBORG, P., FRUNCK, N. (resp.) *Numismata Angliæ vetusta in numophylacio academico Upsaliensi adservata.* 1-5 + supplement I. Diss. Uppsala, Regiæ academiæ typographi, 1833-34. 4:o. (4), + 8; (4), + 9-16; (4), + 17-24; (2), + 25-32; (2), + 33-40; (5), + (blank), + 1-12 s. + utvikbar litogr. plansch. Sammanbunden med:

SCHRÖDER, Joh. Henr. (pres.) & SÖDERBERG, Jacob Samuel (resp.) *Numi aliquot populorum, urbiium, coloniarum, in museo regiae societatis scientiar. Ni-*

darosiensis. Diss. Uppsala, Regiæ academiae typographi, (1831). 4:o. (4), + 8 s. Sammanbunden med:

SCHRÖDER, Joh. Henr. (pres.) || GEGERFELT, Herrman Georg von & SEVÉN, Johannes Adolf (resp.) *Numi ducum reipublicae Venetae*. 1–2. Diss. Uppsala, Regiæ academiae typographi, (1839). 4:o. (2), + 10; (2), + 11–18 s. + Aphorismi. (2) s. Med en inklistrad myntillustration på s. 6.

DIURMAN, P. P. *Kort förteckning på de nödigaste mynte-sorter uti de förnämste städer i Europa, samt andre nyttige underrättelser handelen angående/ sammanfattade*. Sthlm, J. H. Werner, 1728. 4:o. 20 s. Något lagerfläckig. Sammanbunden med:

(LEHMANN, Peter Ambrosius.) *Auserlesene Sammlung von allerhand alten und raren Species-Thalern, mehrentheils Gedächtnisz-Müntzen und Schau-Pfennigen, welche nebst einer richtigen historischen Beschreibung auf sechs und dreiszig Tabellen in saubern Kupferstichen vorgestellt werden*. Hamburg, F. Wittwe und Sohn, 1739. 4:o. (8), + 40, 49–132 s. Titelbladet med lätt lagning. Saknar s. 41–48! Sammanbunden med:

SALANDER, Eric. *Om plåtars utförelse, och silfwers inskaffande*. Stockholm, Kongl. tryckeriet, 1746. 8:o. 36 s. Sammanbunden med:

BERGENSTIERNA, Axel. *Anvisning til gulds och silfwers proberande, skeddande, raffinering samt fördelaktiga återbringning utur lösningsmedel och kratser: tillika med beskickningsräkningen och tillhörande tabeller, guld- och silfver-arbetare til tjenst*. Stockholm, H. Fougte, 1772. 4:o. 63, + (1) s.

Nära uniforma hfrbd, det första från slutet av 1700-talet, det andra från mitten av 1800-talet, båda med upphöjda bind, sparsamt guldornerade ryggar och röda titel- respektive blåa deltiteletiketter. Första bandet med stänkta snitt. Två volymer. Försättsbladet i del ett med handskriften innehållsförteckning. Band ett med Olavus Andrea Knös namnteckning, daterad Uppsala 1797, Lindahls och Ludovicus Werner, daterad 15/11 (18)16. Med Carl Jedvard Bondes exlibris i båda volymerna.

25000:–

Hesse 0617 för Bring, 0626 för Browallius, 1715 för Trozelius med avvikande kollationering, 1637 för Stobæus, 1806 för Ziervogel (med felaktig kollationering för del II) respektive 1808, respektive 1807 (allt som utkom), 1691 för Thunius, 1603 för Nettelblatt, 0576 för Bilmark, 0665 för Clewberg (allt som utkom), 0862 för Götlin (allt som utkom), 0949 för Hildebrand, 0568 respektive 1545 (allt som utkom) respektive 1543 respektive 1544 för Schröder, 0696 för Diurman (nya upplagor utkom 1741, 1749, 1768 och 1784), 1508 för Salander. Warmholtz 7576, noten för Bring, 7601 för Browallius "Något förekommer här om svenska medaille-präglingen, men af föga värde", 7578(a) för Trozelius, 2446 för Stobæus, 2456 respektive 9301 respektive 9287 för Ziervogel, 7593 för Thunius, 7571 för Nettelblatt, 1564 för Bilmark, 1561 för Clewberg. Lidén Catalogus disputationum 76 för Bring, 92 för Trozelius, 5–6 för Stobæus, 139 för Ihre, 10 för Celsius med felaktig kollationering, 1 respektive 3 respektive 2 för Ziervogel, 76 respektive 109 för Thunius. Vallinkoski 691 för Browallius, 321 för Bilmark, 816 för Clewberg. Marklin 2 respektive 1–2. för Götlin, 1–3 för Hildebrand, 117 respektive 56–61 respektive 43 respektive 83–84 för Schröder. Setterwall 5045 för Schröder. Molér 388 för Schröder. Fina numismatiskt samlingsband, det första samlat av Knös och det andra fint bundet som pendang till det förra. Sammanlagt 23 olika arbeten, varav många sällsynta.

98. LAGERBERG, Magnus. *Göteborgs museum. Förteckning öfver Göteborgs musei svenska medalj-samling. Vägledning för besökande.* Göteborg, Handelstidningens bolags tryckeri, 1865. 8:o. 23 s. Lagerfläckig. Häftad. med tryckt gult omslag. 750:–

Hesse 1187. Den fina medaljsamlingen bygger framförallt på en donation av grosshandlaren i Göteborg James J:son Dickson.

99. LAGERBERG, Magnus. *Till hvarje för fosterlandets höga minnen nitälskande medborgare i Göteborgs stad.* Göteborg, Göteborgs handelstidnings aktiebolags tryckeri, 1878. 8:o. 90 s. Häftad i gul ryggremsa. Ryggremsan trasig överst och omslaget lite solkigt. 500:–

Hesse 1190. Katalog över Henrik Oldenburgs samling av 2626 kungliga och enskildas medaljer, som hade erbjudits Göteborgs musei myntkabinett, beledsagad av en appell till stadens medborgare att "en hvar i sin mån bidraga" till hopsamlandet av medel för att köpa samlingen. Insamlingen lyckades. Medaljsamlingen köptes 1883 och förvaras nu "Undangömd och staplad i ett bankvalv på en så liten och trång yta att en person knappast får plats mellan boxarna" (enligt ett yrkande till Göteborgs kulturnämnd 2008.)

100. LAGERBERG, Magnus. *Till hvarje för fosterlandets höga minnen nitälskande medborgare i Göteborgs stad.* Göteborg, Göteborgs handelstidnings aktiebolags tryckeri, 1878. Stor 8:o med stora marginaler. 94 s. Fingersolk i marginalen på s. 38. Något nött rött halvmarokängband med delvis blekta röda pärmapper, övre guldsnitt och med övriga snitt oskurna (H. C. A. Berg). Praktupplaga på holländskt papper tryckt i 30 numrerade exemplar varav detta är nr 1, tryckt för Carl Jedvard Bonde, och med Ericsbergs exlibris. 7500:–

Hesse 1191. Bibliofilupplagan är utökad med ett dedikationsblad och ett blad med lista över mottagare av densamma. Efterordet av Lagerberg har i bibliofilupplagan bantats ned. Han har tagit bort ett P.S. om att han bifogat ett kuvert med tryckt adress för insändande av bidrag. Detta ville han inte störa de finare mottagarna av bibliofilupplagan med!

101. LAGERBERG, Magnus. *Till hvarje för fosterlandets höga minnen nitälskande medborgare i Göteborgs stad.* Göteborg, Göteborgs handelstidnings aktiebolags tryckeri, 1878. Stor 8:o med strpra marginaler. 94 s. Hårt nött rött halvmarokängband med delvis blekta röda pärmapper, övre guldsnitt och med övriga snitt oskurna (H. C. A. Berg). Praktupplaga på holländskt papper tryckt i 30 numrerade exemplar varav detta är nr 22, tryckt för John West Wilson. Spår av borttaget exlibris. 4500:–

Hesse 1191. I försäljningskatalogen för de dubletter som uppkom genom inköpet av samlingen omnämns den första ägaren till detta exemplar: "Göteborgs stad har [...] grosshandlaren m.m. J. W. Wilson att tacka för, att denna dyrbara skatt för alltid blifvit denna stads egendom." Bibliofilupplagan är utökad med ett dedikationsblad och ett blad med lista över mottagare av densamma. Efterordet av Lagerberg har i bibliofilupplagan bantats ned. Han har tagit bort ett P.S. om att han bifogat ett kuvert med tryckt adress för insändande av bidrag. Detta ville han inte störa de finare mottagarna av bibliofilupplagan med!

102. (LAGERBERG, Magnus.) *Minnespenningar slagna i anledning af svenska konungabusets giftermålsförbindelser.* (Göteborg), Göteborgs Handelstidnings aktiebolags tryckeri, 1882. Folio. (4) s. Häftad med snörning på ryggen. Omslaget lätt solkgigt och med några småfläckar. 1800:—

Hesse 1189. Ett avtryck av Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning. Biblioflupplaga i 25 exemplar på holländskt papper. På insidan av främre omslaget finns en förteckning på mottagarna av de 25 exemplaren, och som nr 8 och understruken finns ”öfverste kammarherren m.m. herr friherre Carl Jedvard Bonde, Eriksberg”.

103. [Lagerberg.] *Förteckning öfver en samling mynt och medaljer m.m. som kommer att försäljas å Stockholms Stads Bok-Auktionskammare onsdagen den 2 oktober 1867 och följande dagar.* Göteborg, Handelstidningens bolags tryckeri, 1867. 8:o. 36 s. Bruntonat papper, lätta. Häftad, med ryggpappersremsa. 1100:—

Hesse 1975. Innehåller 1220 poster med mynt och medaljer samt ett myntskåp av mahogny. Kammarherre Adam Magnus Emanuel Lagerbergs samling i Göteborg.

104. LEFFLER, Johan Anders. *Die Schwedischen Zettelbanken.* Diss. Leipzig, C. W. Wollrath, (1876). 8:o. 63, + (1) s. Rättelse i texten på s. 26. Samtida blinddekorerat kbd. Blekt rygg. Dedikation till ”Herr Lektor Thedenius”. 1500:—

Hesse 1215. Johan Anders Leffler (1845–1912) var nationalekonom från Göteborg. Detta är hans doktorsavhandling. På sista sidan redovisar han ett kort Curriculum vitae.

105. [Lehnberg.] *Förteckning öfver en afframl. handelsbokhållaren G. C. Lehnberg bildad samling af svenska, norska och danska mynt samt svenska kungliga och enskilda minnespenningar.* Stockholm, H. Bukowskis konsthandel, 1902. 8:o. Porträtt, + (2), + 34 s. Häftad. (Bukowskis katalog 144.) 300:—

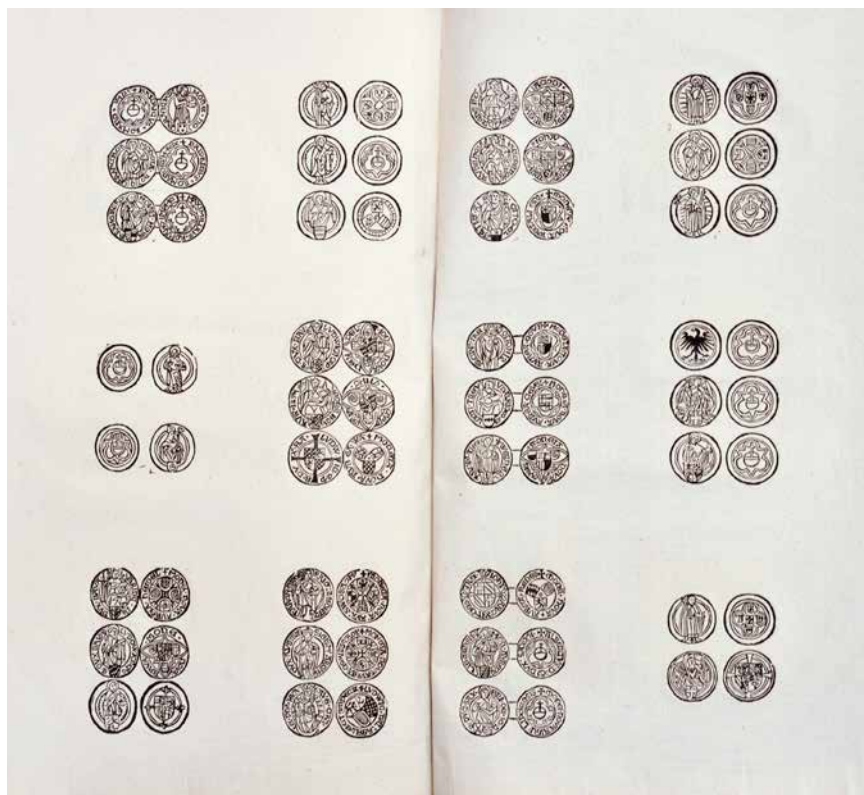
Hesse 2240.

106. (LILJEGREN, Johan Gustaf.) *Fornlemningar. Träsnitts-aftryck ur de af kongl. Vitterhets-, historie- och antiqvitets-academien vårdade samlingar. Runristningar I–VI. Grafstenar VII–VIII, XII. Sigill IX–XI. Mynt XII–XVI.* (Stockholm, ca. 1830). Folio. (2) s. + 17 träsnittsplanscher. Titelsidan har en del mindre bläck eller tuschstänk. De två första bladen med gamla papperslagningar nedtill i häftningen. Blyertsnoteringar vid många avbildningar. Brunt klotryggband från mitten av 1800-talet med brunmarmorerade pärmsidor. Ur Ericssbergs biblioteket, med dess exlibris. 5000:—

Hesse 1232 med 16 planscher. Riksantikvarien J. G. Liljegren (1791–1837) lät göra dessa avdrag av Vitterhetsakademien och tidigare Antikvitetskollegiet tillhöriga gamla träsnittsillustrationer, som varit använda eller tänkta att användas för t.ex. Peringskiölds *Monumenta uplandica* och *Ättar-tal* m.fl. arbeten, och försåg dessa med ett särskilt titelblad. På den avslutande planschen som inte nämns på titelbladet avbildas hållristningar, mynt, sigill och ett slags språkband. Är tryckt på 1830-talet, senast 1837, men aldrig utgiven. Linnström (också med 18 blad) anger ”Sthlm, omkring 1830”.

107. LILJEGREN, Johan Gustaf. *Runmynt, utgörande flock. VIII af runskrifter, utgifne af Job. G. Liljegren. Aftryck för samlare.* Stockholm, P. A. Norstedt & söner, 1833. 8:o. (2), + 8 s. Häftad, delvis oskuren. 2000:—

Hesse 1234. Separat ur Liljegrens *Run-lära* (1832) och *Run-urkunder* (1833).

[106]

108. LINDBERG, Erik. *Konstakademiens medaljer. Deras tillkomst och användning*. Särtryck ur: Meddelanden från Kungl. akademien för de fria konsterna 1929. Stockholm, Centraltryckeriet, 1929. 4:o. 63–97 s. + planscher. Häftad och lätt nött. Dedikation till C. G. Bonde. 500:–

109. [Meinander.] *Förteckning på den del aff.d. Meinanderska mynt-samlingen som försäljas på Bokauktions-kammare i Stockholm den 20, 27 mars samt 3 och 6 april 1872*. Stockholm, P. A. Norstedt & söner, 1872. 8:o. (2), + 34 s. Något solkigt titelblad och enstaka småfläckar. Häftad, med ryggpappersremsa. 900:–

Hesse 1991. Högberg s. 151. Innehåller 2226 poster. Curt Fredrik Meinanders myntsamling inköptes av svenska staten 1871 för Kungl. Myntkabinettets räkning. Dessa auktioner är på därav uppkomna dubletter, och det är (enligt Högberg) sannerligen inte vilken dublett-samling som helst!

110. [Meinander.] *Förteckning på den del aff.d. Meinanderska mynt-samlingen som försäljes på bokauktions-kammaren i Stockholm den 20, 27 mars samt 3 och 6 april 1872*. Stockholm, P. A. Norstedt & söner, 1872. 8:o. (2), + 34 s. Med enstaka blyertsanteckningar. Häftad. 900:–

Hesse 1991. Högberg s. 151.

111. [Meinander.] *Förteckning öfver en större samling svenska mynt och medaljer m.m. som kommer att försäljas å Stockholms Stads Bok-Auktionskammare den 19 juni 1866, fr. kl. 4 e.m. samt följande dagar.* Stockholm, E. Westrell, 1866. 8:o. 32 s. Något lagerfläckig. Häftad, med ryggpappersremsa. 1100:–

Hesse 1968. Innehåller 675 poster med mynt och medaljer. Dubletter ur expeditionschefen Curt Fredrik Meinandes samling.

112. [Meissner.] *Förteckning öfver musikdirektör August Meissners efterlämnade samling af svenska mynt och poletter.* Stockholm, H. Bukowskis konsthandel, 1904. 8:o. Porträtt, + 24 s. + löst tilläggsblad, ”Tillägg till katalog nr 159”. Häftad. Främre omslaget med liten reva ytterst i kanten. (Bukowskis katalog 159.) 450:–

113. (MODÉER, Adolph.) *Inledning til närmare kunskap om swenske mynt och skådepenningar: från början och intil dess swenska spiran lemnades af konung Häkan Magnusson.* Lund, J. Lundblad, 1796. 8:o. 36, + 328, + (2) s. Med en grav. vinjett på titelbladet. Enstaka lager- och rostfläckar. Rättelser införda med bläck. Häftad, oskuren i samtida småfläckigt gråpappomslag med handskrivnen titeltext på rygg och främre omslag. Ryggen bruntonad. Fint exemplar. 2500:–

Hesse 1362. Setterwall 5071 som inte förtecknar det inledande förordet som omfattar 36 s. Adolph Modéer (1739–99) var lantmätare, ekonomisk författare och även ledamot av Vetenskapsakademien och Vitterhetssamhället i Göteborg. Föreliggande skrift är hans mest kända numismatiska arbete men har ofta kritiserats som i högsta grad felaktigt och ovetenskapligt. Det var enligt Modéer bättre att attribuera ett mynt åt en viss regent ”än at tillägna det åt herr Obekant eller herr Ingen, som ännu aldrig gjort något gagn i werlden”; myntraden inleder han därför med Oden och Tor.

114. [Myntkataloger.] *Samling av 38 stycken myntauktionskataloger från 1877 till 1879.* Blandade auktionsorter med både Stockholm, Göteborg, Gävle. etc. Många från H. Selling. Innehåller bl.a. katalogen över Carl Snoilskys samling, en dansk och en tysk (fürstlich Montenuovo’schen Münzsammlungauktion) katalog återfinns även. Samtliga i 8:o. Samtida ljusbrunt hfrbd med guldornerad rygg och röd titeletikett i skinn, enstaka omslag medbundna. 8000:–

Hesse 2006–2008, 2010–2019, 2021–2022, 2092–2103, 2122, 2153–2155, 2242–2243. En förteckning på det kompletta innehållet skickas gärna.

115. [Myntkataloger.] *Förteckning öfver en samling svenska mynt & medaljer m.m. som försäljes å Stockholms bokauktionskammare, tisdagen den 25 och fredagen den 28 januari 1887 [...].* Stockholm, K. L. Beckman, 1887. 8:o. 16 s. Datumet ändrat med blyerts till 1 och 4 februari. Sammanbunden med:

Förteckning öfver en samling svenska mynt m.m. hvilken försäljes å Stockholms auktionskammare fredagen den 27 maj 1887 [...]. Stockholm, Ivar Hæggströms boktryckeri, 1887. 8:o. 8 s. Blyertsnoteringar. Sammanbunden med:

Förteckning öfver en större samling mynt och medaljer samt myntplåtar af guld, silfver och koppar hvilken kommer att försäljas genom bokauktionskammaren I H. Bukowskis lokal [...] den 24 och [...] den 25 februari [...] samt lördagen den 26 februari [...]. Stockholm, H. Bukowski, 1887. 8:o. (2), + 27 s. Noteringar i blyerts och blåpenna (Bukowskis katalog 31). Sammanbunden med:

Förteckning öfver en vald samling svenska mynt af guld, silfver och koppar, bildad efter typer och sällsynta år, hvilken kommer att försäljas genom bokauktionskammaren I H. Bukowskis lokal [...] lördagen den 26 mars 1887 och följande dagar. Stockholm, H. Bukowski, 1887. 8:o. (2), + 30 s. Noteringar i blyerts och blåpenna (Bukowskis katalog 33). Sammanbunden med:

Förteckning öfver gravören A. Santessons myntsamling [...]. Stockholm, H. Bukowski, 1887. 8:o. (2), + 30 s. Stor pappersförlust med textförlust på titelbladet samt mindre d:o på s. 1–2. Noteringar i blyerts och rödpenna. (Bukowskis katalog 33). Sammanbunden med:

Förteckning öfver en samling af svenska mynt, guld silfver och koppar, samt medaljer och plåtmynt m.m. hvilken kommer att försäljas genom bokauktionskammaren I H. Bukowskis lokal [...] den 24 september 1887 [...] samt tisdagen den 27 september [...]. Stockholm, H. Bukowskis, 1887. 8:o. 15 s. Blyertsanteckningar. Hfrbd med sparsamt guldornerad rygg och röd titeletikett. Sex auktionskataloger i en volym.

1600:–

Hesse 2264, 2265, 2182, 2184, 2184 not., 2189. Katalogen med det trasiga titelbladet är en omslagsvariant av den föregående katalogen.

116. MYREEN, Daniel. *Om penningar och mynt.* 1–2. Ak. avh. Uppsala, J. F. Edman resp. Stenhammar och Palmblad, (1810–11). 4:o. (4), + 42 s. Ett litet hål på s. 23 med bokstavs-förlust. Häftad i samtida marmorert omslag. Fint exemplar. 1500:–

Marklin 4 resp. 1. Hesse 1387. De båda titelbladen inhäftade i början. Första delen är Myreens egen avhandling under Lars Görans Rabenius presidium, och i andra delen har han Axel Fredric Norström som respondent. Daniel Myreen (1782–1831) från Lerbo i Södermanlan kom efter studier i Strängnäs och disputation i Uppsala att så småningom bli professor i Åbo och – efter Åbo brand – rektor i Helsingfors.

117. (NETTELBLADT, Christian.) *Schwedische Bibliothec, in welcher verschiedene sowol zur alten als neuern schwedischen Civil- Kirchen- und gelehrten Historie gehörige, theils gedruckte und rare, theils ungedruckte Schrifften, Uhrkunden, Diplomata, Observationes, Inscriptiones, &c. als auch alle Disciplinen und Facultäten betreffende alte und neue Erfindungen, Erläuterungen, Verbesserungen, u. d. g. Wie nicht weniger die Lebens-Beschreibungen berühmter schwedischer Helden und gelehrter Männer, Relationes von merckwürdigen Begebenheiten, curieuse Müntzen und Schau-Pflenninge, &c. Samt den Novis literariis Sveciae, mit gebührendem Fleisz gesammelt, und zum Beweisz der blühenden Gelehrsamkeit in Schweden dargeleget werden.* 1–5. Stockholm, Rostock & Leipzig, J. H. Ruzsworm, 1728–36. 4:o. (14), + 240; (10), + 322; (14), + 350, + (4); (6), + 392 s. + utvikbar tryckt tabell; (18), + 327 s. + utvikbar tryckt tabell. Titelbladen till del ett och två tryckta i rött och svart. Tryckta illustrationer i texten. Enstaka lager- och småfläckar. Enstaka marginalanteckningar och understrykningar. Andra delen med ett antal gamla lagningar i övre marginalen och några mindre revor i yttermarginalen samt bläckfläckar på s. 300–301, och en mindre solkfläck i inre marginalen på s. 38–42 i del tre. Två samtida något nötta hfrbd, sparsamt guldornerade ryggar med upphöjda bind, ljusbruna titeletiketter och stänkta snitt. Ryggen till den första volymen med ytliga sprickor och något mörkare än det andra bandet. Skinnen bortnött på sina ställen på främre

falsen och upptill på ryggen. Ett litet hål på främre pärmen. Den andra volymen, som omfattar del fem, har gamla lagningar i övre marginalen på de första tre opaginerade bladen. Med Carl Jedvard Bondes exlibris. Porträtten saknas. 4000:–

Warmholtz 9109. Hesse 1396 med avvikande kollationering. De graverade porträtten av Arvid Horn, Gustav Cronhielm, Johan August von Meijerfelt och Carl Gustav Dücher saknas i detta ex. Christian Nettelblatt (1696–1775) svensktysk friherre, författare, historiker och jurist, antog släktnamnet von Nettelbla efter upphöjelsen till friherre år 1762. Han blev student i Uppsala 1714 och vistades sedermera vid åtskilliga tyska högskolor till 1720. Han blev samma år kanslist vid en beskickning till Braunschweig, för därifrån till Hamburg och Greifswald, där han 1724 utnämndes till juris professor. Samma år tog han juridisk grad i Groningen, varpå han tillträdde sin professur. Vid en visitation 1774 blev han dock avsatt. Anledningen är inte fullt känd men enligt en vidlyftig defensionskrift beskylddes han för försummelse av ämbetsplikt, mutor och respektvidrigt uppförande mot visitorerna. von Nettelbla var en mycket alsterrik författare och kompilator, men hans skrifter har hemfallit åt glömskan, om man undantar hans vidlyftiga *Schwedische Bibliothec* som innehåller översättningar av handlingar rörande svenska historien.

118. [Niehenck.] *Numophylacium*, [...]. *Münz-Cabinet, welches einen herrlichen Vorrath sowohl alter als neuer Münzen aus Gold, Silber, Erz, Zinn, Bley, Eisen und Papier in sich fasset, mit grossem Fleisse und nicht mindern Kosten aus allen Theilen von Europa, besonders Schweden gesammelt ist, und in Hamburg den 29 Octob. des Jahres 1759 öffentlich Verkauft werden soll.* (Hamburg, 1759?) 8:o. (8), + 192 s. Det latinska titelbladet lagat och uppfodrat, genomgående fuktrand i marginalen och fläckig. S. 1–2 med litet hål, med bokstavsförlust. I äldre tid insatt i ett samtida nött hfrbd, gulddornerad rygg med utraderad titel. 15000:–

Hesse 1874a. Förordet med latinsk-tysk parallelltext, katalogen på latin. Försäljning av Georg Friedrich Niehencks samling av mynt. Niehenck (1678–1752) från Rostock var pastor i Göteborgs tyska församling och en stor myntsamlare. I Svenska Mercurius omtalades 1756 att hans samling på 4270 mynt var till salu för 20.000 daler silvermynt och den ska ha erbjudits myntkabinetten i Uppsala och Stockholm. 1759 fördes dock samlingen av änkan till Hamburg för att, som synes, säljas på auktion. Redan 1758 ska dock en viss Finlay ha köpt vissa delar av samlingen.

119. (NORDENCRANTZ, Anders.) *Historisk berättelse om de förändringar, som sätten, til inkommande och utgående tullens betalande i Sverige, ifrån äldre tider undergått; huru wida den sista förändringen 1743 ifrån caroliner till courant mynt, som är sedlar, jemte carolin-myntets afskaffande, bidragit til den höga wexel-coursen* [...]. Stockholm, Nyström och Stolpe, 1761. 4:o. 23 s. Häftad och oskuren. Helt loss mellan s. 8 och 9. 1200:–

120. (NORDENCRANTZ, Anders.) *Åtskillige memorialer angående myntet och wäxel-coursen, tryckte på högl. ridderskapets och adelens befallning wid riksdagen år 1762.* Stockholm, P. Hesselberg, 1762. 4:o. (2), + 50 s. Sammanbunden med: *Ödmjukt memorial*. N:o 4–11. [=Rubrik]. Utan ort och år. 4:o. 51 s. Sammanbunden med:

Bihang til föregående betänkande och memorialer angående myntet och wäxel-coursen. Stockholm, P. Hesselberg, 1762. 4:o. (2), + 26 s. Sammanbunden med:

Utdrag af protocollet, hållit hos ridderskapet och adelen, den 19 october 1761. [=Rubrik]. Stockholm, L. L. Grefning, 1762. 4:o. (4) s. Sammanbunden med:

Utdrag af protocollet, hållit hos ridderskapet och adelen den 3 april 1762. [=Rubrik]. Stockholm, Nyström och Stolpe, 1762. 4:o. (4) s. Sammanbunden med:

Utdrag af protocollet, hållit hos ridderskapet och adelen den 9 junii 1762. [=Rubrik]. Stockholm, Nyström och Stolpe, 1762. 4:o. (8) s. Samtida något nött hfrbd med upphöjda bind, mörkbrun titeetikett och stänkta snitt. Främre yttre falsen har en spricka mitt på. En del smärre bläcknumreringar på insidan av främre pärmen och försättsbladet. Med Carl Jedvard Bondes exlibris. 4500:—

Warmholtz 7595. Bring Riksdagshandlingar s. 51. Fint samlingsband med Nordencrantz arbete i den Nordencrantzska växelberedningens berättelse till ständerna angående mynt-, bank- och växelkurserna, och därav följande debatt.

121. [Nordqvist.] *Förteckning öfver framlidne kommissarien Carl Johan Nordqvists svenska myntkabinett.* Samlingen omfattar mynt från och med Olof Skötkonung till och med Oscar II samt plåtmynt, poletter och utländska mynt. Stockholm, H. Bukowski, 1899. 8:o. (2), + 54 s. + porträtt. Nästan genomgående med prisnoteringar i blyerts. Häftad, trasig i ryggen, isär i häftningen, omslaget något solkigt. (Bukowskis katalog 125.) 450:—

Hesse 2234. Väl använt exemplar.

122. *Nova literaria maris Baltichi & septentrionis.* 1698–1708. Lübeck, Hamburg & Leipzig, apud I. Wiedemeyer resp. P. Böckmannum typis C. G. Jæger resp. B. Schmalhertzii resp. Reumannianis resp. apud P. W. Stockum, (1698–1708). 4:o.

3-252, + (52) s. + 8 grav. planscher, varav 2 utvikbara; 384, + (70) s. + 9 grav. planscher, varav 4 utvikbara; 384, + (70) s. + 9 grav. planscher, varav 1 utvikbar, + 2 träsnittsplanscher, varav 1 utvikbar; 3-384, + (48) s. + 4 grav. planscher, varav 2 utvikbara, + 3 utvikbara träsnittsplanscher; 378, + (46) s. + grav. plansch, + 4 träsnittsplanscher, varav 1 utvikbar; 288, + (36) s. + 2 grav. planscher, varav 1 utvikbar; 384, + (51) s. + utvikbar grav. plansch; 3-384, + (78) s. + 2 grav. illustrationer; 384, + (32) s. + grav. plansch; 384, + (48) s. + grav. illustration i texten; 32, + 64, + 63-190 s. + 2 grav. planscher. Träsnittsillustrationer i texten. En del förböckningar och understrykningar och vikta hörn, spridda lager- och småfläckar. En del svaga fuktränder s. 17-27 i årgång 1699. Enstaka rostfläckar med bokstavs förluster, bl.a. 1699 s. 289-92 och 1706 s. 8 och 29. Tre samtida pergamentband med präntad titeltext på ryggarna, blåstänkta snitt. Ryggarna något solkiga. En fläck i övre snittet på den första volymen. Titelblad saknas till årgångarna 1698, 1701 och 1705. Totalt 46 planscher (av 51). 25000:-

Warmholtz 9107. Bibliotheca danica IV:538. Hesse 1415. Innehåller ett antal artiklar av numismatiskt intresse, bl.a. av Keder (Hesse 0340, 1053, 1059-1060, 1062-1066) och av Sperling (Hesse 1598-1599). Alla årgångar förutom "1708" är försedda med ett separattryckt opaginerat index. Sammanlagt med 46 planscher (av 51). Planscherna är i regel små, även om enstaka större träsnitt återfinns. Även i texten finns enstaka illustrationer. Innehåller vid sidan av de numismatiska artiklarna även artiklar om arkeologisk fornyfynd, bibliografiska nyheter och medicin, med ett stort antal planscher, och diverse kuriosas.

123. *Numismatiska meddelande* I-XXIX. Stockholm, 1874-1937. Del I-XXIII i fyra nästan uniforma nötta hfrbd, resterande delar häftade och något nötta. Delvis med fläckar och ibland med blyertsmarkeringar. Första volymen med Carl Jedvard Bondes exlibris. 4000:-

Hesse 1416. Mer utkom. Mycket innehållsrik svit. Del VI-VII i bokupplagan utan serietitelblad. Innehåller bl.a. ett mycket rikt annoterat exemplar av Bror. Edv. Hyckerts *Minnespenningar öfver enskilda svenska män och kvinnor* 1-2 (del XVII).

124. [Nyman.] *Förteckning öfver handlanden Israel Nymans samling af svenska mynt, kopparmyntsplåtar och medaljer samt romerska mynt, som för dess konkursmassas räkning kommer att försäljas* [i Stockholm d. 8 mars 1865]. Uppsala, Edquist & Berglund, 1864. 8:o. (2), + 78 s. Lätt lagerfläckig. Häftad, med ryggpappersremsa. Datum och tid i titeln ifyllt med bläck. 1200:-

Hesse 1961. Innehåller 1337 poster samt 275 poster romerska mynt. Katalogen är enligt blyertsanteckning gjord av ägaren.

125. [Nödmynt.] *Det har den kongl. deputationen mot bättre formodan måst erfara, huruledes, sedan det tredie slags myntetegn wett och wapn nyligen är wordet afskaffat, den inbillningen nästan öfwer alt tagit öfwerhanden, twifwels utan til en dehl genom en hoop illwilliares utspridelse, at efter som detta tredie slags myntetegn med andra gångbara nu strax och på en gång ej blifwer omsatt; så skulle det ock aldrig komma at inlösas eller godtgiöras, utan blifwa dens förlust, i hwars hand det finnes. Altderföre har den kongl. deputationen funnit sig förorsakad att här med hwarjom och enom til sin bättre underrättelse weta och kundgiöra låta, at då hans kongl. maj:t af en kongl. omsorg för sina trogna undersåtars wälfärd skattat nödigt, med desse mynttegnens indragande så mycken mehr, och för än til sielfwa inwäxlingen*

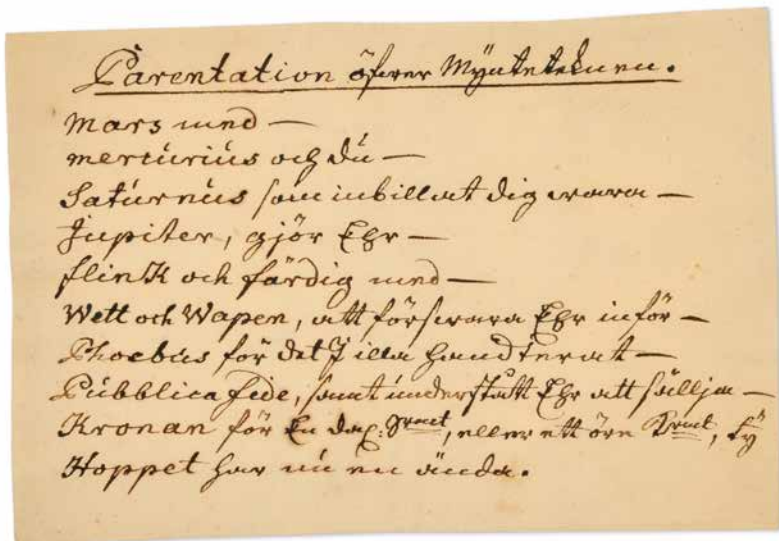
de nödige anstalter kunde förfogas, låta skynda; [...] hwarföre hans kongl. maj:t ej allenast i nåder wil hafwa effierlätit, at detta slags afsatte mynteteken, fyra månader efter denna kundgiörelsen skal uti dess ränterijer til crono-utskyldernes erläggande få nyttias och afleswereras; [...]. Stockholm den 8 octobr. 1718. Stockholm, Kongl. boktr. hos J. H. Werner, 1718. Tvär folio. (1) s. Oskuren med vikmärken och några småfläckar. Mindre reva i vikningen. 2000:—

Plakat från upphandlingsdelegationen om avskaffandet och inlösande av de Görtzka nödmynten.

126. [Nödmynt.] *Instruction* för dem, som til underdånigste föllie af hennes kongl. maj:ts nådige placat och påbud af den 23 sidstledne aprilis blifwa af hans grefl. excellence riks rådet, öfwerståhållaren och generalen högwälborne hr. grefwe Gustaf Adam Taube, samt magistraten förordnade, at uti wissa quarter så i staden, som på malmarne, hafwa beställningen om mynte-teknens och mynte-zedlarnes behörige indragande och utleswerande, som högbemälte hennes kongl. maj:ts nådige påbud förmåler och innehåller. Stockholm den 21 maji 1719. [=Rubrik.] (Stockholm, 1719). 4:o. (8) s. Tagen ur band. Lätt lagerfläckig. 900:—

127. [Nödmynt.] *"Parentation öfwer mynteteknen."* Handskrift från 1700-talets första hälft. 11,3 x 17 cm. (1) s. Har varit vikt. 3000:—

En förteckning öfver Karl XII:s nödmynt Mars, Mercurius, Saturnus osv. kompletteras med skämtsamma kommentarer.

128. [Oldenburg.] *Förteckning öfver framlidne kontorschefen J. F. H. Oldenburgs svenska myntkabinett. Tredje gruppen, omfattar mynten från och med Gustav II Adolf till och med Karl XII.* Stockholm, H. Bukowski, 1898. 8:o. 57 s. Blyertsmarkeringar. Häftad. Omslaget lite solkigt. (Bukowskis katalog 115.) Från Ericssbergs bibliotek. 300:—

Hesse 2227.

129. [Oldenburg.] *Förteckning öfver svenska kungliga och enskilda skådepenningar, hvilka, såsom utgörande dupletter efter införlifvandet af en del af herr J. F. H. Oldenburgs svenska medaljsamling med Göteborgs musei myntkabinett, komma att försäljas å bokauktionskammaren i Stockholm lördagen den 20 september 1884.* Göteborg, Göteborgs handelstidnings aktiebolags tryckeri, 1884. 4:o. IX, + (1), + 46 s. Titelbladet och sista sidan något bruntonade av försättsbladen, utom en fyrkant mitt på titelbladet som skyddats av exlibriset. Rött något nött samtida hkbd, solkiga och fläckade pärmar. Ur Ericssbergs bibliotek, med dess exlibris. 4500:—

Hesse 2054b. Praktupplaga i 100 numererade exemplar på bättre papper, varav detta är nr 14.

130. [Ordnar.] *Kongl. maj:ts nådiga förordning, angående trenne riddare-orden. Gifwen Stockholm i råd-cammaren then 23 februarii 1748.* Stockholm, P. Momma, (1748). Folio. (22) s. + 7 grav. planscher. Ett litet hål i texten på s. (3) med en del bokstavsförfluster. Sammanbunden med:

Kongl. maj:ts nådige bref, til samtelige wederbörande, angående the titlar, som böra tilläggas riddarne och commendeurerne af the trenne kongl. orden. Gifwit Stockholm i råd-cammaren then 28 juni 1748. Stockholm, P. Momma, (1748). 4:o. (4) s. Sammanbunden med:

Ceremonial, som kommer at i akt tagas, tå, å kongl. maj:ts höga wägnar, dubbningar af Swärds- och Nordstjerne-orden förrättas af them, som kongl. maj:t thertil i nåder behagar constituera. Af kongl. maj:t i nåder stadfäst 1770. Sthlm, Kongl. tryckeriet, 1777. 4:o. (4) s. Sammanbunden med:

TESSIN, Carl Gustav. *På kongl. maj:ts wägnar, herr riks-rådets, presidentens uti kongl. maj:ts och riksens cancellie collegio, öfwerste-marskalkens hos the ras kongl. högheter, hans kongl. höghets prints Gustafs gouverneurs, och Åbo academiæ cantzlerens högwälborne grefwe Carl Gustav Tessins hållne tal, uti kongl. Riddareholms kyrkan, på then förnyade Seraphinske ordens-dagen i Swerige then 18 april, 1748.* Stockholm, P. Momma, (1748). Folio. (4) s. Sammanbunden med:

BONDE, Gustaf. *Til hans kongl. maj:t, herr riks-rådets högwälborne grefwe Gustaf Bondes hållne tal, uti kongl. Riddareholms-kyrkan, på then förnyade Seraphinske ordens-dagen i Swerige, then 18 april, 1748.* Stockholm, P. Momma, (1748). Folio. (6) s. Sammanbunden med:

TROILIUS, Samuel. *Fyra minnes-ord, på then förnyade Seraphinske ordens dagen i Swerige; om vår plikt och skyldighet så wäl emot gud, som emot vår konung, och emot hwarannan inbördes: utaf I. Pet. II. v. 17 förestälte, uti kongl. Ridderholms kyrkan, then 18 april, 1748.* Stockholm, P. Momma, (1748). Folio. 16 s. Sammanbunden med:

TROILIUS, Samuel. *Wår äros plikt emot gud, på then andra kongl. ordens-dagen i Sverige, then 17 april 1749 utaf I. Cor. X. v. 31. Förestäld uti kongl. Ridderholms kyrkan.* Sthlm, P. Momma, (1749). Folio. 12 s. Sammanbunden med:

[*Företal. Wåra gamla swear och göther wiste i the äldsta werdenes dagar föga hwad ther war, at i utwärtens prydnad glimma, och förbrylla ögonen med prålände kläder, kitzliga titlar, och mera thyligt...*] Utan ort och år. Folio. (4) s. Lagerfläckig. Ej komplett. Sammanbunden med:

[§ I. Riddare-ordens ålder i gemen. § II. Riddare-orden warit brukelig i Sverige ifrån the äldsta tider. § III. Orde Enffierorum, eller Swårds-orden. § IV. Ordo Baltheis militaris. § V. Ordo Equitum Seraphinorum a Sancta Cruce. § VI. Ordo Equitum Seraphinorum a nomine Jesu. § VII. Ordo Equitum Seraphinorum a nomine Salvatoris. § VIII. Ordo Equitum Seraphinorum ab Agno dei. § IX. Ordo Equitum Seraphinorum nominis Jesu, a monarcha Sveciæ Frederico I:mo restauratus. § X. Ordo Sanctæ Brigiæ. § XI. Ordo Amaranthæ. § XII. Ordo stelle Borealis. Nord-stjerne-orden.] Utan ort och år. Folio. 24 s. Ej komplett. Häftad, i nött brunt stänkdekorerat pappband från 1800-talets början, ryggen trasig. Det tredje arbetet är löst bifogat. Ur Carl Hildebrandson Ugglas bibliotek, med hans exlibris i varianten med valspråket ”Labore et vigilantia”, och ur Ericsergs bibliotek, med dess exlibris. Ytterligare ett exlibris med bortskrapad bild. 7500:—

Wärmholtz 6909, 6914, 6923, 6912, 6913, 6911 och 6917. Planscherne i det första arbetet är, utom den första medaljvibildningen, utförda av Jean Eric Rehn. De två sista arbeten saknar titelblad och förefaller vara inkompleta. Ett samlingsband i olika format om äldre och samtida ordens-sällskap. Carl Jedvard Bonde var ceremonimästare vid de kungliga ordnarna.

131. [Ordnar.] *Kongl. maj:ts nådiga förordning, angående trenne riddare-orden. Gifwen Stockholm i råd-cammaren then 23 februarii 1748.* Stockholm, P. Momma, (1748). Folio. (22) s. Med en grav vinjett på titelbladet. Sammanbunden med:

Kongl. maj:ts nådiga förklaring, widhäftad ordens-statuterne af then 23 febr. 1748. Gifwen Stockholm i råd-cammaren then 3 maji 1748. Sthlm, P. Momma, (1748). Folio. (4) s. + 8 grav. planscher. Sammanbunden med:

Kongl. maj:ts nådiga förordning, angående trenne riddare-orden. Gifwen Stockholm i råd-cammaren then 23 februarii 1748. Stockholm, P. Momma, (1748). Folio. (22) s. Sammanbunden med:

Kongl. maj:ts nådiga förklaring, widhäftad ordens-statuterne af then 23 febr. 1748. Gifwen Stockholm i råd-cammaren then 3 maji 1748. Stockholm, P. Momma, (1748). Folio. (4) s. Sammanbunden med:

Kongl. maj:ts förnyade nådiga förordning, angående trenne riddare-orden. Gifwen Stockholm i ordens-capitlet then 25 nov. 1751. Stockholm, P. Momma, (1751). Folio. (23) s. Sammanbunden med:

TESSIN, Carl Gustav. *På kongl. maj:ts wågnar, herr riks-rådets, presidentens uti kongl. maj:ts och riksens cancellie collegio, öfwerste-marskalkens hos theras kongl. högheter, hans kongl. höghets prints Gustafs gouverneurs, och Åbo academiæ cantzlerens högwålborne grefwe Carl Gustav Tessins hållne tal, uti kongl. Riddareholms kyrkan, på then förnyade Seraphinske ordens-dagen i Sverige then 18 april, 1748.* Stockholm, P. Momma, (1748). Folio. (4) s. Sammanbunden med:

TESSIN, Carl Gustav. *På kongl. maj:ts wägnar, herr riks-rådets, presidentens uti kongl. maj:ts och riksens cancellie collegio, öfwerste-marskalkens hos theras kongl. högheter, hans kongl. höghets prints Gustafs gourverneurs, och Åbo academiæ cantzlerens högwälborne grefwe Carl Gustav Tessins hållne tal, uti kongl. Riddareholms kyrkan, på then förnyade Seraphinske ordens-dagen i Swerige then 18 april, 1748.* Stockholm, P. Momma, (1748). Folio. (4) s. Sammanbunden med:

BONDE, Gustaf. *Til hans kongl. maj:t, herr riks-rådets högwälborne grefwe Gustaf Bondes hållne tal, uti kongl. Riddareholms-kyrkan, på then förnyade Seraphinske ordens-dagen i Swerige, then 18 april, 1748.* Sthlm, P. Momma, (1748). Folio. (6) s. Sammanbunden med:

TROILIUS, Samuel. *Fyra minnes-ord, på then förnyade Seraphinske ordens dagen i Swerige; om vår plikt och skyldighet så wäl emot gud, som emot vår konung, och emot hwarannan inbördes: utaf I. Pet. II. v. 17 förestälte, uti kongl. Ridderholms kyrkan, then 18 april, 1748.* Stockholm, P. Momma, (1748). Folio. 16 s. Sammanbunden med:

TESSIN, Carl Gustav. *Tal hållit uppå ordens-dagen, then 17 april 1751 af hans excellence herr riks-rådet, presidenten uti kongl. maj:ts och riksens cancellie collegio, öfwerste marskalken, hans kongl. höghets cron-printzens gouverneur, academiæ-cantzleren, riddaren och commendeuren af kongl. maj:ts orden, riddaren af Swarta Örn, samt catzleren af alla kongl. maj:ts orden, högwälborne grefwe Carl Gustaf Tessin.* Stockholm, P. Momma, (1751). Folio. (8) s. Sammanbunden med:

TESSIN, Carl Gustav. *Tal hållit [...] tå hans excellence herr riks-rådet, högwälborne friherre Carl Friedrich Scheffer, af kongl. maj:t i nåder dubbades til riddare och commendeur af thes orden uti Riddareholms kyrkan then 28 april 1753.* Stockholm, P. Momma, (1753). Folio. (4) s. Sammanbunden med:

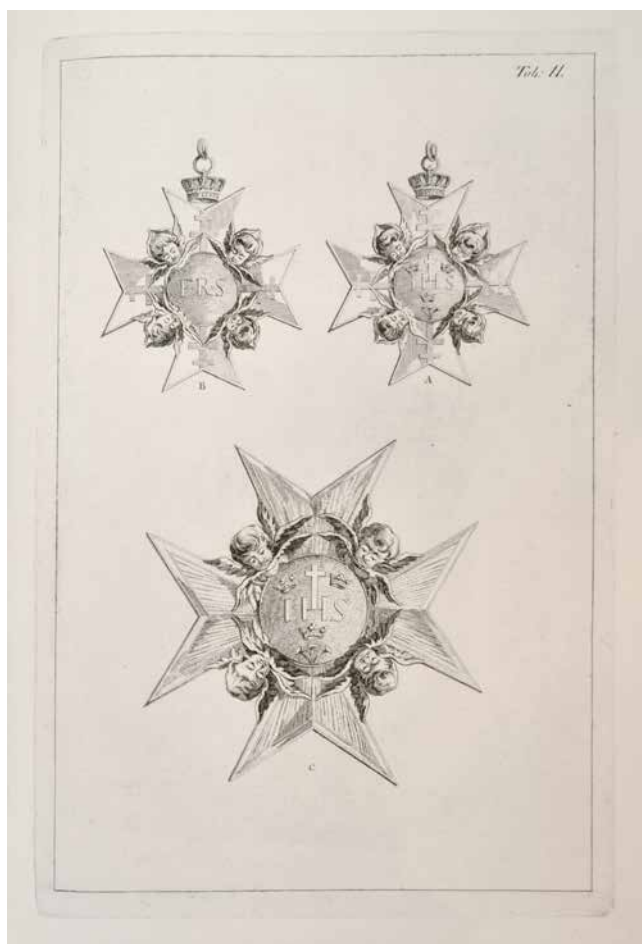
TESSIN, Carl Gustaf. *Tal hållit [...] wid then afkongl. maj:t i nåder anbefalte och förrättade riddare-dubbnig uti kongl. Slotts kyrkan then 28 april 1755.* Stockholm, P. Momma, (1755). Folio. (7) s. Sista bladet fläckigt. Sammanbunden med:

Kongl. maj:ts förnyade nådiga förordning, angående fyra riddare-orden. Gifwen Stockholms slott i ordens-capitlet, then 26 november 1798. Sthlm, Kongl. tryckeriet, 1799. Folio. (67) s. + 6 grav. planscher. Med en grav. vinjett på titelbladet. Sammanbunden med:

Kongl. maj:ts nådiga stadga, angående instiftelse af en ny wärdighet uti thes Swärds-orden, under namnt af riddare med Stora Korset; gifwen Stockholm i ordens-capitlet then 23 junii 1788. Stockholm, Kongl. tryckeriet, 1789. Folio. (7) s. Med en grav. vinjett på titelbladet. Sammanbunden med:

Kongl. maj:ts nådiga förordning, angående förändring och tilläggning i tredje capitlet af statuterne för Swärds-orden; gifwen Stockholms slott i ordens-capitlet den 9 julii 1814. Stockholm, Kongl. tryckeriet, 1814. Folio. (6) s. Med en grav. vinjett på titelbladet. Sammanbunden med:

Kongl. Wasa-ordens statuter, gifne Stockholm, krönings-dagen, then 29 maji 1772. Stockholm, H. Fougte, 1772. Folio. (10) s. + 2 grav. planscher. Med en grav. vinjett på titelbladet. Sammanbunden med:

Kongl. maj:ts nådiga förordning, angående den kongelige Carl den XIII:s orden. Gifwen Stockholms slott i ordens-capitlet, den 27 maji 1811. Stockholm, Kongl. tryckeriet, 1811. Folio. (13) s. Med en grav. vinjett på titelbladet. Sammanbunden med: (SCHÜTZERCRAINTZ, Adolf. *Kongl. svenska riddare ordnarnes drägter. Ritade och lithographierade af Ad. Schützerantz.*) (Stockholm), Gjöthström & Magnusson, (1833). Folio. 8 litogr. handkolorerade planscher. Hfrbd från tiden runt 1830, sparsamt guldornerad rygg med guldpräglad titeltext, ryggen aningen blek och fläckig. Med Carl Jedvard Bondes exlibris. 25000:—

Warmholtz 6909, 6910, 6912, 6913, 6911, 6921, 6922. Titeln på ryggen lyder: "Handlingar och kostymer hörande till de kongl. ordnarne". En mycket disparat inlaga med diverse förordningar och tal, oskurna, skurna och i olika format om de svenska ordnarna och ceremonierna. Carl Jedvard Bonde var ceremonimästare vid de kungliga ordnarna. De åtta handkolorerade planschererna var alla som kom till Schützerantz's *Kongl. svenska riddare ordnarnes drägter*, och föreställande ordensdräkter och medaljer för Serafimerorden, Svärdsorden, Nordstjärneorden, Vasaorden och Carl XIII orden.

132. [Ordnar.] *Kongl. Wasa-ordens statuter, gifne Stockholm, krönings-dagen, then 29 maji 1772.* Stockholm, H. Fougt, 1772. Folio. (10) s. + grav. plansch. Med en grav. vinjett på titelbladet. Avtagande fuktfläck i övre marginalen till s. (6). Häftad och oskuren i samtida fläckigt och något nött gråpappersomslag. Vikta hörn. Saknar en planch. 1500:–

Den graverade planschen av P. Floding.

133. [Ordnar.] *Riksens högloflige ständers secrete-utskotts protocols-utdrag, af den 19 maji 1772 med därjämte projecterat underdånigt swar til hans kongl. maj:t ifrån riksens ständer, angående hans kongl. maj:ts nådiga utlåtande, at wid dess höga kröning willa[!] instifta en ny orden, under namn af kongl. svensk Wasa-orden. Hwarjämte äfwen är bifogat kongl. maj:ts nådiga dictamen til råds-protocollet af den 8 october 1771 i detta ämne.* Stockholm, gamla Kongl. tryckeriet, 1772. 4:o. (8) s. Tagen ur band. Skör i häftningen. 950:–

Vasaorden stiftades av Gustav III på hans kröningsdag och var avsedd att komplettera Svärds-, Serafimer- och Nordstjärneorden och belöna förtjänster inom de områden där dessa inte kunde komma ifråga.

134. [Ordnar.] *Statuter for den kongelige norske Sanct Olafs orden.* Kristiania [Oslo], W. C. Fabritius's bogrykkerie, 1847. Stor 4:o. (2), + VIII, + (2, blanka) s. + 2 handkolorerade litogr. planscher. Tryckt på tjockt papper. Rött samtida saffianband med guldpräglade pärmbordurer. Ryggen och pärmkanterna blekta. Ur Ludvig Manderströms bibliotek. 8000:–

Med ett bifogat egenhändigt signerat handskrivet följebrev från ordens kansler Frederik Due till Ludvig Manderström, daterat 30 september 1848, där han har äran att sända Manderström, som just blivit kommandör av S:t Olavs orden, dessa statuter. De fina planscherna föreställer S:t Olavs ordens insignier. Den Kongelige Norske St. Olavs Orden är en förtjänsorden som instiftades av Oscar I den 21 augusti 1847. Fredrik Due (1796–1873) var ordenskansler åren 1847–58. Han var mellan 1841 och 1858 norsk statsminister och under åren 1822–1841 var han ”statssekreter ved den norske statsrådsavdelingen” i Stockholm. Han måste då haft mycket kontakt med Manderström som var kabinettssekreterare åt Oscar I och senare utrikesstatsminister. Manderström erhöll 1858 även S:t Olavs ordens storkors.

135. OSSBAHR, C. A. *Mynt och medaljer slagna för främmande makter i anledning av krig mot Sverige. Tillägg till B. E. Hildebrands Sveriges och svenska konungahusets minnespenningar, praktmynt och belöningsmedaljer.* Uppsala, Kungl. Vitterhet Historie och Antikvitets Akademien, 1907. 8:o. 266, + (1) s. + 48 ljustrypsplanscher. Häftad. Omslaget solkigt och något nött. Reva nedtill på ryggen. 1200:–

Planscherna är tryckta av Lagrelius & Westphal i Stockholm.

136. OXENSTIERNA, Bengt. *Oratio, quam, praesentibus augustissimo & potentissimo rege Caroli XI, [...].* Utan ort, (1693). Folio. (21) s. + grav. plansch. Tagen ur band. Gammal bläckanteckning på titelbladet. 3000:–

Warmholtz 9193. Den graverade planschen avbildar en minnesmedalj. Hyllningstal vid 100-årsjubileet av återupprättandet av Uppsala universitet 1593. Greve Bengt Gabrielsson Oxenstierna (1623–1702) var diplomat och ämbetsman, och från 1686 kansler för Uppsala universitet.

[134]

137. POHL, Michel. *Underwisning om guld och silfvermyntets rätta wicht i handel och wandel ganska nödig och omistelig*. Stockholm, Kongl. tryckeriet, 1728. Liten 8:o. (16) s. Tagen ur band. Gamla lagningar i yttermarginalerna och snävt skuren med vissa smärre textförluster. Revor i yttermarginalen där man i samband med förstärkningarna skurit för långt in i texten. 1000:–

Hesse 1460. Warmholtz 7580. Michel Pohl (†1729) var svensk silversmed och blev guldsmedsmästare 1697. Från 1703 var han riksvärdie med uppgift att vara tillsyningsman över guldsmederna i Sverige.

138. (PONTÉN, Jonas Otto.) *Strengnäs' högre elementar-läroverks myntkabinet. I. Svenska mynt, skådepennningar, polletter och spelpenningar*. Stockholm, P. A. Norstedt & söner, 1874. 8:o. 72 s. Delvis något lagerfläckig. Blått hkbd med marmorerade snitt. 1200:–

Hesse 1462. Allt som utkom. Jonas Otto Pontén (1813–87) var en ansedd och originell stadsläkare och lärare i Strängnäs, men verkade bl.a. även som bibliotekarie och skapare av Roggebiblioteket. Han efterlämnade en stor brevsamling. Han var själv även en stor myntsamlare och medlem när Numismatiska föreningen bildades 1873.

139. [Riksbanken.] *Wexel- och låhne-bancken i Stockholm, under kongl. may:ts nådige tilståndh och försäkringh, sampt riksesens ständers förordningh, uprättat åhr 1668. Och nu medh där tilhörige documenter och formular (som på det nästfölliande bladet antecknade finnas) å nyo aftrycket uthgången*. Stockholm, N. Wankijff, 1682. 4:o. (76) s. Sammanbunden med ytterligare 32 förordningar rörande riksbanken från år 1698 till 1745. Samtida skinnband, ryggen med oxiderad förgyllning, upphöjda bind och brun titeletikett, stänkta snitt. Den något mörka ryggen har några smärre ljusa fläckar. Fint samlingsband med Carl Jedvard Bondes exlibris. 8000:–

Sammanlagt trettioåtta förordningar om bank- och penningväsen. Den första samlingen från 1682 innehåller nytryck av sex olika förordningar rörande riksbanken från år 1668 till 1682. En komplett förteckning över de medbundna förordningarna skickas gärna.

140. (ROSENHANE, Schering.) *Kort utkast til konung Adolph Fredrics och dess gemåls lefvernes-beskrifning i anledning af de öfver dem slagna skådepennningar*. Stockholm, J. A. Carlbohm, 1789. 8:o. (4), + 244 s. Första och sista sidorna solkiga och en samtida bläckanteckning på titelsidan. Genomgående lager- och fuktfläckig. Ett maskangrepp i övre marginalen på s. 161 till slutet. Häftad och oskuren, lös i häftningen. Omslaget saknas och ryggen delvis defekt. Äldre proveniensanteckning med bläck på titelbladets marginal. 750:–

Hesse 1483. Setterwall 3235 med avvikande kollationering. På s. 157–244 återfinns Lovisa Ulrikas biografi, vilken inleds med ett titelblad med eget impressum. Är en fortsättning på C. R. Berchs postumt utgivna serie av regentbiografier, vilka utkom 1788.

141. ROSENSTEIN, Nils von & (ENBERG, Lars Magnus.) *Kort karakteristik afföremålen för Svenska akademimens minnes-pennningar*. Stockholm, Ecksteinska boktryckeriet, 1845. 8:o. (2), + 62 s. Småfläckar i nedre marginalen på s. 1–6. Häftad i enkelt pappersomslag med handskrivna titeletikett. Något nött. Författarnamnen skrivna med blyerts på titelbladet. 1600:–

Hesse 0393. Arbetet omfattar åren 1786–1844. Tiden fram till 1813 är skriven av Rosenstein och fortsättningen av Enberg. Avbildar inga skådepennningar men innehåller kortare biografier över de medaljerade samt beskriver den för varje år präglade skådepennningen. Ovanlig.

142. [Roth.] *Förteckning öfver en större samling svenska och utländska mynt och skådepennningar, hvilka försäljas på Stockholms Bok-Auktions-kammare den 17 och 20 mars 1858*. Stockholm, Eric Westrell, 1858. 8:o. (2), + 36 s. Lätt lagerfläckig inledningsvis och med svag fuktrand i övre hörn. Häftad, oskuren och ouppsprättad. 2500:–

Hesse 1947a. Konsul Roths i Helsingborgs samling. Katalogen är gjord av G. E. Klemming. Innehåller 923 poster samt böcker och ett myntskåp av mahogny.

143. RONEBERG, Edvard. *Tankar om penningars värden, eller afhandling om växel-coursen, grundad uppå theorien af penningars värden i inländska handels-rörelsen*. Stockholm, Nyström & Stolpe, 1762. 8:o. (8), + 208 s. Sammanbunden med: (FAGGOT, Jacob.) *Anledning til en riktig myntfot*. Stockholm, L. Salvius, 1766. 8:o. 19 s. Sammanbunden med:

(LISSANDER, Anders.) *Om Sveriges nu förtiden gångbara mynt; dess rätta förhållande emot hvart annat; samt tankar om nödige ändringar och förbättringar därvid*. Stockholm, L. Salvius, 1766. 8:o. 28, + (3) s. En liten fuktfläck i övre marginalen de första 10 s. Sammanbunden med:

(EBERHARDT, Johan Hartman.) *Utkast til en swensk mynt- och finance-historia*. Stockholm, C. Stolpe, 1770. Liten 8:o. 70, + (1) s. Tvärgående svag fukt-rand i texten och yttermarginalen på s. 35 till slutet. Marmorerat pappband från 1800-talets första hälft, något blekt rygg med röd titeletikett och stänkta snitt. Fint samlingsband med Carl Jedvard Bondes exlibris. 2500:—

Warmholtz 7596, 7597, 7598 resp. 7600. Hesse 1256 för Lissander resp. 0705 för Eberhardt. Edvard Fredrik Runeberg är intressant genom att "... ensam i sin svenska samtid våga sig på en s.k. ekonomisk centralteori, d.v.s. en generell förklaring av det ekonomiska livet i dess helhet", skriver Sten Lindroth med hänvisning till detta arbete. Jacob Faggot (1699–1777) var chef för Lantmäteriverket och en av de första medlemmarna av Vetenskapsakademien. Han deltog mycket aktivt i den ekonomiska debatten. Anders Lissander (1704?–86) var under lång tid verksam inom Manufakturkontoret och kommersråd i Kommercekollegiet samt på sin tid känd som flitig ekonomisk skriftställare rörande bl.a. lantushållning och färskötsel. Eberhardts arbete utkom i en andra upplaga 1771. Enligt Bengt Hildebrand var detta arbete "ett kort och lättfattligt sammandrag av de nästan oläsbara, digra nationalekonomiska skrifter, som utgivits av mösspartiets profet på området, Anders Nordencrantz".

144. [Scharp.] *Förteckning öfver framlidne grosshandlaren J. Scharps äfven aflidna enkefrus fru A. M. Scharps efterlemnade samling af svenska mynt och medaljer, som kommer att försäljas å Stockholms stads bokauktionskammare, tisdagen d. 12 och fredagen d 15 dec. 1865 från kl. 4 e.m.* Stockholm, J. & A. Riis, 1865. 8:o. 32 s. Fläckig i överkant. Häftad. 1500:—

Hesse 1965. Innehåller 471 poster och består till stor del av osålda exemplar från J. Scharps samling, vars katalognummer anges. Katalogen är enligt blyertsanteckning gjord av O. Lundberg.

145. [Scheffer.] *Minne af kongl. svenska Patriotiska sällskapets ådagalagde vördnad och erkänsla, uti en medaille, tillegnad hans excellence herr greve Carl Fredric Scheffer, riks-råd, samt riddare, commendeur och canceller af alla kongl. maj:ts orden, f.d. gouverneur för hans. kongl. höghet kron-prinsen och de kongl. arf-prinsarna. Öfverlemnad på Töresö [sic!] genom sällskapets deputerade d. 30 augusti 1777*. Stockholm, J. G. Lange, 1777. 4:o. (4) s. Har varit vikt. 2000:—

Riksrådet Carl Fredrik Scheffer (1715–86) var bl.a. guvernör för den unge Gustav III och sedermera riksråd och ledamot av Svenska akademien.

146. SCHNITTGER, Bror. *Ett Alfred den stores mynt funnet i svensk jord. Särtryck ur Fornvännen 1917*. Stockholm, (1917). 8:o. 191–92 s. Illustrerad. Häftad. Dedikation till C. G. Bonde. 250:–

147. SCHNITTGER, Bror. *Silverskatten från Östjädra. Ett kort meddelande. Särtryck ur Västmanlands fornminnesförenings årsskrift X*. (Västerås, 1920). 8:o. 10 s. Illustrerad. Genomgående fuktrand. Klammerhäftad. Dedikation till C. G. Bonde. 250:–

148. SCHRÖDER, Johan Henric. *Catalogus numorum cuficorum in numophylacio academico Upsaliensi*. Ak. avh. Uppsala, regia academiae typographi, (1826)–27. 4:o. (4), + XVI, + 32 s. Stort exemplar. Samtida alrotsmarmorerade konkava pappärmar, ryggen defekt upptill. Med Carl Jedvard Bondes exlibris. 2500:–

Marklin 21–24. Hesse 1537–38. Bokupplaga där de olika avhandlingsdelarnas titelblad är borttagna och ersatta av ett gemensamt titelblad och ett dedikations- och förordsblad ställt till J. Hallenberg och C. M. Frähn. Respondenterna, vars namn ej nämns på titelbladet, var C. L. Dahlfeldt, C. G. Brogren, G. F. Ekholm och en ung C. W. Böttiger. Om arabiska mynt i Uppsala universitets mynt- och medaljsamling. Johan Henric Schröder (1791–1857) var vid sidan av bibliotekarie och professor vid Uppsala universitet även prefekt för universitetets mynt- och medaljkabinett, och han presiderade för ett antal avhandlingar med numismatiskt innehåll.

149. SCHRÖDER, Johan Henric. *Numi ducum reipublicae Venetae*. 1–2. Ak. avh. Uppsala, Regiae academiae typographi, (1839). 4:o. (2), + 10; (2), + 11–18 s. + Aphorismi. (2) s. Med en inklistrad myntillustration på s. 6. Blyertsanteckningar i marginalen. Häftad med en samtida nött gräppappersryggremsa. 2000:–

Marklin 83–84. Hesse 1544. Om mynt utgivna av republiken Venedigs doger. Respondenter var Herman Georg von Gegerfelt från Göteborg och Johan Adolf Sevén från Östergötland.

150. SCHRÖDER, Johan Henric. *Numismata Angliae vetusta in museo nummario regiae academiae Upsaliensis adservata. Denuo revisa aucta et ordinata*. Uppsala, Regiae academiae typographi, 1833. 4:o. (4), + XIV, + 40 s. + litogr. plansch. Tryckt på blåtonat papper. Planschen med lätta lagerfläckar. Häftad i samtida rosa omslag. Ryggen med några revor och omslaget ställvis blekt. Något lös i häftningen på sina håll. Med Carl Jedvard Bondes exlibris. 2500:–

Hesse 1546 med avvikande kollationering. Fint exemplar med härliga marginaler. Detta är en kompletterad och korrigerad bokhandelsupplaga av den akademisk avhandlingen som utkom i fem delar samma år. Planschen avbildar några av de mynt som beskrivs i texten. Schröder var bl.a. prefekt för Uppsala universitets här beskrivna mynt- och medaljsamling.

151. SCHRÖDER, Johan Henric. *Numismata Anglo-Saxonica in Nummophylacio academico Upsaliensi adservata*. 1–2. Ak. avh. Uppsala, excudebant Regiae academiae typographi, (1825). 8:o. (2), + 14, + (2); 17–32, + (2) s. + plansch. Genomgående lagerfläckig. Häftad och oskuren. Helt loss i häftningen vid s. 17. Titel- och dedikationsbladen saknas till del 2. 750:–

Hesse 1547. Marklin 113 och 114. Avhandling om anglosaxiska mynt i Uppsala universitets mynt- och medaljsamling. Respondenter var Carl Åke Höökenberg och Bernhard Ulrik Oelreich. Utkom även i en bokhandelsupplaga.

152. SCHRÖDER, Johan Henric. *Numismata Anglo-Saxonica in numophylacio academico Upsaliensi adservata. Digessit descripsit et edidit. Accedunt obs. in numos Olavo Skötkonung dicatos.* (1–2). Uppsala, regiæ academiæ typographi, 1825. 8:o. (4) + 14, + (2); 17–32, + (2) s. + träsnittsplansch. Något nött samtida guldfärgat pappband, delvis trasig i ryggen, blåa snitt. Med Carl Jedvard Bondes exlibris. 2500:–

Marklin 113–14. Hesse 1547–48. Bokhandelsupplaga med ett gemensamt titelblad och ett dedikationsblad ställt till C. Thomsen och S. Hylander av de två akademiska avhandlingarna med Carl Åke Höökenberg och Bernhard Ulrik Oelreich som respondenter.

153. (SELLING, Harald W.) *Förteckning öfver svenska mynt och utländska mynt samt medaljer, hvilka försäljas å Stockholms Bokauctions-kammare onsdagen den 11 maj 1870.* Göteborg, Kindvall & Lundgren, 1870. 8:o. 14 s. Solkigt titelblad. Häftad, med ryggpappersremsa. 1200:–

Hesse 2118. Innehåller 283 poster. Harald W. Selling betraktas som Sveriges första mynthandlare. Han bedrev från 1876 myntauktioner under eget namn, men redan dessförinnan var han ansvarig för genomförandet av myntauktioner. Detta är enligt Hesse den första påvisbara auktionskatalogen som sammanställts av Selling.

154. [Selling.] *Förteckning öfver mynt och medaljer m.m. till salu hos H. Selling i Göteborg. No. XV.* December 1873. (Göteborg, 1873.) 4:o. (12) litogr. s. Häftad med samtida grön ryggremsa. Ett stämplat frimärke i övre hörnet på titelsidan. Har varit vikt. 1200:–

Hesse 2086. Litograferad handskriven text. Katalogen omfattar totalt 380 nr; svenska medaljer 230 nr, medaljer rörande Sverige 18 nr och medaljer över privatpersoner 132 nr.

155. (SILFVERSTOLPE, Fredrik.) *Anmärkingar wid en af trycket utkommen skrift, kallad: Högmåls-fråga till de wise och ädelsinnade i landet, angående en ny mynt-författning och et nytt riks-mynt, till befrielse ifrån den riks-förderfweliga agio-handelen.* Stockholm, A. Zetterberg, 1792. 8:o. 32 s. Häftad och oskuren. Vikta hörn och nästan helt loss mellan s. 16 och 17. 1500:–

Ett av svaren på Johan Jacob von Bilangs anonymt utgivna skrift 1791 (se nr 14).

156. (SILFVERSTOLPE, Fredrik.) [*Supplement och fortsättning till framledne cancellie-rådets och riddaren af kongl. Nordstjerne-Orden herr Carl Reinhold Berchs år 1773 utgifne Beskrifning öfver svenska mynt och skåde-penningar af Fredric Silfverstolpe.*] Stockholm & Norrköping, H. A. Nordström respektive C. Delén respektive A. F. Raams änka, 1809–12. 8:o. 545–576, 603–640, 941–947, 648–856 s. Svagt lagerfläckig på sina håll. Ett liter hål med bokstavs förlust på s. 853–854. Nära samtida hfrbd med slösande rikt guldornerad rygg och grönstänkta snitt. Med Carl Jedvard Bondes exlibris, och troligen från d'Albedyhll. 6000:–

Hesse 1575. Setterwall 5087. Utan det (mycket ovanliga) särskilt tryckta titelbladet. Extrakt ur *Journal för svensk litteratur* 5:9 (1809), s. 545–76; 5:10 (1810), s. 603–40; 5:11 (1811), s. 641–704 [642–48 feltryckta 942–47]; 5:12 (1812), s. 705–856. *Journal för svensk litteratur* sålde mot slutet mycket dåligt och dessa årgångar är sällsynta. Silverstolpe lät själv 1812 tryckta upp ett separat titelblad till denna serie och samlade till det ihop dessa sidor till ett separat verk. Ett nytt separat titelblad med ungefär samma titel trycktes 1825. Båda är mycket sällsynta. Huruvida detta exemplar är ihopplockat av Silfverstolpe själv eller av någon annan (d'Albedyhll?) går ej att avgöra.

157. SKJÖLDEBRAND, Eric. *Catalogus numismaticus in quo variores, rarissimi et singulares nummi antiqui describuntur et cum notis illustrantur, ceteri numerantur vel indicantur*. Stockholm, J. Pfeiffer, 1785. 8:o. (8), + 161 s. Titelbladet småfläckigt och med en gammal lagning i yttermarginalen. Lagerfläckig på sina håll. Brunmarmorerat pappband med rödstänkta snitt från mitten av 1800-talet, något blekt rygg. Från Erisbergs bibliotek, med Carl Jedvard Bondes exlibris. 7500:–

Hesse 1581 med avvikande kollationering. De första 26 sidorna med en ”kort afhandling om antique romerske och grekiske &c. medailler”. Eric Skjöldebrand, i samtiden kanske mest känd som författare, var konsul i Alger och hemförde 1766 därifrån både naturalier, etnografica och mynt. Myntsamlingen köptes 1786 av Gustav III.

158. (SKJÖLDEBRAND, Eric.) *Critisk afhandling, om den i Kongl mynt-cabinetet, i Stockholm, förvarade silfver-haltige guld-pänning, som framledne herr assessor Keder velat hänföra till Oden, dess tid och religions-mysterer*. Stockholm, Johan Pehr Lindh, 1795. 8:o. (4), + 89, + (3) s. + grav. plansch. Häftad, oskuren och delvis ouppsprätrad, med samtida gråpappomslag. Ryggen något trasig. 2500:–

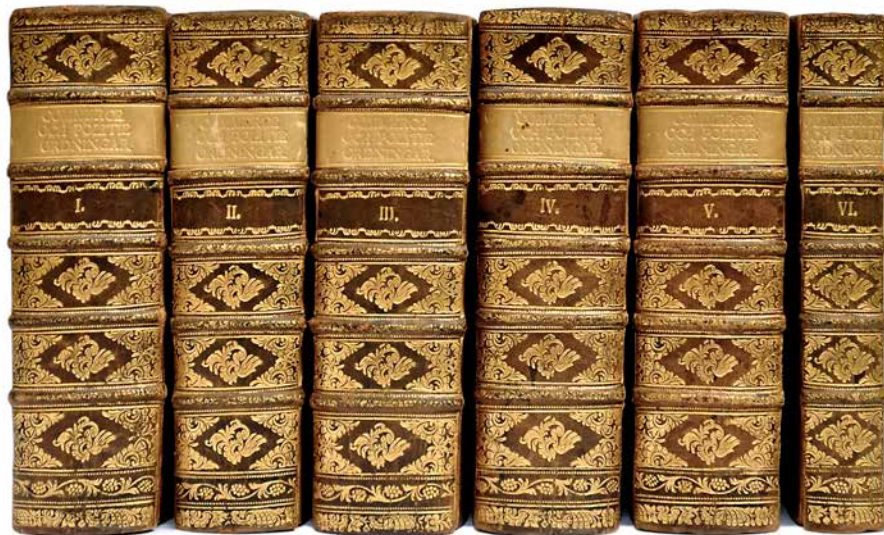

Hesse 1582. Kritik mot Keders *Nummus aureus antiquus atque per-rarus, Othinum*, som publicerats 1722. Myntet är mycket riktigt inte heller från Odens tid, utan är en efterbildning av en makedonisk stat-ter präglad för Filip II, med Apollon på ena sidan och ett tvåspann på andra.

159. SNOILSKY, Carl. *Ett svenskt myntkabinet. Samladt och beskrifvet*. Stockholm, P. A. Norstedt & söner, 1873. 8:o. (2), + 73 s. Lagerfläckig. Klottryggsband, med något solkiga tryckta pärmapper. Med Ericsbergs exlibris. 2500:–

Hesse 1589. Ett av tio exemplar på tjockare papper. Carl Snoilsky beskriver här sin egen samling av svenska mynt, omfattande 1950 nummer. Han hade många sällsynta mynt och samlingen såldes 1878 till Göteborgs museum. Som numismatiker var Snoilsky även med att grunda SNF och han var dess ordförande mellan 1891 och 1903.

160. STIERNMAN, Anders Anton von. *Samling utaf kongl. bref, stadgar och förordningar &c. angående Sweriges rikets commerce, politie och oeconomic uti gemen, ifrån åhr 1523 in til närwarande tid. Uppå hans kongl. maj:ts nådigesta befallning giord*. 1–6. Stockholm, Kongl. tryckeriet, 1747–75. 4:o. (48), + 232, 235–386, 397–476, 485–92, 477–84, 493–1020; (36), + 898; (38), + 277, 276–77, 280–1080; (62), + 303, 302–553, 556–866, 866–870, 872–899, 990–1210 s. + utvikbar grav. plansch; (60), + 1000; (6), + 48, 41–44, 53–240; (40), + 584 s. Missfärgade råkanter på en del håll. Smärre fuktränder och fuktfläckar förekommer, framförallt i del IV. Många gamla lagningar återfinns framförallt i del I och IV varav en med liten textförlust på s. 523–24 i del I. Några tråkiga fläckar i nedre marginalen på s. 795–96 och 989–90 i del III. Titelsidan och den sista sidan i del VI kraftigt brunflammiga. Pampiga samtida hfrbd, rikt guldornerade ryggar med upphöjda bind, gråbeiga titeletiketter, mörkbruna deltitelfält med de guldpräglade delnumren, stänkta snitt. Med Carl Jedvard Bondes exlibris. Två planscher saknas som ofta i del ett. 9500:–

Hesse 0177. Warmholtz 8182. Setterwall 5483. Träsnitten i del sex avbildar svenska mynttyper. Del fem innehåller med eget titelblad och egen paginering "Register öfver innehållet af alla fem hittills utkomne delar af kongl. bref, stadgar och förordningar &c. angående Sweriges rikes commerce, politie och oeconomic uti gemen". Den omfattande och användbara samlingen blev utgiven på borgarståndets begäran och de två sista delarna utkom postumt. Anders Anton von Stiernman (1695–1765) var Riksarkivets chef och en flitig utgivare av egna och andras texter.

161. [Stiernstedt.] *Förteckning öfver en samling svenska mynt, medaljer och polletter, samt utländska mynt och medaljer, hvilka försäljas på Stockholms Bok-Auktionskammare den 27 april 1870.* Stockholm, C. M. Thimgren, 1870. 8:o. 48 s. Häftad, med ryggpappersremsa. 900:–

Hesse 1984. Högberg s. 194. Innehåller 727 poster. Friherre, riksheraldikern August Wilhelms Stiernstedts dubletter. Hans stora samling såldes till Antell som sedermera donerade den till Helsingfors universitet. Stiernstedt skrev själv om den svenska kopparmyntningen.

162. STOBÆUS, Kilian. *Dissertatio epistolaris ad [...] Theodorum Wilhelmum Grothaus, orphanotropei, quod Hafniae est, regii medicum experimentissimum & celeberrimum, de nummulo Brattensburgensi singulari illo in Scania fossili, nec non obiter de nonnullis aliis ad hanc Historiae Naturalis patriae partem pertinentibus imprimis frondosis cornu Ammonis cujusdam majoris fragmentis.* Lund, Ludovici Decreaux, 1732. 4:o. 22, + (2) s. + grav. plansch. Tagen ur band. 3500:–

Hesse 1636. Warmholtz 1027. Lidén 1. Se Dal, Sveriges Zoologiska litteratur, s. 31f. Den fina planschen är graverad av G. Biurman. De tidigare så kallade Brattingsborgspengarna från Ivö och som man länge trodde vara jordlagda mynt visas av Stobaeus endast vara fossila skal av en armfoting. Enligt sagan sjönk Brattingborg i Ivösjön och pengarna som förvarats blev förvandlade till stenar. Omtryckt i *Opuscula*.

163. STOBÆUS, Kilian. *Opuscula in quibus petrefactorum, numismatum et antiquitatum historia illustratur, in unum volumen collecta. Cum multis figuris.* 1–2. Danzig [Gdansk], G. M. Knochium, 1752–53. 4:o. Grav. front., + (16), + 203, + (1), + 204–327, + (7) s. + 11 utvikbara grav. planscher, + 4 träsnittsplanscher, varav 3 utvikbara. Med träsnittsillustrationer i texten. Försättsbladets baksida har en bläckanteckning, smärre pappersförluster, t.ex. på s. 228. Titelbladet med en överstruken signatur och en bläcknumrering i övre hörnet. Hfrbd från början av 1800-talet, guldornerad rygg med ljusbrun titeetikett och grönstänkta snitt. Ryggen blekt och något flammig. Med Carl Jedvard Bondes exlibris. Deltitelbladet till del ett saknas.

1500:–

Hesse 1638 med avvikande kollationering. Warmholtz 597, noten. Anteckningen på försättsbladet lyder: "Samlingen är fullständig; endast titelbladet til Pars Prior fattas". Den graverade frontespisen, signerad av G. Biurman, förekommer även som plansch på s. 31. Kilian Stobæus d.ä. (1690–1742) var framstående naturforskare, läkare och historiker. *Opuscula* samlar hans sparsamma vetenskapliga produktion och bjuder enligt Lindroth "på några avhandlingar av betydande intresse".

164. [Stråle.] *Förteckning öfver en större samling svenska och utländska mynt och skådepenningar samt böcker i mynt-kunskapen, hvilka försäljas på Stockholms Bok-Auktionskammare den 24 och 27 mars 1858.* Stockholm, C. M. Thimgren, 1858. 8:o. (2), + 58 s. Lagerfläckig och med en fuktrand i inre övre hörn från s. 45 och framåt. Häftad, något lös i ryggen.

2000:–

Hesse 1948. Gustav Holdo Stråles samling. Innehåller 984 poster med mynt och 27 bokposter. Katalogen är gjord av G. E. Klemming.

165. SYNNERBERG, L. N. *Svensk contorist eller beräkning af utrikes orters mynt, mått och vikt, al pari emot Sverige.* Göteborg, S. Norberg, 1813. 4:o. (4), + 203, + (1) s. Tryckt på papper av lite olika kvalitet, delvis blåtonat. Enstaka obetydliga småfläckar, bortrivna nedre hörn på s. 153–55, en reva i yttermarginalen på s. 177 och i den nedre på s. 201. Häftad och oskuren i samtida gråpappomslag med handskrivnen titeltext. Ryggen och främre omslaget något blekta. Trevligt exemplar.

1500:–

Hesse 1665.

166. [Tabeller.] *N:o I. Uträkning, som utwisar, huru courant silfwermynt, wexlar i riksdaler Hamburger banco och myntade koppar-plåtar, hwarmed utgående Stora sjö-tullen får clareras, swara emot det daler- och öretal som Stora sjö-tulls-taxan innehåller, hwarje skeppund plåtar räknade til 48 riksdaler Hamburger banco. N:o II. Uträkning, som utwisar, huru ören i plåtar, räknade til 48 riksdaler Hamburger banco per skeppund plåtar, swara emot courant silfwermynt och slantar. N:o III. Uträkning, som utwisar, huru de gångbare myntade koppar-plåtar, hwarje skeppund plåtar räknade til 48 riksdaler Hamburger banco, swara emot daler och öre i Stora sjö-tulls-taxan. [=Rubriker].* (Stockholm, 1773). Folio. (1) s. Ettbladstryck. Vikt och med några småfläckar i yttermarginalen. Ett par bläckpagineringar.

900:–

Daterad Stockholm 28 december 1773.

167. *Tarif eller uträkning, hwarefter ej allenast nedannämde svenska silfwer-penningar, hwilka nu mera ej antagas i allmänna rörelsen såsom gångbart mynt, utan ock controllerat werk-silfwer, må af them som thet åstunda, antingen användas til krono-utskyldernes clarerande, eller ock i landt-ränterierne inlemnas emot contant betalning.* [=Rubrik]. Stockholm, Kongl. tryckeriet, (1777). 4:o. (2), + (2, blanka) s. Oskuren. Några småfläckar. Har varit vikt. 750:–

168. (THORILD, Thomas.) *Svar på högmåls-frågan, angående en ny mynt-författning.* Stockholm, A. Zetterberg, 1792. 8:o. 13, + (3 blanka) s. Häftad, oskuren och delvis ouppsprättad, i lösa ark. Fint exemplar. 2000:–

Ett av svaren på Johan Jacob von Bilangs anonymt utgivna skrift *Högmåls-fråga til de vise och ädelsinnade i landet, angående en ny mynt-författning och et nytt riks-mynt, til befrielse ifrån den riksfördärfveliga agiohandeln* från 1791 (se nr 14).

169. UPMARCK, Johan (pres.) || NORN, Johannes J. (resp.) *De pecunia.* Diss. Uppsala, typis Keyserianis, (1702). 8:o. (4), + 144, + (2) s. Titelbladet tämligen solkigt och med kraftigt bläckkludd i nedre marginalen. Sista bladet delvis loss. Enstaka gamla understrykningar och marginalanteckningar samt en del svaga fuktfläckar i övre marginalen mot slutet. Tagen ur band och med stänkta snitt. 3500:–

Lidén 9. Johannes Norn (död 1736) från Dalarna var kunglig sekreterare och direktör i Bergslags-staten. Han är känd som boksamlare. Hans son, Jonas, är känd som myntsamlare. Denna avhandling behandlar mynt i ett historiskt, antikt perspektiv men innehåller en del svenskt, bl.a. ordspråket ”Penningar äro goda wahrer och gälla både winter och sommar” och citat från Bilberg om samernas handel. Johan Upmarck (adlad Rosenadler) (1664–1743) var känd som en av nordens främsta latinska värtalare och innehade från 1698 – som förste svensk – den skytteanska lärostolen i Uppsala.

170. *Upplysningar i frågan om den för Svenska akademien intill 1834 års slut medgifna, men nämde år af rikets ständer indragna silfvervexlings-rätt i banken.* [=Rubrik]. Stockholm, A. G. Hellsten, 1840. 8:o. 8 s. Häftad. 800:–

171. *Utkast til det svenska kopparmyntets förhållande efter cours och evaluation emot riks-daler species och silfver, samt de förnämsta svenska exporters- och handels-warors wården i lika jämförelse. Til följe af de vid senaste och förra riksdagarne af riksens höflostiga ständer utstakade realisations grunder.* [=Rubrik.] Stockholm, Grefingska tryckeriet, 1770. Folio. (1) s. Ettbladstryck. Vikt. Samtida bläcknumrering i övre hörnet. 1800:–

172. WAHLSTEDT, Axel. *Minnespenningar över enskilda svenska män och kvinnor beskrivna och med personhistoriska notiser försedda.* Andra följden. Stockholm, P. A. Norstedt & söner, 1925. 8:o. XII, + 255, + 18 planscher. Hfrbd med guldonnerad rygg, grön titeletikett i skinn och övre guldsnitt (Norstedts bokbinderi). Främre omslag medbundet. (Numismatiska meddelanden XXIV.) Med Carl Gott-hard Bondes namnteckning daterad 28/11 1925. 2200:–

Bibliofluplaga tryckt i 50 numrerade exemplar, varav detta är nr 14. Fortsättning på Hyckert & Lillienberg.

173. WALLERIUS, Joh. Gottschalk (pres.) & COLLIANDER, Johannes (resp.) *Dissertatio historico-mineralogica de aurifodina Ädelfors*. Diss. Uppsala, (E. Ziervogel, 1764). 4:o. (2), + 26 s. + 2 grav. planscher, varav 1 utvikbar. Tagen ur band. Lös i häftningen mellan s. 25 och 26. 9000:–

Lidén 92. Warmholtz 1088. Cappelín Anteckningar till en småländsk bibliografi s. 108. Hesse 1738. De båda planscherne är signerade av C. Bergqvist. Den vackra, utvikbara planschen avbildar schakten i Ädelfors gruva i Alseda socken i Småland. Ädelfors var Sveriges första guldgruva och startades 1738. Brytningen var mest lönsam under 1770- och 1780-talet då två till tre kilo rent guld utvanns per år. En del av guldets kom att användas till mynttillverkning. Avhandlingen översattes även till franska i G. Jars *Voyages metallurgiques*.

174. WALLERIUS, Johannes (pres.) || MORIN, Benedict M. (resp.) *Historiola preparationis nummorum in Suecia æreorum formæ quadratæ grandioris*. Diss. Uppsala, officina Werneriana, (1717). 8:o. (4), + 24 s. Titelbladet aningen bruntonat i yttermarginalen. Tagen ur band. 4000:–

Hesse 1739. Warmholtz 7594. Lidén 28. ”Liten historia om hur man tillverkar kopparmynt av större kvadratisk form i Sverige”. Benedict Morin (1689–1728) från Kalmar blev så småningom rektor vid trivialskolan i Kalmar men dog endast 39 år gammal. Han är mest känd för sin reseskildring *Öländska rese-beskrifning med sina lärda anmärkningar* som utkom först 1780 och räknas som den första separata beskrivningen av Öland på svenska.

175. [Wallgren.] *Förteckning öfver framl. professoren O. Wallgrens samling af mynt och medaljer, hvilka försäljas på Stockholm Bok-auktions-kammare den [27] januari 1858*. Stockholm, Eric Westrell, 1857. 8:o. (2), + 12 s. Datumet i titeln ifyllt med bläck. Häftad, oskuren och ouppsprättad. 1600:–

Hesse 1945 med något annorlunda titel. Innehåller 385 poster samt diverse, bl.a. sex lådor med caméer. Otto Henrik Wallgren (1795–1857) var konstnär.

176. (WARMHOLTZ, Carl Gustaf.) *Novus thesaurus nummorum Sueo-Gothicorum*. Collectore C. G. W. MDCCLI. [=Handtextat kalligrafiskt titelblad.] Utan ort, (1751). Stor 4:o. Handtecknat kalligrafiskt titelblad, + grav. plansch i folio ”Minnespenningar” av A. Åkerman, + 2 lösa nummer av ”Samlung merkwürdiger Medaillen” från 1744, ”10 Woche” (2 blad) resp. ”15 Woche” (1 blad), + 146 lösa blad, varav 2 tomma. Av dessa har 116 grav. mynt- och medaljvbidningar, huvudsakligen inklistrade, och 28 har handtecknade mynt och medaljer med bläck, en signerad med blyerts ”Whz”. Flera av bladen är blandade med både graverade och handtecknade mynt- och medaljillustrationer. Av bladen med gravyrer innehåller 52 stycken vinjetter ur Nordbergs ”Leben Carl des Zwölften, Königs in Schweden mit Münzen und Küpfern”, flera i originalavdrag med vinjetterna ej utskurna. Ett flertal gravyrer är tagna ur Brenner. Av handteckningarna finns tre olika stilar, delvis med laving, två teckningar med motiv till J. E. Heids gravyrer efter medaljer av Johann Carl Hedlinger. Bladen är arrangerade huvudsakligen kronologiskt. Praktfullt konvolut av grön marokäng från 1700-talets mitt, rikt guldornerad rygg med upphöjda bind och rödbruna titeetiketter den nedre med initialerna ”C.G.W.”, breda guldpräglade pärmbordurer och dito vinjetter, pärmkanter och inre denteller i guld. Fyra ljusblå, men lite torra, knytband håller ihop pärmarna omkring de lösa bladen. 20000:–

Mycket fint sammanställd översikt över svenska mynt och medaljer, sannolikt en dokumentation över Warmholtz samling. Samma hand som har gjort det fina titelbladet har även ritat de flesta av de handritade myntavbildningar, bl.a. på det bladet som bär Warmholtz signatur. Dessa teckningar är något enklare utförda. Andra teckningar är mer väl utförda, både med bläck och lavering, och bland dessa återfinns avbildningarna av Hedlingers medaljer, i stil som återfinns i Haidts gravyrer i Füsslis *Des Ritters Johann Carl Hedlingers Medaillen-Werk*. Dessa teckningar är av hög konstnärlig kvalitet. Boksamlaren och bibliografen Carl Gustaf Warmholtz (1713–85) var även en stor myntsamlare. Hans mynt- och medaljsamling var som allra störst omkring 1741 då han återvänt till Sverige efter en längre utlandsvistelse, och den ansågs särskilt god vad gäller de svenska mynten. Den listas även på 10:e plats i Ziervogels lista över svenska myntsamlingar i *De re nummaria* (1749). Han utgav även 1780 en fullständig bibliografi över svensk numismatisk litteratur. Warmholtz sålde sin samling 1755 till Henrik Hielmstierna i Danmark, dock först efter att Berch – utan Hielmstiernas vetskap – plockat undan de sällsyntaste mynten. Den bildar idag grundstommen i den danska statssamlingens avdelning för svenska mynt. En katalog över samlingen finns fortfarande i Det Kgl Mønt- og Medaille-samling. Vad gäller gravyrerna till Nordbergs Karl XII, hade Warmholtz god tillgång till detta då han själv gjorde den franska översättningen, *Histoire de Charles XII*, vilken utkom 1742–48, och även med försågs med vinjetter och med ett appendix "Liste des médailles frappées pendant la vie de Charles XII".

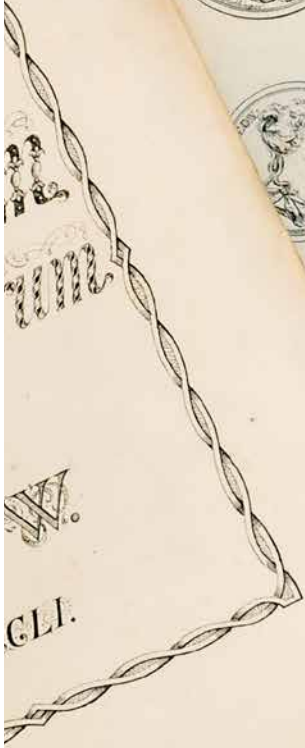

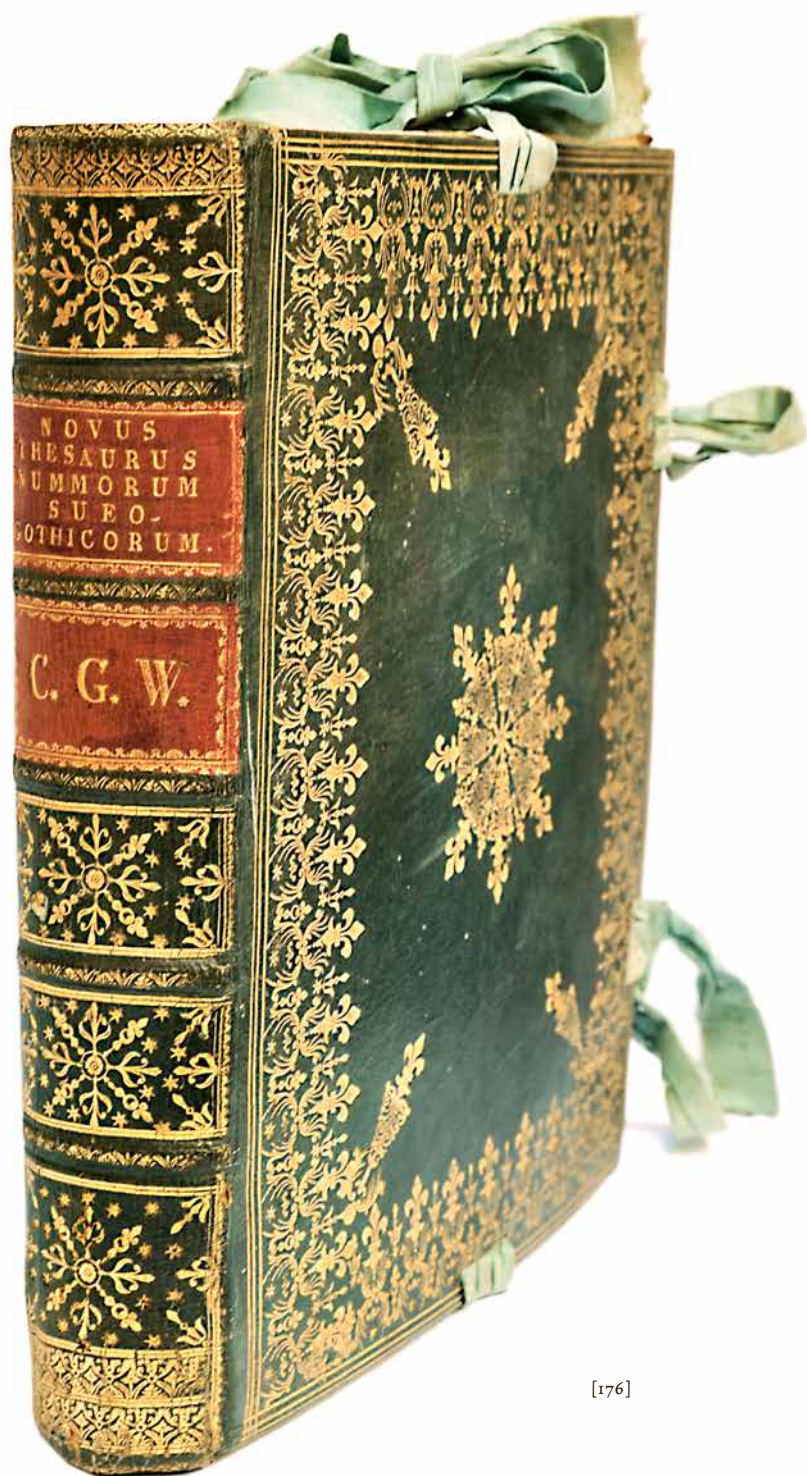
Novus
Thesaurus
Memoriarum
Aeo Gothico

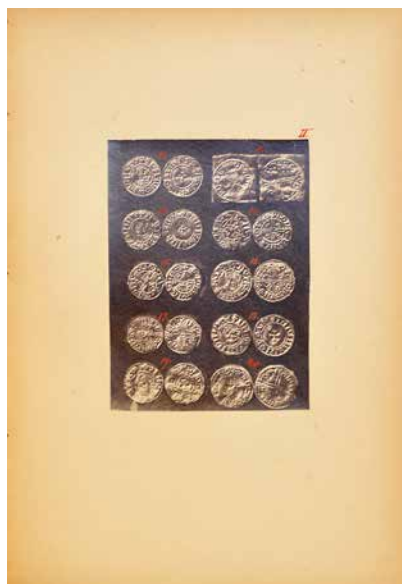
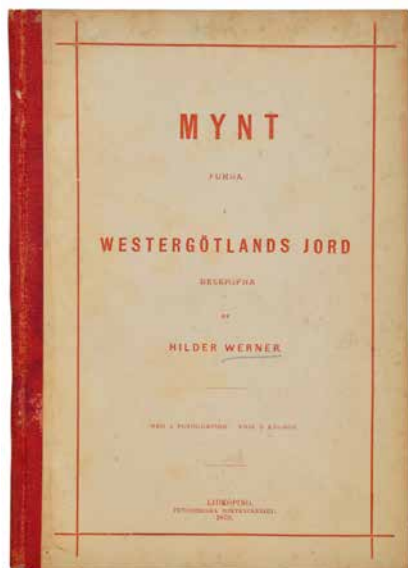
Collectore

C. G.

MDC

177. WERNER, Hilder. *Mynt funna i Westergötlands jord beskrifna av Hilder Werner. Med 4 fotografier.* [=Omslagstitel.] Lidköping, Tengbergiska boktryckeriet, 1879. 8:o. 16 s. + 4 planscher med inklistrade fotografier av mynten. Klottryggband med i rött tryckta pärmpapper. 9000:–

Hesse 1754. Behandlar det s.k. Warnhems-fyndet. Mycket ovanligt och ett tidigt fotografiskt arbete! Hilder Werner (1841–1913) var konstnär och teckningslärare vid Lidköpings lägre allmänna läroverk. Han reste på 1860- och 1870-talen och dokumenterade fornminnen i Falbygden och hans anteckningar och teckningar inlöstes efter hans död av Statens historiska museum. Han var även en erkänt duktig numismatiker.

178. [Westerlund.] *Förteckning öfver framlidne ingenjören A. F. Westerlunds samling af Sveriges och Finlands medeltidsmynt från Olof Skötkonung till och med Gustaf I till största delen ur ett fynd från Vaala i Finland samt svenska och utländska mynt, medaljer i silfver, koppar etc. etc. plåtmynt och pappersmynt.* Stockholm, H. Bukowski, 1899. 8:o. 33 s. Häftad. Främre omslag med fuktrand längs ryggen. (Bukowskis katalog 123.) 900:–

Hesse 2233. Ingenjören Aron Ferdinand Westerlund (1839–98) skrev även en artikel om fynden av svenska medeltidsmynt i Vaala i Finland. Dessa köptes till stor in av intendent Wænerberg för Helsingfors myntkabinetts räkning.

179. [Willebrand.] *Förteckning på en samling af äldre svenska guld- och silfvermynt, m. fl., som kommer att försäljas å Stockholms Bok-Auctions-kammare, den 4 december 1841.* Stockholm, Kongl. Ordens-Boktryckeriet, 1841. 8:o. 40 s. + inhäftat utklipp från tidning om auktionen. Enstaka rättelser med bläck, titelbladet och följande blad lite fläckiga. Namnet på samlingen i bläck på titelbladet. Häftad. 4000:–

Hesse 1906. Enligt tidningsurklippet har samlingen tillhört överste Ernst Fredrik von Willebrand. Denne hade i sin tur köpt samlingen av överstelöjtnant Tamelander i Åbo. E. F. von Willebrand ska ha flytt från Sverige för skuld men därefter i Preussen och Finland byggt upp en ansenlig förmögenhet. Han dog i Åbo 1837 och samlingen tillföll en son i Sverige, som är säljaren. Katalogen omfattar 466 nummer, varav 447 mynt.

180. [Vitterhetsakademien.] *Kongl. Vitterhets historie och antiquitets akademis handlingar*. I–II. Stockholm, Kongl. tryckeriet respektive A. Zetterberg, 1789–91. 8:o. (6), + 409, + (2) s. + utvikbar grav. plansch; (4), + 618 s. + 2 grav. planscher, varav 1 utvikbar. Lätt lagerfläckiga. Några vikta övre hörn i första delen som även har några små bläckfläckar i texten på s. 261–62. Samtida hfrbd med upphöjda bind, guldornerad rygg, ljusbruna titel- och deltiteletiketter, röda snitt. Ryggen blekt och något flammig. Kapitålet aningen nött. Främre pärmen med små nötningar. Med Carl Jedvard Bondes exlibris. 2500:–

Hesse 0435 och 1436 för Adlerbeth, 1478 för Ristell, 0721 för Engeström och 1342 för Luth. Planschen i del I signerad Fr. Acrel. Ur innehållet i första delen: "Inträdes-tal, om Sveriges fornda österländska handel, i anledning af arabiske penningar, fundne i svensk jord", av G. Adlerbeth, "Inträdes-tal, om sambandet emellan historien och medaille-vetenskapen, samt om den hjälpreda som den förre af den senare kan hemta", av A. F. Ristell, "Beskrifning på den penningar, som til pris för gillade försök i framställda täflingsämnen, af hans kongl. maj:t blifvit anslagne, och af des Vitterhets historie och antiquitets academie, enligt statuterne, utdelas" och "Beskrifning på den kastpenning, hvaraf 50 exemplar i silfver, vid akademien månadteliga sammankomster om sommaren mellan närvarande ledamöter utskiftas".

Ur innehållet i den andra delen: "Historiske anmärkningar vid ett fynd af utländskt guldmynt träffat på Öland" av Jac. von Engeström, "Anmärkningar rörande det som förnämligast bör i akttagas vid skådepenningars upgifvande" av G. Adlerbeth, "Förslag till skådepenningar öfver store män som utmärkt kon. Gustaf Adolphs och drottning Christinas tidehvarf" av P. Luth, "Förslag till inscriptioner och minnespenningar, hvilka af kongl. Akademien blifvit upgifne ifrån dess förnyade inrättning till slutet af 1787" och "Förslag till inscriptioner och minnespenningar, hvilka af kongl. Akademien blifvit gillade och jämkade ifrån dess förnyade inrättning till slutet af 1787".

181. [Vitterhetsakademien.] *Kongl. Vitterhets historie och antiquitets akademis handlingar*. Femte delen. Stockholm, J. P. Lindh, 1796. 8:o. (4), + 419, + (1) s. + 2 grav. planscher, varav 1 utvikbar. Något lagerfläckig. Samtida hfrbd med upphöjda bind, guldornerad rygg, ljusbruna titel- och deltiteletiketter, röda snitt. Ryggen torr och något flammig. Kapitålet med ett par småsprickor. De gula pärmsidorna har några mindre fläckar. Med Carl Jedvard Bondes exlibris. 2000:–

Hesse 0719 för Engeström, 1380 för Murberg, 1495 för Rutström och 0243 för Adlerbeth. Ur innehållet: "Afhandling, rörande et gammalt misskänt mynt" av Jacob von Engeström, "Historiska anmärkningar om svenska myntet och myntningen under kon. Gustaf I:s regering" av Joh. Murberg, "Förslag til minnes-penningar öfver svenska konungar af Birger Jarls ått samt de märkelige händelser, som under deras regering förelupit; så ock til en inscription öfver konung Erics XIV:s graf i Vesterås" av Carl Birger Rutström, "Lefvernes-beskrifning öfver hans exc. riks-rådet m.m. herr grefve Anders Johan von Höpken" av G. Adlerbeth, "Lefvernes-beskrifning öfver stats-secreteraren, öfver-post-directören m.m. herr Mathias Benzelstjerna" av G. Adlerbeth, "Förslag till inscriptioner och minnespenningar, hvilka af kongl. Akademien blifvit utgifne år 1791" och "Förslag till inscriptioner och minnespenningar, hvilka af kongl. Akademien blifvit gillade och jämkade år 1791".

182. [Vitterhetsakademien.] *Kongl. Vitterhets historie och antiquitets akademis handlingar*. Sjette delen. Stockholm, J. P. Lindh, 1800. 8:o. (4), + 478, + (2) s. Lätt lagerfläckig på en del håll. Bitvis dåligt tryck på s. 219, vilket gör texten svårläst. Samtida hfrbd med upphöjda bind, guldornerad rygg, ljusbruna titel- och deltitel-etiketter, röda snitt och gula pärmsidor. Ryggen något blekt och flammig. Bakre pärmen med några små fuktfläckar. Med Carl Jedvard Bondes exlibris. 2000:—

Hesse 1494 för Rutström, 0491 för Backman och 0253 för Strand. Ur innehållet: "Förslag till minnespenningar öfver namnkunnige män af konung Carl XI:s tidhvarf" av Carl Birger Rutström, "Förslag till inscription öfver archiatern Carl von Linnés minnesvård, samt till skådepenningar öfver namnkunnige män i kon. Carl XI:s tid" av Gunnar Backman, "Lefvernesbeskrifning öfver framlidne kammar-rådet herr Anders af Botin" av Carl Johan Strand, "Förslag till inscriptioner och minnes-penningar, hvilka af kongl. Akademien blifvit uppgifna år 1792" och "Förslag till inscriptioner och minnes-penningar, hvilka af kongl. Akademien blifvit gillade och jämkade år 1792".

183. [Vitterhetsakademien.] *Kongl. Vitterhets historie och antiquitets akademis handlingar*. Sjunde delen. Stockholm, J. P. Lindh, 1802. 8:o. (4), + 467, + (1) s. Med musiknoter på s. 278–80. Praktfullt rött kalvskinnsband, rikt guldornerad rygg med gröna titel- och deltitel-etiketter av skinn, smala guldpräglade pärmbårder med tre kronor i hörnen, likaledes guldpräglade pärmkanter och inre bordure samt helt guldsnitt. Med Gustav IV Adolfs guldpressade pärmexlibris. Mycket fint exemplar. 12000:—

Sjögren nr 12, fig. 214. Hesse 0579 för Blad, 0797 resp. 0803 för de avslutande förslagen. Ur innehållet: "Svar på den af Kongl. akademien framställda frågan: vid hvad tid och på hvad ort, det i Kongl. svenska kabinettet förvarade guldmünt, hvarom framlidne assessoren Keder skrifvit en afhandling, troligen blifvit slaget?" av A. Blad, "Förslag till minnes-penningar öfver Sveriges namnkunnigaste enskilda personer, ifrån drottning Margaretas till konung Gustaf I:s tid" av G. Backman, "Inträdes-tal om de fordna finnaras sällskaps-nöjen och tidsfördrif" av J. Tengström, "Inträdes-tal, innefattande en undersökning, huruvida Ossians-sånger kunna förtjena våre fornforskares uppmärksamhet, jemte en jemnförelse mellan dessa sånger och de gamla skandinaviska barders qväden" av E. Skjöldebrand, "Förslag till inskriptioner och minnes-penningar hvilka af kongl. Vitterhets, historie och antiquitets akademien blifvit uppgifna, åren 1793–98" och "Förslag till inskriptioner och minnes-penningar, hvilka af kongl. Vitterhets, historie och antiquitets akademien blifvit gillade och jemkade, åren 1793–1798".

184. [Vitterhetsakademien.] *Kongl. Vitterhets historie och antiquitets akademis handlingar*. Trettonde delen. Stockholm, H. A. Nordström, 1830. 8:o. (4), + 396 s. Tryckt på blåtonat papper och med några sporadiska småfläckar. Samtida hfrbd med upphöjda bind, guldornerad rygg, röd titel- och grön deltitel-etikett, gula pärmsidor och röda snitt. Ryggen ngt blekt med några smärre fuktfläckar upptill. Med Carl Jedvard Bondes exlibris. 2500:—

Hesse 1236 för Liljegren, 1535 för Schröder och 0488 för Backman. Ur innehållet bl.a. "Strödda anteckningar om fynd i svensk jord, med en dertill hörande förteckning" av J. G. Liljegren, "Anmärkningar öfver Sveriges äldsta mynt. Inträdes-tal af J. H. Schröder", "Förslag till inskriptioner och sinnebilder öfver märkvärdiga händelser och personer i Sveriges historia" av Gunnar Backman och "Förslag till inskrifter och minnespenningar, hvilka kongl. Akademien uppgifvit, jemkat eller gillat, åren 1826–1829".

185. VOIGT, Johann Henrich. *Rariteetz allmanach, för åhr 1694 huilket är det andra effter skåt-åhret. Med en kort berättelse om jubel-festens ceremonier, planet-boken och gagnelig tijderäkning*. Stockholm, H. Keyser, (1693). 16:o. (46) s. A-arket tryckt i rött och svart. Med medaljvbidning på titelbladet. Interfolierad med samtida anteckningar. B-arket hårt nött och helt loss. Häftad. Inkomplett. Ett blad saknas i B-arket, med myntavbildningar. 1000:–

Hesse 0448. Klemming & Eneström s. 22. Collijn 986–87 har bara lokaliserat ett defekt exemplar i Linköping. Författarnamnet felstavat Voit på titelbladet. De vackra träsnittsvinjeterna avbildar scener från årets tolv månader hämtade ur allmogens liv. I berättelsen på sidorna (40–47) om firandet av 100-årsjubileet av Uppsala möte omtalas bl.a. illuminationer i Stockholm och utdelandet av ”stora gull och silfwer medalier”. Almanackan innehåller även astrologiska förutsägelser för det kommande året, den 16 september exempelvis ”lindras höstens ångest med wackert wäder.”

186. ZETTERSTÉN, Erik. *Guld-silfver-mynt och växel-pari tabell, som utvisar ducaters och gults, samt riksdalers och silfvers rätta förhållande mot hvarandra, jämte deras evaluations-pari uti kopp:mt, samt växel-coursen efter skrot och korn emellan Sverige och de flästa utrikes växel-orter*. Stockholm, Wennberg & Nordström, 1770. Folio. (1) s. Ettbladstryck. Vikt. 1500:–

Warmholtz 7582. Erik Zetterstén (1732–1801) var grosshandel och skrev ett antal praktiska handböcker bl.a. *Allmänna handels-historien och köpmanna-wetenskapen* 1783.

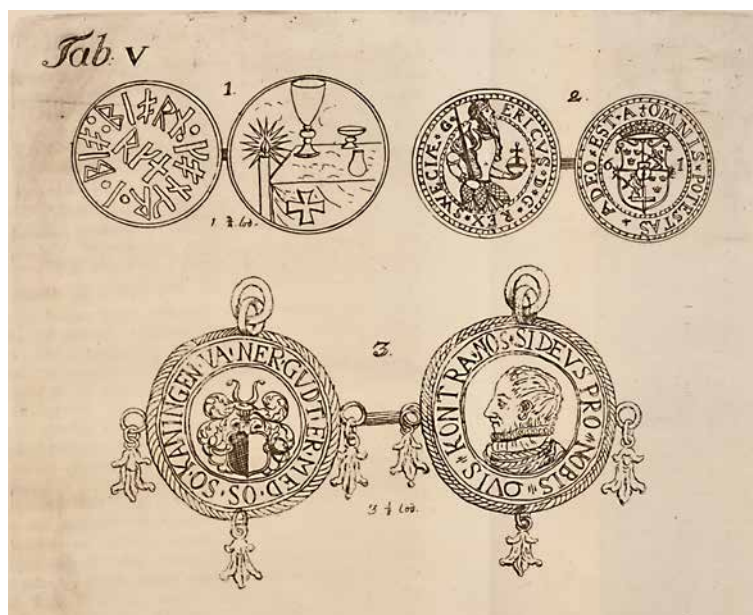
187. ZETTERSTÉN, Erik. *Svensk och Hamburger specie-mynt- och växel-pa-ri-tafla, hvilken utvisar förhållandet emellan guld-myntet och gullet, samt silfver-myntet emot det fina silfret; jämte växel-coursen derefter jämförd på de flästa utrikes växel-orter*. Stockholm, Wennberg & Nordström, 1770. Tvärfolio. (1) s. Ettbladstryck. Vikt. 1500:–

Warmholtz 7583.

188. ZIERVOGEL, Evald (pres.) || SCHRANGE, Zacharias (resp.) *Numophylacium regie academie Upsalensis, cujus pars prima, numismata, que familiarum romanarum audiunt, explanans*. Diss. Uppsala, L. M. Höjer, (1753). 4:o. (4), + 66, + (2) s. + utvikbar grav. plansch. Titelbladet med några småfläckar och en gammal bläcknumrering. Tagen ur band och med en nött turkmarmorerad ryggremsa. 2500:–

Lidén 2. Hesse 1807. Warmholtz 9287. Allt som utkom. Om de romerska mynten i Uppsala universitets myntsamling. Med hyllningsskrifter från G. A. Gyldenstolpe, J. Hesselius och C. J. Cromén, den sista på vers. Evald Ziervogel (1728–65) var – liksom senare Schröder – både professor och bibliotekarie vid Uppsala universitet och föreståndare för universitetets myntsamling. Han fick 1752 av kanslern greve Ehrenpreus uppdraget att hålla offentliga föreläsningar i myntkunskap och han katalogiserade även den ehrenpreusska myntsamlingen som 1757 tillfördes universitetet. 1758 fick han i samband med detta professors titel.

189. ZIERVOGEL, Evald. *De re nummaria, ejusque in historia svio-gothica usu*. Uppsala, (Akademiska tryckeriet), 1749. 4:o. (16), + 69,72–169, + (1) s. + 5 grav. planscher, varav 4 utvikbara. Med en grav. titelvinjett och träsnittsillustrationer på s. 169. En mindre fuktfläck i nedre marginalen på s. 163. Planschen på s. 120 snävt skuren i nedre marginalen med viss bildförlust. Sammanbunden med:

ZIERVOGEL, Evald (pres.) || GOTTMARCK, Johannes (resp). *De re nummaria*. III. Diss Stockholm, L. L. Grefing, (1750). 4:o. (6), + 172–93, 164–65 s. + grav. plansch. Nära samtida hfrbd, ryggen med upphöjda bind och brun titeletikett, stänkta snitt. Ryggen något blekt och yttre falsar och pärmsidor ytligt nötta på sina håll. Fint exemplar. 9000:–

Hesse 1805. Lidén 1 och Warmholtz 2456 för dissertationerna. Komplet svit av *De re nummaria*. Första arbetet är en bokhandelsemission av de två första dissertationerna, utgivna under J. Ihres respektive O. Celsius presidium 1745 resp. 1749. ”Om myntväsendet och des bruk i sveo-göthiska historia”. Den graverade vinjetten på s. I föreställer Adolf Fredriks och Lovisa Ulrikas förmålningsmedalj efter Hedlinger, graverad av Jonas Silfverling. Planscherna är graverade av Johan Gustaf Hallman efter egna förlagor.

190. ZIERVOGEL, Evald. *Trettio historiska afhandlingar öfver svenska mynt och medailler: år 1755, wekotals utgifne*. Provark + ark 1–30 [nummer 17 saknas]. Stockholm, L. L. Grefing, (1755). 4:o. (28), + 128, 137–240 s. + grav. plansch. Med grav. vinjett på s. (3) och en mängd grav. mynt- och medaljvbidningar i texten. Sammanbunden med:

ZIERVOGEL, Evald. *Myntkunskapen i gemen, och svenska myntkunskapen i synnerhet: i anledning af det Ehrenpreusiska kongl. academien i Upsala tilhöriga mynt-cabinett, afhandlad*. Första stycket. Stockholm, L. L. Grefing, 1757. 4:o. (12), + 52 s. Med en helsidesgravyr på s. (24). Lätta solkfläckar i nedre marginalen på s. 33–35. Sammanbunden med:

ZIERVOGEL, Evald. *Föreläsningar öfver Upsala academies mynt-samling; innehållande så wäl inledning til mynt-kunskapen i gemen, som kort historisk beskrifning öfver svenska konungar och deras mynt, ifrån Olof Trätelja til och med*

Christian den andra m.m. Uppsala, J. Edman, 1772. 4:o. (4), + 180, + (6) s. Fläckar i texten på s. 85–86 och 93–95. Något nött samtida hfrbd, rikt guldornerad rygg med upphöjda bind och brun titeletikett, röda snitt. Gamla förvärvsanteckningar och tillskrifter på försättsbladet. Det medbundna ”Prof-arcket” har några smärre fläckar på titelbladet och är något avvikande i formatet. Med Carl Jedvard Bondes exlibris. Första arbetet inkomplett då det ”Sjuttonde arket” saknas. 18000:–

Lundstedt 59. Hesse 1812–1840 för det första arbetet (något avvikande katalogisering), 1810 resp. 1809. Warmholtz 8889 för det första arbetet, 2458 för det andra. Warmholtz skriver om det första arbetet: ”Författaren är väl ingen Köhler, men förtjenar icke desto mindre aktning.” *Trettio historiska afhandlingar* utkom som tidskrift under titeln *Historisk veckoskrift öfver mynt och medailler*. I detta exemplar finns även ”Prof-arcket” till veckoskriften med ytterligare 12 opaginerade och i storlek avvikande sidor. Ovanlig periodiska myntpublikation. Ziervogel beklagar i det sista häftet att utgivningen förmodligen kommer att avstanna eftersom förläggaren ej funnit täckning för sina utgifter och endast 70 prenumeranter anmält sig, vilket kanske kan förklara dess ovanlighet. Allt som utkom av det andra arbetet. Carl Didric Ehrenpreus (1692–1760) var bl.a. ledamot av medaljkommissionen, kansler vid Uppsala universitet och en framstående myntsamlare. Han sålde sin myntsamling till Uppsala universitet för 36000 daler silvermynt, enligt Ehrenpreus hälften av vad samlingen kostat honom. Hans myntkabinett omfattade 2699 nummer och innehöll i huvudsak svenska mynt, många av dessa jordfynd.

191. ZIERVOGEL, Evald. *Utkast til offäntliga historiska föreläsningar öfver svenska myntkundskapen; hwilka uti det för Numophylacio Ehrenpreuseriano, i Gustafvianska academien utsedda rum, komma efter befallning at hållas*. Uppsala, L. M. Höjer, 1753. 8:o. (2), + 44 s. Fint samtida skinnband, något nött guldornerad rygg med upphöjda bind och röda snitt. Pärmarna aningen konkava och en klisterfläck på baksidan av försättsbladet. Med O. Sundels namnteckning daterad 1799. Fint exemplar med Carl Jedvard Bondes exlibris. 5000:–

Hesse 1841. Warmholtz 2457. Ytterligare ett arbete av Ziervogel med anledning av Ehrenpreus stora samling. Carl Didric Ehrenpreus (1692–1760) var bl.a. ledamot av medaljkommissionen, kansler vid Uppsala universitet och en framstående myntsamlare. Han sålde sin myntsamling till Uppsala universitet för 36000 daler silvermynt, enligt Ehrenpreus hälften av vad samlingen kostat honom. Hans myntkabinett omfattade 2699 nummer och innehöll i huvudsak svenska mynt, många av dessa jordfynd.

192. ÅKERMAN, And. *Tabell öfver åtskilliga riksens och statens silfwer- och guld-myntsorter, som utwisar deras skrod och korn, uprättad wid detta seculi början, efter noga anstälte prof, af den namnkunnige engländaren Isaac Newton, men nu reducerad till svensk myntwigt, och med någre myntsorter ökad*. Uppsala, 1761. Tvärfolio. (1) grav. s. Vikt och med några smärre revor i marginalerna. 3000:–

Hesse 1846. Tillägnad Claes Grill, Gustaf Kierman, Johan H. Lefebure, Herman Petersen och Johan Abr. Grill, d.v.s. till en betydande del av skeppbroadeln.

193. [Öberg.] *Förteckning öfver framl. fabrikören J. G. Öbergs samling af svenska och utländska mynt och skådepenningar, hvilka försäljas på Stockholm Bok-Auktions-kammare lördagen d. 18 samt onsdagen d. 22 oktober 1856*. Stockholm, C. M. Thimgren, 1856. 8:o. (2), + 44 s. Lätt lagerfläckig. Häftad, oskuren och ouppsprättad. 2000:–

Hesse 1938. Innehåller 949 poster samt några böcker och ett myntskåp av mahogny.

[201]

[207]

[206]

[219]

[221]

[220]

UTLÄNDSK NUMISMATIK

194. BARTHOLIN, Thomas. *De equestris ordinis Danebrogici ab augustissimo rege dn. Christiano V. Dan, Norweg. &c. monarcha nuper instaurati origine*. Köpenhamn, Danielis Paulli / Georgii Gödiani, 1676. Folio. (2), + 59, + (1) s. Titel tryckt i rött och svart. Titelbladet med grav. vinjett. Ett flertal träsnitt i texten. Lagerfläckig och med småfläckar samt med fuktränder i marginalen. Nött senare gråpappersomslag. Saknar två grav. porträtt i texten, liksom bladet med det grav. porträttet av Griffenfeld. 2200:–

Ej i Lipsius. Dekesel B38. Bibl. danica sp. 736. Thesaurus 356. Denna historik över Dannebrogorden är skriven av Thomas Bartholin den äldre (1616–80). Boken är med tryckt dedikation till Petrus av Griffenfeld, men då den inte blev utgiven förrän efter dennes fall från makten, så förekommer porträttet av honom endast i ett fåtal exemplar. De båda saknade porträtten föreställande Valdemar II resp. III saknas enligt Thesaurus likaledes i många exemplar.

195. BAUER, Georg. *Auserlesene und nützliche Neuigkeiten für alle Münzliebhaber. Erstes [–Zwanziges] Stück. Mit Kupfern*. Nürnberg, Johann Eberhard Zeh, 1769–71. 4:o. 158, 173–346, (2), 347–398 s. + 9 grav. planscher, varav en utvikbar.

Flera graverade myntavbildningar i texten. Bläckanteckningar på några deltitelblad och bläcknumrering på planscherna. Enstaka småfläckar, en bläckfläck s. 286. Något nött samtida hfrbd, guldornerad rygg med upphöjda bind och beige titeletikett, röda snitt. Liten skada på övre kapital och lätt sprickbildning i främre fals. Ur Johan Frans Podolijns bibliotek, med hans namnteckning, och med Carl Jedvard Bondes exlibris.

12000:-

Ej i Dekesel! Lipsius s. 25 nämner 24 delar, men endast 20 delar utkom. Ett generalregister av Johann Eberhard Zeh utkom 1772, "mit Kupfern und einem Hauptregister über alle zwanzig Stücke", vilket dock saknas här. Delvis postumt utgiven. Georg Bauer (1721-69) dog efter att ha utgivit fjorton delar och fortsättningen utgavs av förläggaren J. E. Zeh. Fin proveniens. Johan Frans Podolijn (1739-84), född i Lissabon och död i Göteborg, var faktor vid Alströmerska manufakturerna i Alingsås och samlade mynt och medaljer. En auktionskatalog över hans samling trycktes i Göteborg 1786. Han skrev även en artikel om "carthagesiska och cyrenaiska mynt" i Göteborgs Vetenskaps och Vitterhets samhälles handlingar 1778.

196. (BERG, Adam.) *NewMüntzBuech darinnen allerley groß unnd kleine, silberne und guldene Sorten, umb wichtiger Ursach willen also fürgestelt werden: Und erstlich, der Römischen Kayserlichen und Königlichen Mayestat, in derselben Königreichen, Erblanden und Fürstenthumben. Dann auch der Chur: und Fürsten, Fürsten, Preläten, Brauen, Freyherzen, sampt allen andern dess H. Römischen Reichs Müntz Stätten und Ständen, deren aussgangnen Münzen. Darneben auch bapstlicher Heiligkeit, und der König in Hispanien, Portugal, Franckreich, Navarra, engelland, Polln, Schweden, Dennemarck, Schottland: Auch des löblichen Eydgenossen in Schweiz. Dann auch der Italianischen Fürsten, sampt andern Müntz Stätt und Stände in Italien [...].* München, Adam Berg, 1604. Folio. (7), + 80, + (23) blad. [Blad 38 felpaginerat som 37.] Titel tryckt i rött och svart. Text inom ramtryck. Rikt illustrerad med mynt i träsnitt, delvis med äldre handkolorering i gult och rött. Liten fläck blad 34-36. Enstaka samtida bläckannoteringar och rättelser. Något senare pergamentband med handtextad ryggtitel och spår av ryggetikett, något bågnande pärmar. Ur Georg Friedrich Niehencks bibliotek, med dennes anteckning att den givits som gåva av assessorn i Göta hovrätt Georg (Göran) von Knorring, daterad Göteborg 1724. Har sedan efter Niehenck kommit till O. Ekebon, "Ex bibliotheca Niehenckiana venit in meam O. Ekebon 1775". Med Carl Jedvard Bondes exlibris. Saknar ett blankt blad i inledningen.

50000:-

VD17 1:001113W. Lipsius s. 38. Dekesel B89. Strandberg s. 37. Graesse I, 339. Carlander II, 279f. Fint exemplar med en bra proveniens! Det blanka inledningsbladet finns i enstaka exemplar. Andra upplagan av Adam Bergs (1564-1610) stora myntbok, den första utkom 1597. Boken består av tre delar med två extra titelblad, "Ein Dialogus oder Gespräch, zwischen dem Gelt und der Armut, sehr Kurtzweilig zulesen" och "Ein kurtzer Extract der Müntzsorten, deren im Alten und Newen testament gedacht wirdt, [...]". Svenska mynt behandlas på blad 71. Friherre Göran von Knorring (1691-1773) från Strömsberg i Jönköping var assessor från 1721 och blev hovrättsråd 1733. Han gifte sig 1720 med Gertrud Tham från Göteborg. Pastorn vid tyska församlingen i Göteborg Georg Friedrich Niehenck (1680-1752) ägde en stor myntsamling, vilken efter hans död förgäves erbjöds åt museer i Stockholm och Uppsala för 20000 daler. Den såldes istället på auktion i Hamburg 1759. Hans ansenliga bibliotek såldes efter hans död på auktion i Göteborg 1753. Ekebon har dock daterat sin anteckning 22 år senare, vilket tyder på att där kan ha funnits ytterligare en ägare mellan.

Der Stätt/als Neumägen vnd Neuß Rünge.

Neumägische Thaler zu 30. Stüber.

Statt Neuß Thaler zu 30. Stüber.

Geldrischer Ritter Goltgulden.

Keinische Goltgulden zu 75. Kreuzern.

Keinische Goltgulden zu 75. Kreuzern.

Ducaten zu 105. Kreuzern.

Doppelte Ducaten.

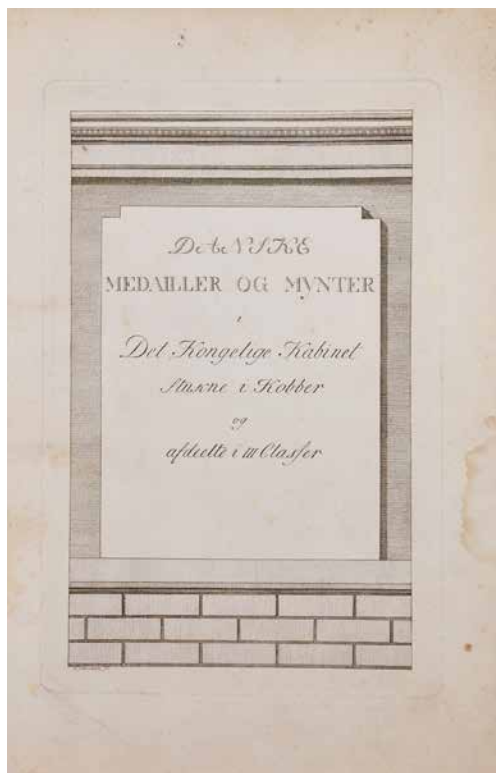

[196]

197. [Brakteater.] *Atlas de l'archéologie du Nord représentant des échantillons de l'âge de bronze et de l'âge de fer publié par la Société Royale des Antiquaires du Nord. Atlas for Nordisk oldkyndighed fremstillende prøver fra bronzetiden og fra jernalderen.* Köpenhamn, Thiele, 1857. Folio. 10 s. + 22 planser i stålstick [numr. I–VII, I–XV]. Tryckt på bättre papper. Lagerfläckar på s. 1–6. Samtida lätt nött oklottryggsband med grå pappärmar och tryckt ryggtiteletikett. Några småfläckar på pärmarna. 3500:–

Dansk-fransk parallelltext. Innehåller bland många andra avbildade fornfynd även ett antal guldbrakteater. Bilagt finns även en medlemsförteckning från Société Royale des Antiquaires du Nord för år 1858.

198. [Danmark.] *Danske medailler og mynter i Det kongelige kabinet stukne i kobber og afdelte i III classer.* (Köpenhamn, Möller, 1791). Folio. 338 graverade planscher, varav 319 är myntavbildningar och 19 är graverade titel- och deltitelblad. Mörkrött, renoverat hfrbd från slutet av 1800-talet, rikt guldornerad rygg och marmorerade snitt. 5000:–

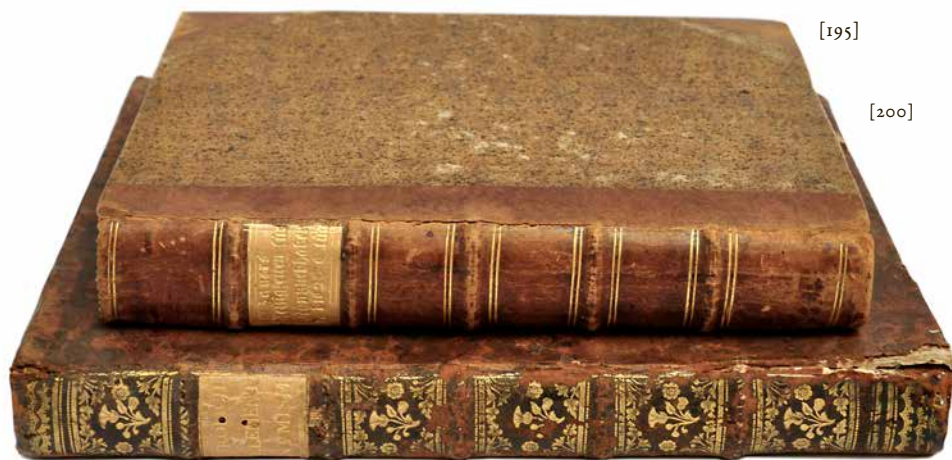
Bibl. danica II, sp. 587. Detta är den fina planschdelen till *Beskrivelse over danske mynter og medailler i den kongelige samling*. Textdelen med företal av P. F. Suhm och som kom samma år saknas här. Ett tillägg med 11 planscher utkom 1794. Publiceringen av den danska kungl. myntsamlingen blev en lång historia och leddes av "Kommissionen til ordning af Det kongelige Mønt- og Medaille-kabinet" som startade sitt arbete 1780. Det stora verket trycktes i 500 exemplar.

199. DOMANIG, Karl. *Die deutsche Medaille in kunst- und kulturhistorischer Hinsicht. Nach dem Bestande der Medaillensammlung des allerhöchsten Kaiserhauses. Hundert Tafeln in Lichtdruck.* Wien, Anton Schroll & Co., 1907. Folio. VIII, + 167 s. + 100 planscher. Liten fläck i marginalen på plansch 14. Något nött hfrbd med guldornerad rygg och övre guldsnitt. Ryggen och delar av främre pärmens blekta och med fläckar. Spår efter exlibris på främre pärmens insida. 3000:–

Karl Domanig (1851–1913) var österrikisk numismatiker och från 1884 intendent för "Münz- und Antikenkabinetts des Kunsthistorischen Museums" i Wien. Bortsett från detta huvudverk och andra verk om medaljer skrev han dramer och hembygdslitteratur om Tyrolen.

[200]

[195]

[200]

200. FRÖLICH, Erasmus. *Notitia elementaris numismatum antiquorum illorum quae urbium liberarum regum et principum ac personarum illustrium appellatur*. Wien, Ioannis Trattner, (1758). 4:o. (16), + 243, + (2) s. + grav. tabell, + 21 grav. planscher. Lagerfläckar och ett litet maskhål genom de första tre bladen. Sammanbunden med:

Materia tentaminis publici, quod ex anni huius scholastici praelectionibus quovis cui libuerit periclitatne subibit in Collegio regio Theresiano Societatis Jesu. Wien, Ioannis Thomae Trattner, 1758. 4:o. (20) s. Nött samtida skinnband, guldornerad rygg med beige titeletikett, röda snitt. Spricka nedtill i främre fals. 4000:–

Lipsius s. 135. Det andra arbetet är en förteckning på teser som ventilerats under året på "Collegio regio Theresiano", vilken ofta verkar vara medbunden. Erasmus Frölich (1700–58) var österrikisk jesuit och numismatiker, och blev handplockad av Maria Theresia som lärare i historia med arkeologi, heraldik m.m. till hennes nygrundade läroverk för unga adelsynglingar "Theresianum". Han blev även dess bibliotekarie, och skrev genom åren en stor mängd numismatiska verk.

201. (GRÖNING, Johannes.) *Historia numismatum novorum. Das ist: Die neu-eröffnete Historie der Modern-Medaillen, sampt einer Liste der bewehrtesten Scribenten, wie auch der vornehmsten Cabinetten und Kunst-Kammeren. Durch J. G. Hamburg, Benjamin Schillern, 1705. 12:o. 336, + (4) s. Med grav. vinjett på titelsidan och 28 grav. illustrationer i texten, flera helsides. Enstaka småfläckar och en något större på s. 75. Samtida hfrbd, ryggen med nött pappersetikett. Äldre delvis raderad namnteckning på främre pärmens insida och med nummer 69 skrivet med bläck.*

6000:–

Lipsius s. 160 nämner endast en upplaga från 1715 och med "modernorum" istället för "novorum" i titeln. Holzmann-Bohatta suppl. 1, 5793, nämner likaledes endast 1715. Hesse 0854–0856 nämner upplagor 1702, 1704 och 1711 med "critica" istället för "novorum" i titeln. Juristen och numismatikern Johannes Gröning (1669–1747) utgav en mängd snarlika titlar, varav många är utkomna i flera upplagor. Denna bok behandlar medaljer ur alla möjliga vinklar; medaljernas historia, deras form och storlekar, medaljörer, bl.a. Karlsten omnämns, medaljers nytta etc. Svenska och nordiska medaljer omtalas också. Även medaljsamlingar behandlas, och myntkabinettets, Brenners och Nymans samlingar finns med. En Kristinamedalj avbildas på s. 180 och två Karl XII, på s. 194 och 204.

202. HICKES, George. *Linguarum vett. septentrionalium thesauri grammatico-critici, & archaeologici, auctora Georgio Hiccesio, conspectus brevis per Gul. Wottonum. Cui, ab antiquae literaturae septentrionalis cultore, adjectae aliquot notae accedunt; cum appendice ad notas*. London, Gul Bowyer, 1708. 8:o. VII, + (1), + 74, + 85, + (3, blanka), + 24 s. + grav. plansch (med gravyr på båda sidor). Småfläckar inledningsvis och mot slutet, ett litet hål i marginalen genom s. 7–8, och första gravyren med tillskrift med bläck. Något nött samtida skinnband, nött guldornerad rygg med upphöjda bind och röd titeletikett, pärmarna med spegeldekor, röda stänksnitt. Ur Johan Hallenbergs bibliotek, med hans namnteckning, och med Carl Jedvard Bondes exlibris klistrat över ett äldre som är borttaget. Fint exemplar! 11000:–

Fiske s. 643. Detta är en sammanfattning, utgiven av William Wotton, av Georg Hicces stora verk om det anglosaxiska språket, som utkom i stor folio 1703–05. Den innehåller även ett appendix av Edward Thwaites om de tidiga angosaxiska mynten med eget titelblad: "Notae in

J. Hallenberg;

Anglo-Saxonum nummos". Fin proveniens. Historikern och riksantikvarien Jonas Hallenberg (1748–1834), som även var chef för Kungl. myntkabinettet, skrev ett stort antal skrifter om mynt, framförallt om kufiska och orientaliska. Hans boksamling såldes på auktion i Stockholm 1835 med en tryckt katalog som upptog 2060 nr. Gjörwell nämner att Hallenberg hade ett bibliotek som till sin beskaffenhet och värde kan kallas ett "Ämbets-Bibliothek". Sin myntsamling skänkte han till Uppsala universitet.

203. [Hielmstjerne.] (WEBER, Jens Jacob.) *Hielmstiernes medaille- og mynt-samt skilderie- og kobbersamling. Tienende til oplysning af de under den danske regering liggende staters historie.* Köpenhamn, Nicolaus Möller, 1786. 4:o. (8), + 640 s.

En grav. vinjett med Hielmstiernas medalj. Solk på s. 595. Maskhål i övre ytterhörnet från s. 615, reparerat på s. 619–34. Ren och fin inlaga med enstaka minimala rostfläckar. Hfrbd från mitten av 1800-talet med sparsamt guldornerad rygg och röd titeletikett, stänkta snitt. Ryggen med småfläckar. 12000:–

Bibl. danica II. sp. 433. Den danske statsmannen m.m. Henrik Hielmstjerne (1715–80) samlade framförallt böcker, men var även en viktig myntsamlare, och i båda fallen inriktad på danskt material. Han var av stor betydelse för uppbyggandet av den danska kungl. mynt- och medaljsamlingen i Köpenhamn. Behandlar även norska mynt, brakteater och runmynt. Halva katalogen innehåller mynt, andra halvan konst och kopparstick.

204. HOUWELINGHEN, Erasmus van. *Penninck-boeck, inhoudende alle figuren van siluere ende goude penningen, gheslaeghen byde graeven van Hollandt, van Dierick de 7e van dien naem tot Philippus ven Bourgondien toe: met het Leuen in't cort vande selue graeven*. Leiden, Francoys van Ravelenghien, (1597). 4:o. 8, + (4) s. med varsin helsides grav. plansch, + 11–13, 16 s. + 16 grav. planscher. Två helsides grav. planscher i pagineringen. Hårt skuren i nederkant, med förlust av nedersta textraderna på s. 13, delförlust av dito på s. 3 samt delförlust av kustoder på flera sidor. Fem planscher i nederkant skurna inom ram, varav en med minimal bildförlust. Första tre bladen med fuktrand, titelbladet bruntonat och en bläckfläck sid. 5–6, litet brännhål i marginalen sista två planscherna. Marmorerat pappersomslag från tidigt 1700-tal med bortraderad text på främre omslaget. 7500:–

STCN 832266361. Lipsius s. 194. Dekesel H31, med något annorlunda paginaangivelse, men samma antal blad (24 stycken). Ej i Adams. Totalt 20 helsides grav. bilder med myntavbildningar, varav 13 med silvermynt (numrerade I–XIII) och 7 med guldmynt (numrerade I–VII). Detta är en förteckning över guld- och silvermynt slagna av Flandern från början av 1200-talet till 1421. Erasmus van Houwelinghen (1524–ca 1600) var holländsk silversmed och myntsamlare. Hans egen samling, som bildade grunden till denna beskrivning, hamnade efter hans död i Rotterdam, där en andra upplaga av boken utkom 1627.

205. JOACHIM, Johann Friedrich & REINHARD, Johann Paul. *Des neueröffneten Münzcabine's zweyter [– vierther und letzter] Theil, darinnen merkwürdige und viele bishero noch nirgends mitgetheilte Gold- und Silbermünzen zu finden, die richtig in Kupfer abgebildet, beschrieben und erläutert werden von d. Johann Friedrich Joachim*. 2–4. Nürnberg, Georg Bauers/ Johann Eberbard Zeh, 1764–73. 4:o. (20), + 146, 151–342 s. + 29 grav. planscher; grav. front, + (14), + 340 s. + 19 grav. planscher, + utvikbar tryckt tabell; grav. front, + (6), + 196, + (2), + 203–234, + (44) s. + 31 grav. planscher. Tredje delen med liten brännfläck i yttre marginal s. 120–125. Något nötta uniforma samtida hfrbd, guldornerade ryggar med beige titeletiketter, röda stänksnitt. Tre volymer. Frontespis, blad T₂–T₃ (sid. 147–150) och blad Z₂ (179–180) i del två saknas, liksom hela del ett! 3000:–

Lipsius s. 201. Andra upplagan. Den första delen (som saknas här) utkom 1761. Första upplagan utkom 1749–53. Del två innehåller bihanget: "Abhandlung von dem Nutzen der neuern Münzen", del tre "Vornehmste Lebensumstände des wegen seiner Kunst im Graviren hochberühmtem Ritters Ferdinand von St. Urbain" och del fyra "Lebensgeschichte weiland Herrn Erasmus Frölich". Johann Friedrich Joachim (1713–67), som skrev del 1–3 skrev även ett *Neueröffnetes Groschen-Kabinet*, 1749–56. Del tre är publicerad postumt av Johann Friedrich Seyfert, och del fyra är skriven av Johann Paul Reinhard.

206. KLOTZ, Christian Adolph. *Historia numorum contumeliosorum et satyricorum. Cum figuris aeri incis.* Altenburg, Officina Richteria, 1765. 8:o. (8), + 3-232 s. + 4 utvikbara grav. planscher. Titelbladet med graverad vinjett. Lagerfläckig, större fläck s. 119. Blad A1 saknas. Sammanbunden med:

KLOTZ, Christian Adolph. *Historia numorum obsidionalium. Cum figuris aeri incis.* Altenburg, Officina Richteria, 1765. 8:o. X, + 130, + (1) s. + 5 utvikbara grav. planscher. Titelbladet med graverad vinjett. Lagerfläckig, större fläck s. 107. Oskurna i nött samtida marmorerat pappband, delvis trasig rygg. Med Carl Jedvard Bondes exlibris. 6000:-

Lipsius s. 211. Planscherne är omkastade vid häftningen så att planscherne i det andra arbetet hör till det första och vice versa. Udda samlingar av mynt med satiriskt och erotiskt innehåll. Den lärde Christian Adolph Klotz (1738-71) var filologiprofessor i Göttingen 1762, efter 1765 professor i retorik i Halle och en betydelsefull kritiker, huvudsakligen genom sitt eget organ *Acta litteraria*. Idag är han dock mest ihågkommen för sin polemik gentemot Lessing, där han väl inte framstod i bästa dager.

207. KLOTZ, Christian Adolph. *Historia numorum obsidionalium. Cum figuris aeri incis.* Altenburg, Officina Richteria, 1765. 8:o. X, + 130, + (1) s. + 4 utvikbara grav. planscher. Titelbladet med graverad vinjett. Enstaka småfläckar. Samtida hfrbd, guldornerad rygg med upphöjda bind och beige titeletikett, röda stänksnitt. Äldre namnteckning på titelbladet. Ur Johan Frans Podolijns bibliotek, med hans namnteckning. Fint exemplar. 5000:-

Lipsius s. 211. Bra proveniens. Johan Frans Podolijn (1739-84), född i Lissabon och död i Göteborg, var faktor vid Alströmerska manufakturerna i Alingsås och samlade mynt och medaljer. En auktionskatalog över hans samling trycktes i Göteborg 1786. Han skrev även en artikel om "carthaginesiska och cyrenaiska mynt" i Göteborgs Vetenskaps och Vitterhets samlings handlingar 1778.

208. KÖHLER, Johann David. *Johann David Köhlers, Im Jahr 1729 [-48]. Wöchentlich herausgegebener historischer Münz-Belustigung Erster [-Zwanziger] Theil, darinnen allerhand merkwürdige und rare Thaler, Ducaten, Schautücken, Klippen und andere sonderbare Gold- und Silber-Münzen von mancherley Alter, zusammen LXIV, Stücke, accurat in Kupfer gestochen, beschrieben und aus der Historie umständlich erkläret werden.* (1-20.) Nürnberg, Christoph Weigels des ältern Kunsthändlers seel Wittwe, 1729-(48). 4:o. (20), + 296, + (8), + 297-440, + (24) s.; grav. extra titelblad, + (32), + 160, 163-432, + (16) s. + 2 grav. planscher; grav. extra titelblad, + (40), + 442, + (14) s.; grav. extra titelblad, + (36), + 454, + (18) s. grav. extra titelblad, + (8), + XXXII, + 440, + (16) s.; grav. extra titelblad, + (18), + XL, + 446, + (10) s. + 2 grav. planscher; grav. titelblad, + (8), + XL, + 432, + (22) s.; grav. extra titelblad, + (8), + XL, + 440, + (24) s; grav. extra titelblad, + (8), + XXXX, + 440, + (22) s.; grav. extra titelblad, + (8), + XXXX, + 452, + (28); grav. titelblad, + (8), + XXXII, + 208, (2), (blank), 208-443, + (37) s. + 2 grav. planscher; grav. extra titelblad, + (8), + XX, + 410, + (38) s. + 3 grav. planscher; (8), + XXXVI, + 304, 301-444, + (12) s.; grav. extra titelblad, + (8), + XXXII, + 24, 33-40, 33-280, 280,280, (1), (blank), 281-466, + (13) s. + grav. plansch; grav. extra titelblad, + (8), + VIII, + 434, + (10) s. + 5 grav. planscher; grav. extra titelblad, + (8), + XXIV, + 424, 417-440, + (16) s. + 2 grav. planscher; grav. extra titelblad, + (8), +

XXXII, + 459, + (1) s. + 12 grav. planscher, varav 2 utvikbara; grav. titelblad, + (8), + XII, + 434, + (14) s. + 3 grav. planscher; (8), + XVI, + 448 s. + 3 grav. planscher; grav. extra titelblad, + (8), + XVI, + 336, 339–346, 345–456 s. + 4 grav. planscher. Samtliga titelblad trycka i rött och svart. Rikligt med grav. illustrationer i texten. Blad XI (s. 161–162) i andra delen borttriven. Småfläckar men i huvudsak ren inlaga, något mer fläckar i del nio, lagad reva s 211 i del fyra, enstaka smårevor i kanten. Bundna två och två i nötta nästan uniforma, samtida skinnband, guldornerade ryggar med fem upphöjda bind, röda titeletiketter på band 1–5 och beige på band 6–10, samtliga med tre gyllene kronor i fälten, frampärmarna med C. Ehrenpreus förgyllda pärmstämpel. 10 volymer. Band 3, 5 och 10 med hårdare nötta ryggar, band 3 även med delvis lös titeletikett. Ur Carl Didric Ehrenpreus bibliotek och med Carl Jedvard Bondes exlibris. Ett textblad saknas! 20 av 22 delar! 35000:–

Lipsius s. 213. Strandberg s. 91 (del 1–18). Hesse 1095–1171, för de avsnitt som har intresse för svensk numismatik. Carlander II, s. 312ff resp. III, 568ff. Med totalt 18 grav. extra titelblad (inget till det 1 och 13). Utkom i 22 delar, till 1750. Ett generalregister utgavs av J. G. Bernhold i två delar 1764–65, vilket saknas här. Fin svit av de 20 första delarna av Johann David Köhlers (1684–1755) innehållsrika periodiska samlingsverk, som även innehåller mycket av svenskt intresse. Köhler var professor i historia i Göttingen från 1735. Och mycket bra provenisens från landets stora myntsamlare. Carl Didric Ehrenpreus (1692–1760) var jurist, riksråd och kansler för Uppsala akademi (deltog i sin ungdom även i kalabaliken i Bender), och var både en stor boksamlare och viktig myntsamlare. Myntsamlingen sålde han till Uppsala akademi och bildar grunden till den stora samlingen i Uppsala. Hans boksamling såldes i Stockholm efter tryckt förteckning 1761. Där framgår att dessa 20 delar var de han hade.

209. KÖHLER, Johann Tobias. *Vollständiges Ducaten-Cabinet das ist historisch-critische Beschreibung nicht nur derjenigen Goldstücken, welche unter dem Nahmen Ducaten bekannt sind, sondern auch aller gangbaren Goldmünzen, von verschiedenen Nahmen und Gehalt, welche von Europäischen Kaysern, Königen, Churfürsten, Päbsten, Bischöffen, Prälaten, Fürsten, Grafen, Freyherren und Städten sind geschlagen worden; Zweyter Theil verfertigt und mit nöthigen Registern versehen von Johann Tobias Köhler.* Hannover, Nicol. Förstner & Sohus Erben, 1760. 8:o. (12), + 529–1029, + (77) s. Något nött samtida hfrbd, guldornerad rygg med beige titeletiket, liten skada på övre fals.

1000:–

Lipsius s. 213. Endast del 2. Första delen utkom 1759. En andra upplaga utkom 1769–70.

210. [Le Maistre.] SCHULMAN, J. *Collection Le Maistre. Pax in nummis. Médailles, jetons et monnaies ayant rapport aux divers traités de paix conclus depuis le XVI:e siècle jusqu'à nos jours, décrite par J. Schulman. Texte de 256 pages illustré de 150 reproduction et avec 12 planches hors texte.* Amsterdam, J. Schulman, 1912. Stor 8:o. (4), + 277 s. + planscher. Fint ljusbrunt hfrbd, guldornerad rygg med titeletiket i röd marokäng, marmorerade snitt och med främre tryckta omslaget medbundet (G. Hedberg). Bakpärmen något blekt. Fint exemplar.

2500:–

Viktigt katalog, med fredsmedaljer från 1500-talet och framåt. Ett nytryck utgavs år 2000.

[208]

211. (LILIENTHAL, Michael.) *Vollständiges Thaler-Cabinet, das ist historisch-critische Beschreibung derjenigen zweylöthigen Silber-Münzen, welche unter dem Namen der Reichs-Thaler bekannt sind, und seit drittehalbhundert Jahren her von Kaysern, Königen, Churfürsten, Päbsten, Bischöffen, Herzogen, Fürsten, Grafen, Freyherrn, Republiken und Städten auf allerhand Begebenheiten sind geschlagen worden. Mit nöthigen Registern versehen. Zweyte und viel vermehrte Auflage.* Königsberg und Leipzig, Johann Heinrich Hartung, 1747. 8:o. Grav. front. + (12), + 802, + (54) s. Brunfläckig och med lätta lagerfläckar, enstaka bläckfläckar. Nött samtida pappband, ryggen borta. Titelbladet med författarnamnet Lilljenthal med bläck. Ur Johan Frans Podolijns bibliotek, med hans namnteckning. 2500:-

Lipsius s. 230. Graesse IV, 210. Detta är den tredje, mycket utökade upplagan, den första kom 1730 och den andra 1735. Det finns dock även en titelvariant 1730, med "Auserlesenes Thaler-Cabinet" som titel, och som kallar sig andra upplagan. I så skulle detta snarare vara den fjärde, mycket utökade upplagan. Detta var standardverket om dalermynt innan David Samuel Madai 1765–74 publicerade sitt stora arbete. Michael Lilienthal (1686–1750) var teolog och historiker, hedersprofessor i St. Petersburg, och utgav ett flertal arbeten bl.a. om Ostpreussen. Den graverade frontespisen med en avbildning av sex mynt. Svenska mynt tas upp på sidorna 66–90 och danska på sidorna 90–104. Bra proveniens. Johan Frans Podolijn (1739–84), född i Lissabon och död i Göteborg, var faktor vid Alströmerska manufakturerna i Alingsås och samlade mynt och medaljer. En auktionskatalog över hans samling trycktes i Göteborg 1786. Han skrev även en artikel om "carthaginesiska och cyrenaiska mynt" i Göteborgs Vetenskaps och Vitterhets samhälles handlingar 1778.

212. LOCHNER, Johann Hieronymus. *Sammlung merkwürdiger Medaillen* [Erstes Jahr 1737 – Achtes Jahr 1744.] *In welcher wöchentlich ein curioses Gepräg, meistens von moderner Medaillen, ausgesuchet, und nicht nur fleisig in Kupfer vorgestellt, sondern auch durch eine historische Erläuterung hinlänglich erkläret, nun aber, so wol mit vollständigen registern, als einer Vorrede von dem Leben des berühmten Medailleur Raimund Falz, an das lichen gegeben worden, durch Johann Hieronymus Lochner.* 1–8. Nürnberg, Peter Conrad Monath, (1737–44). 4:o. (10), + 432, + (68) s. + 8 grav. planscher, varav en utvikbar; (34), + 424, + (24) s. + 3 grav. planscher, varav en utvikbar, + utvikbar tryckt tabell; grav. front, + (46), + 424, + (40) s. + 2 grav. planscher, + utvikbar tryckt tabell; grav. front, + (46), + 424, + (24); grav. front, + (34), + 424, + (36) s. + utvikbar grav. plansch; grav. front, + (30), + 176, 173–420, + (40); grav. front, + (50), + 424, + (35); grav. front, + (26), + (424), + (24) s. Genomgående med enstaka fläckar och lagerfläckar, enstaka ark bruntonade. Större fläckar på s. 105 i del ett, s. 273–276 i del två, 419–420 i tre, 97 och 135 i fyra. Svag fuktrand i nederkant mot slutet av sjunde delen. Blad Iii i åttonde med liten hål, med bokstavs förlust. Något nötta uniforma samtida hfrbd, rikt guldornerade ryggar med fem upphöjda bind med beige titeletiketter och med tre förgyllda kronor i samtliga ryggfält. Åtta volymer. Med dupl-stämpel, troligen från någon av Kungliga bibliotekets dublettutförsäljningar. Med Carl Jedvard Bondes exlibris. I första årgången saknas i förordet kapitlet om Raimund Falz. 30000:–

Lipsius s. 233. Graesse IV, 243. Strandberg s. 107. Se Hesse 1266–1329 för de stycken i Lochner som har svensk anknytning. Fin svit av Lochners stora veckoskrift om medaljkonsten, med mycket innehåll av svenskt intresse. Varje nummer består vanligtvis av åtta sidor. Varje årgång är försett med ett gemensamt titelblad och en inledning som innehåller en text om någon gravör eller annan konstnär. År 1889 utgavs ett gemensamt person- och sakregister till alla åtta delarna. Johann Hieronymus Lochner (1700–69) var rektor i Nürnberg. Underrubrikerna

lyder fortsättningsvis: 2: [...] einer Vorrede von dem Leben des berühmten Medailleur Arwed Karlsteen [...]. 3: [...] einer Vorrede von dem Leben des berühmten Medailleur Johann Smeltzing, wie auch viele Supplementea zu denen vorigen LebensBeschreibungen des Falzen und Karlsteen [...]. 4: [...] einer Vorrede von dem Leben des vor kurzem verstorbenen berühmten Medailleur Georg Wilhelm Vestners, und den von ihm verfertigen so zahlreichen als schonen Medaillen, [...]. 5: [...] einer Vorrede von der so berühmten Hameranischen Familie, besonders beeden noch lebenden Hermenegildo und Ottone Hamerani, und den von ihnen verfertigen so zahlreichen als schönen Medaillen, [...]. 6: [...] einer Vorrede von dem Leben und viele Medaillen des so arbeitsamen Medailleurs Christian Wermuth [...]. 7: [...] einer Vorrede von dem Leben und so zahlreichen als schonen Medaillen des grosen Künstler Johann Christian Koch, [...]. 8: [...] einer Vorrede von dem Leben und verfertigen Medaillen des berühmten königl. Englischen Ober Graveur und Medailleur Johann Crockers, [...].

213. LOTICHIUS, Johannes Peter & HENNINIUS, Heinrich Christian von. *Historia Augusta imperatorum Romanorum a C. Julio Cesare usque ad Iosephum imperatorem augustissimum; et Joannis Petri Lotichii tetrastichis mnemonicis, et Joannis Jacobi Hofmanni tetrastichis, et ejusdem in hæc enarrationibus historicis. Adduntur singulorum imperatorum effigies aere scalpto expressæ ex nummis Christianæ Suecorum reginæ. Additamenta necessaria & integra omissorum supplementa adjecit Henricus Christianus Henninius.* Amsterdam, Stephanus Roger, 1710. Folio. Grav. extra titelblad, + (12), + 32, 31-42, 41-46, 45-48, 47-52, 49-54, 53-56, 55-60, 57-62, 61-64, 63-72, 71-74, 73-80, 79-84, 83-86, 85-90, 89-98, 97-102, 101-114, 113-116, 115-120, 119-124, 123-126, 125-128, 127-130, 129-136, 135-138, 137-140, 139-148, 147-152, 151-158, 157-162, 161-170, 167-178, 177-180, 179-182, 181-184, 183-190, 187-194, 191-290 s. Titel tryckt i rött och svart. Svag fuktrand s. 131-132, litet hål s. 143-144 med förlust av pagina, något fläckig mot slutet. Hoppande paginering p.g.a. åtskilliga tillägg av blad, t.ex. är bladen E1 (s. 31-32), F2 (s. 41-42), F3 (s. 45-46), F4 (47-48), G1 (49-50), G2 (51-52) osv. dubblerade. [Nytt titelblad]: HAMELOW, Heinrich. *Imperatoris romani a Julio Cesare, usque ad sacratissimum imperatorem qui nunc rerum potitur, carmine perpetuo descripti. Editio secunda priori emendatior.* Amsterdam, Petrum de Coup, 1710. Folio. 29 s. Samtida

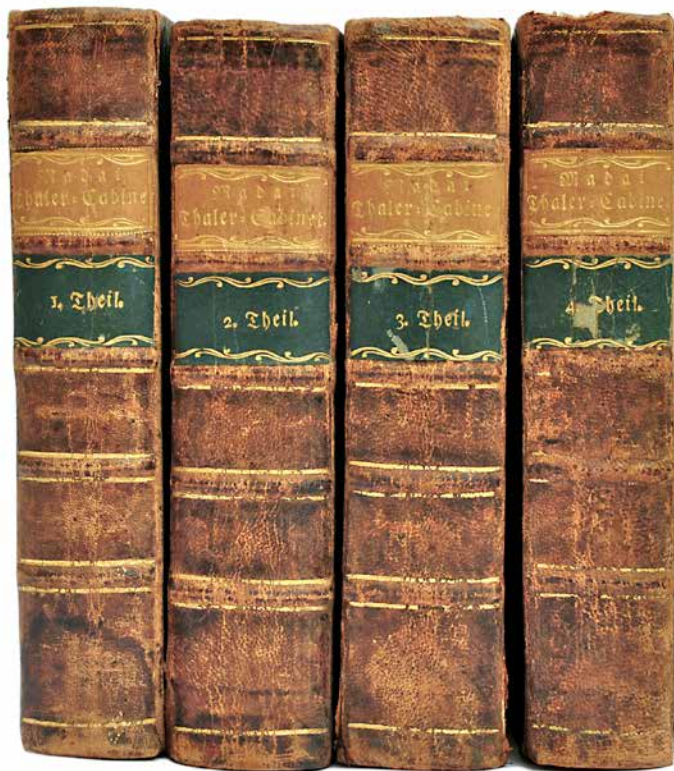
skinnband, rikt guldornerad ryggbind med upphöjda bind och något nött röd titeletikett, pärmarna med förgylld ram, inre bordure, marmorerat snitt. Fint marmorerade inre pärmapper och försättsblad. Bortskuret exlibris från främre pärmens insida.

12000:—

Lipsius s. 182. Fint exemplar av andra upplagan, den första kom 1707. Ur svenskt perspektiv intressant framförallt genom mynten från drottning Kristinas samlingar (ej omnämnd av Callmer i *Drottning Kristinas samlingar av antik konst*, 1954), annars ansedd som en visserligen fin, men ganska slarvigt ihopkommen bok, vilket inte minst insättandet av extrabladd tyder på. Textförfattaren Johannes Peter Lotichius (1598–1669) var egentligen läkare men producerade böcker inom vitt skilda ämnen och Heinrich Christian von Henning (ca 1655–1703) verkade framförallt som utgivare, inte minst av Vossius arbeten.

214. MADAI, David Samuel. *Vollständiges Thaler-Cabinet aufs neue ansehnlich vermehret, in zweyen Theilen herausgegeben und mit nöthigen Registern versehen von David Samuel Madai*. 1-3 + *Fortsetzung* 1-3. Königsberg, J. H. Hartungs Erben & Joh. Daniel Zeise/ Zeizens Witwe/ G. L. Hartung, 1765-74. 8:o. Grav. front, + (30), + 768; grav front, + (26), + 904, + (4); grav. front, + (18), + 621, + (94); (12), + 100; (16), + 187, + (1); (16), + 440 s. Bruntonad och med enstaka småfläckar. Utkletad bläckfläck på s. (15) i första delen och med en gammal pappersslagning s. 195-196, andra delen med en fläck s. (11-12). Nötta samtida hfrbd, guldornerade ryggar med upphöjda bind och beige resp gröna titel- och deltitetiketter, röda snitt. Fyra volymer. Med Carl Jedvard Bondes exlibris. 20000:-

Lipsius s. 240. Graesse IV, 331. Clain-Stefanelli 2322. Fjärde bandet innehåller de tre fortsättningarna. David Samuel Madai (1709?-80) var läkare och numismatiker i Halle, och skrev vid sidan av sina forskningar om dalermünt även böcker i medicin. Denna stora och fortfarande oundgängliga förteckning över olika dalermünt ersatte helt Lilienthals tidigare arbete, och omfattar hela 7233 nummer. Madais egen stora samling av dalermünt såldes till Hamburg 1788 och är förtecknad av F. W. Vermuth i *Verzeichnisses der v. Madai'schen Thalersammlung*, tryckt i Hamburg 1788.

215. [Medaljer.] *Historisch-emblematischer Medaillen-Kaste, worinnen 46. curieuse Medailles befindlich welche die merckwürdigsten Begebenheiten, so occasione der zwischen der Spanischen Monarchie und denen Niederländischen Provinzen in Anno 1566. entstandenen und biss Anno 1609. gewehrten Troublen, öffendlichen Kriegen, und sonsten, sich zugetragen, aufs sinnreichste Abbilden und für Augen legen. Nebst beygefügter kurtzen historischen Erleuterung und Explication derselben.* Utan ort, (ca 1610). 4:o. (4), + 64 s. Litet maskhål i nedre marginalen genom de första 10 bladen, med marginell bokstavsdeförlust. Bruntonad och med lagerfläckar i marginalen. Häftad, i nött nära samtida marmorerat pappersomslag, det bakre borta. 15000:–

VD17 32:641454X (2 exemplar, angiven som 8:o). Ej i Dekesel, ej i Lipsius. Ett omtryck i 8:o kom omkring 1650 (Strandberg s. 82). Sällsynt beskrivning av propagandamedaljer slagna under konflikten mellan Nederländerna och Spanien under andra halvan av 1500-talet.

216. MINUTOLI, H. C. von. *Topographische Uebersicht der Ausgrabungen griechischer, römischer, arabischer und anderer Münzen und Kunstgegenstände, wie solche zu verschiedenen Zeiten in den Küstenländern des baltischen Meeres statt gehabt; zugleich als andeutung über den Handelsverkehr der nordischen und morgenländischen Völker.* Berlin, Wilhelm Logier, 1843. 8:o. IV, + 99, + (1) s. Liten fuktrand innerst i nedermarginalen mot slutet. Häftad och ouppskuren i tryckt omslag, omslaget mörktonat på bakre och i marginaler. Fint exemplar. 4500:–

Hesse 1359. Winkelmann 1500. Om arkeologiska fynd av antika föremål, mynt m.m. i Sverige och de baltiska staterna. Mynt funna i Sverige behandlas på s. 5–17. Johann Heinrich Carl Menu von Minutoli (1772–1846) var preussisk officer och arkeolog, och ledde bl.a. en expedition till Egypten.

217. MULE, Hans || BARTHOLIN, Thomas (utg.) *Numismata danorum et vicinarum gentium edita á Th. Bartholino.* Köpenhamn, Christian Weringi, 1670. 4:o. (84) s. Lagerfläckar och enstaka bläcknoteringar. Senare grått pappomslag. Fint exemplar med Carl Jedvard Bondes exlibris. 20000:–

Lipsius s. 269. Dekesel M158. Strandberg s. 122. Bibl. danica sp. 587. Hans Mule (Johannes Mullenius) (1605–69) var som student i sin ungdom knuten till Holger Rosencrantz och reste med dennes son Erik på en längre utlandsresa. Han blev 1639 kallad till en professur vid Sorö akademi men avstod detta för att istället fortsätta resa i Europa som ledsagare åt unga adelsynglingar. Han blev så småningom kvestor vid universitet i Köpenhamn och assessor i danska Kammarkollegiet. Han var förmögen och kunde satsa mycket på både bok- och myntsamling. Som myntsamlare var han banbrytande i Danmark, då han var den förste som huvudsakligen samlade danska mynt. Detta är en katalog över hans myntsamling, publicerad postumt av vännen Thomas Bartholin d.y., som försett den med ett förord. Samlingen, som efter Mules död köptes av Bartholin, kom så småningom till det kungliga myntkabinettet. Mules stora bibliotek på 7000 volymer testamenterade han till universitetsbiblioteket (en tryckt katalog utkom likaledes 1670), men gick helt förlorat vid Köpenhamns brand 1728. Antikvarien Thomas Bartholin (1659–90) publicerade 1669 även sitt begravningsstal över Mule.

218. MÜNTER, Frederik. *Undersögelser om de danske ridderordeners oprindelse.* Köpenhamn, Andreas Seidelin, 1822. 8:o. VIII, + 120 s. + 3 utvikbara plancher, varav 1 graverad och 2 litograferade. Något nött blått opappband, ryggen med

tryckt titelrensa. Liten skada nederst på ryggen. Med Carl Jedvard Bondes exlibris. Fint exemplar.

3000:—

Bibl. danica II, sp. 734.

219. PATIN, Charles. *Introduction à la connoissance des médailles*. Seconde édition. Revüe & augmentée. (Amsterdam), de l'impression d'Elzevier, & se vend à Paris, chez Jean du Bray, 1667. 12:o. Grav. extra titelblad, + (22), + 261 s. + grav. porträtt. Med grav. titelvinjetter och 24 grav. illustrationer i texten. Bortklippt namnteckning på titelbladet, fuktrand inledningsvis och med enstaka fläckar, bruntonad sid. 108–109. Samtida pergamentband. Äldre namnteckning på främre pärmens insida, C. G. Valtin(?).

3000:—

Lipsius s. 308. Willems 1385. Berghman 1984. Andra upplagan, först utkommen i Paris 1665. Från sidan 211 med eget titelblad: *Emblems et devises de la maison royalle, par Charles Patin*. Det fina porträttet som föreställer Patin är graverat av Houlanger efter en tavla av C. le Febure. Charles Patin (1633–93) var både jurist och läkare innan han gav sig på numismatiken. Han publicerade sin *Introduction* 1665 och anklagades genast för plagiering, och en upphetsad debatt följde. Två år senare (samma år som denna upplaga utkom) såg han sig tvungen att fly från Frankrike och han bosatte sig i Padua. *Introduction* blev en stor succé och utkom i en mängd upplagor och översättningar.

220. (PRAUN, Georg S. A. von.) *Gründliche Nachricht von dem Münzwesen insgemein, insbesondere aber von dem Teutschen Münzwesen ältere und neuerer Zeiten. Und dann auch von dem Französischen, Spanischen, Niederländschen, Englischen und Dänischen Münzwesen. Zweyte und vermehrte Auflage*. Helmstadt, Christian Friedrich Weygand, 1741. 8:o. (32), + 476, + (4) s. Grav. vinjett på titelbladet. Titelbladet hårt skuret nedtill med delförlust av årtal. Genomgående bruntonad. Något nött samtida skinnband, rikt guldornerad rygg med upphöjda bind, röda snitt. Maskhål i övre kapital och i nedre falsar. Med Carl Jedvard Bondes exlibris.

4500:—

Lipsius s. 320, med något annorlunda titel. Strandberg s. 138. Utgiven med ett förord av Johann David Köhler. Andra upplagan, den första kom 1739 i Göttingen och en tredje utkom 1784. Den innehåller på slutet en förteckning på nyttig numismatisk litteratur, "Verzeichniss der vornehmsten von dem Münzwesen handelnden authorum". Georg Septimus Andreas von Praun (1701–86) kom från Wien och var en period minister hos Brünswick-Wolfenbüttel. Han publicerade även en förteckning över mynt- och medaljkabinettet i Brunswick-Lüneberg.

221. SCHINDLER, Christian Carl. *Der geheimbde Müntz-Guardein und Berg-Probierer, welcher zeiget und an Tag giebet alle gebeime Hand-Griffe, so bisshero sind verschwiegen und zurück gehalten worden. Welchen wohl corrigiret beygefüget ist, die vormahls herausgegebene metallische Probier-Kunst, alles aus selbst eigener Erfahrung wohlmeinen an Tag gegeben von Christian Carl Schindlern.* Frankfurt, Johann Jacob Wincklern, 1705. 8:o. Grav. front. + (6), + 44, + (2), + 49–128, 127–262, + (15) s. + grav. plansch, + tryckt tabell. Titel tryckt i rött och svart. Träsnitt i texten. Enstaka småfläckar, brunfläckar s. 255–262 och med en gammal papperslagning s. 119–120, med bokstavs förlust. Samtida hfrbd, något nött svartpräglad rygg med upphöjda bind. 15000:–

VD18 11596864. Lipsius s. 352. Trevligt exemplar. Komplet t trots pagineringsshoppet och frånvaro av ett blad C8. Christian Carl Schindler (1680–1716) var verksam i Halle och titulerade sig själv ”Mathematicus et Mechanicus”. Han tillverkade även astronomiska instrument, som armillarsfärer. Detta är måhända mer metallurgi än numismatik, men den innehåller ett kapitel om guld för guldmünt. Han utgav 1697 även verket *Metallische Probier-Kunst*.

222. SCHIVE, Claudius Jacob. *Norges mynter i middelalderen, samlede og beskrevne af C. I. Schive, [...] Med indledning af C. A. Holmboe.* Christiania (Oslo), H. Tönsberg, (1858)–65. Folio. (10), + LXXXIII, + (13), + 162, + (3) s. + 18 planscher, + tilläggsplansch i mindre format. Fläck i marginalen på s. 33–35 och 87–97. Lagerfläckar på s. 39–40. Fint samtida rött hfrbd med sparsamt guldornerad rygg och röda snitt. Med Carl Jedvard Bondes exlibris. 9000:–

Claudius Schieve (1792–1878) var officer vid ingenjörstrupperna. Han blev 1833 direktör för kanal-, hamn- och fyrväsendet och så småningom tullinspektör i Stavanger, i vilken egenskap han fick mycket tid över till sitt numismatiska intresse. Hela livet var han själv myntsamlare och han donerade 1849 sin egen samling till Bergens museum. Detta, hans huvudverk och en mycket viktig inventering av de norska medeltidsmynten, utgavs häftesvis i nära samarbete med professor C. A. Holmboe och mottogs entusiastiskt i den lärda världen. Schive blev utnämnd till riddare av St. Olavs Orden 1855 och till kommandör 1870, och till riddare av den svenske Svärdsorden.

223. TARDIEU, Alexandre (gravör). [Trompe-l’oeil med assignater från franska revolutionen, med en trashank i mitten.] (Paris, A. Tardieu, 1796). Folio. Grav. handkolorerad plansch (58 x 48cm). Vikt, med småveck och med revor i kanterna, en in i bilden, liten fuktrand. 12000:–

Gravyr av Alexandre Tardieu (1756–1844) efter teckning av Nicolas Marie Gatteaux. Planschen visar ett flertal franska revolutionsassignater i olika valörer liggande huller om buller med ett helporätt i mitten föreställande en gammal man, sannolikt en tiggare, i trasiga kläder och lutande mot en käpp. Assignaten i nedre högra hörnet bär signaturerna ”Gatteaux inv.” och ”A. Tardieu sc.”

Assignaterna var franska revolutionens pappersvaluta och utgavs – lite för flitigt – med kyrkans och adelns konfiskerade egendomar som säkerhet mellan 1789 och 1796. I februari 1796 efter en längre period av hyperinflation avskaffades de och miljoner av dem, tillsammans med tryckeriutrustningen för att tillverka dem, brändes på ett symboliskt bål av Direktoriatet på Place Vendôme. I samma veva dök dessa satiriska och propagandistiska bilder upp i stor mängd, ofta med variation på samma tema; gammal fattig man omgiven av en stor mängd nu värdelösa assignater. Assignaterna ersattes av s.k. ”Mandats territoriaux” vilka dock redan efter sex månader hade blivit lika värdelösa som assignaterna, och avskaffades i början av 1797.

224. TENTZELN, Wilhelm Ernst || (WERMUTH, Christian.) (Utg.) *Saxonia numismatica* oder *Medaillen-Cabinet von Gedächtniss-Müntzen und Schau-Pfennigen, welche die durchlauchtigsten Chur- und Fursten zu Sachsen Albertinischer Haupt-Linie prägen und verfertigen lassen, aus vielen Cabineten mit Fleiss zusammen gelesen, in schöne Kupffer gebracht, und aus der Historie und Stam-Registern erläutert. Verlegt durch Christian Wermuthen. Saxonia numismatica sive nummophylacium numismatum*

[...]. 1-4. Dresden, Joh. Riedeln, 1705-11. 4:o. Grav. extra titelblad, + (32), + 205 s. + 17 grav. planscher [numr: 1-16 + 8 till del två]; (2), + 211-520 s. + 35 grav. planscher [numr. 17-51]; (2), + 523-744 s. + 29 grav. planscher [numr. 52-80]; (2), + 521-658 s. + 14 grav. planscher [numr. 81-94]. Lätta lagerfläckar och enstaka småfläckar. Svag fuktrand överst på plansch åtta. Pappersslagningar i övre marginal på sidorna 311 och 247. Tillsammans med:

TENTZELN, Wilhelm Ernst. *Saxonia numismatica* oder *Medaillen-Cabinet* [...] *Ernestinischen Haupt-Linie* [...]. 1-4. Dresden, Joh. Riedeln, 1705-(14?). 4:o. Grav. extra. titel, + (28), + 226 s. + 15 grav. planscher [numr. 1-15.]; (2), + 227-458 s. + 17 grav. planscher [numr. 16-32]; (2), + 457-716 s. + 25 grav. planscher [numr. 33-57]; (2), + 717-986, 997-1004 s. + 39 grav. planscher [numr. 58-96]. Tillsammans med:

WERMUTH, Christian. *Allgemeine Haupt-Register, so wohl derer Personen als Sachsen, welche in... der Ernestinischen-Linie vorkommen.* Arnstade, H. A Meurer, 1712. 4:o. (12), + A4-G4, + A4-E4, F6, a4, bi. Tillsammans med:

[WERMUTH, Christian. *Allgemeine Haupt-Register, so wohl derer Personen als Sachsen, welche in [...] der Albertinischen-Linie vorkommen.*] 4:o. A4-F4, + A4-F4, G1. Något nötta samtida skinnband, rikt guldornerade ryggar med röda titeletiketter och upphöjda bind, röda stänksnitt. Tre volymer. Med Carl Fehrmans monogramstämpel på deltitelbladen. Den har färgat av sig i del ett. Dubblettmarkering på försättsblad (Uppsala?) samt ägarinitialer med bläck. Första delarna till både albertinska och ernestinska linjen sammanbundna i första bandet. Andra bandet innehåller del 2-4 av den albertinska linjen tillsammans med registren till båda linjerna. Tredje bandet innehåller del 2-4 av den ernestinska linjen. Registret till den albertinska linjen saknar titelblad och inledning, även det gemensamma titelbladet som trycktes 1714 saknas.

25000:-

Lipsius s. 394. Graesse VII, 51. Strandberg s. 164. Clain-Stefanelli 2744. Första upplagan av Tentzels betydelsefulla genomgång av de sachsiska furstarnas medaljer. Historikern och numismatikern Wilhelm Ernst Tentzel (1659–1707) var från 1692 anställd av Fredrik II av Sachsen-Gotha för att sköta den furstliga myntsamlingen i Gotha och han publicerade där ett stort antal arbeten om olika sachsiska medaljer. Han blev 1702 kallad till August den starkes hov i Sachsen och blev där kurfurstlig arkivarie. Redan 1703 blev han dock via hovintriger sparkad från sin post och framlevde därefter sina sista år i armod. Trots detta lyckades han 1705 publicera första delen av detta storverk med en genomgång av 1285 medaljer och skådepenningar. Efter hans död fortsattes arbetet av Christian Wermuth. Den furstliga ätten Wettin i Sachsen splittrades 1485 efter kurfurst Fredrik II (1412–64) i två linjer, den albertinska och den ernestinska, efter dennes båda söner Albrecht och Ernst. Den ernestinska linjen fick 1547 avstå kurfurstvärdigheten och större delen av besittningarna till den albertinska, vars ättlingar därefter innehade kurfurstendömet Sachsen. Carl Gustaf Fehrman (1746–98) var medaljgravör och professor i Akademien för de fria konsterna.

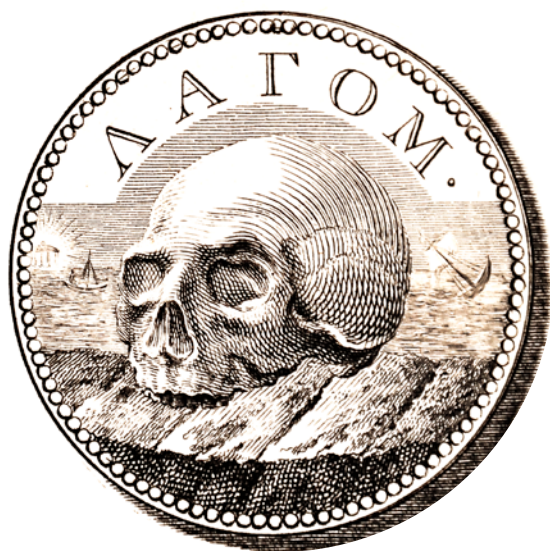
225. Wallenstein. GUALDO PRIORATO, Galeazzo. *Lebensgeschichte Albrechts von Waldstein, Herzog zu Friedland, kaiserlichen Generalissimi. Aus dem italienischen des Grafen Priorato in das deutsche übersetzt und mit Münzen erläutert.* Nürnberg, Georg Peter Monath, 1769. 8:o. Grav. titel, + (16), + 272 s. + 2 grav. planscher, varav en utvikbar. Fläckig och lagerfläckig. Med putsade snitt i något nött samtida gråpappomslag. 4500:–

Warmholtz 3946 not. Det italienska originalet utkom 1643. De två planscher, båda av S. Leitner, visar de mynt som Wallenstein lät slå i sina hertigdömen Friedland och Mecklenburg mellan åren 1627 och 1632. En beskrivning av mynten ges i inledningen av den tyska översättaren Wilhelm Friedrich Link.

ETT URVAL ANVÄNDA REFERENSBÖCKER

- ALMQUIST, JOH. AX. *Sveriges bibliografiska litteratur*. Stockholm, 1904–12.
- BERGHMAN, G. *Catalogue raisonné des impressions Elzeviriennes de la Bibliothèque Royale de Stockholm*. Stockholm, 1911.
Bibliotheca danica I–V, av C. V. Bruun, L. Nielsen & E. Dal. Köpenhamn, 1961–63.
- CARLANDER, C. M. *Svenska bibliotek och ex-libris*. Andra omarbetade och tillökade upplagan. I–IV:1–2. Stockholm, 1904.
- COHEN, HENRI. *Guide de l'amateur de livres a gravures du XVIIIe siècle*. Paris, 1912. (Reprint.)
- CLAIN-STEFANELLI, ELVIRA. *Select numismatic bibliography*. New York, 1965.
- COLLIJN, ISAK. *Sveriges bibliografi 1600-talet*. Uppsala, 1942–46.
- DEKESEL, CHRISTIAN E. *A bibliography of 17th century numismatic books*. 1–3. London, 2003.
- FELDER, PETER. *Medailleur Johann Carl Hedlinger 1691–1771: Leben und Werk*. Aarau, 1978.
- FISKE. HERMANSSON, HALLDÓR. *Catalogue of the Icelandic collection*. Ithaca, 1914. (Reprint 1960.)
- HESSE, BJÖRN OTTO. *Svensk numismatiskt bibliografi intill år 1903*. Stockholm, 2004.
- HÖGBERG, TH. *Svenska numismatiker under fyra sekler*. Göteborg, 1931.
- KLEMMING, G & ENESTRÖM, G. *Sveriges kalendariska litteratur*. Stockholm, 1878–79.
- LIDÉN, JOH. HENR. *Catalogus disputationum, in academiis et gymnasiis Sveciae*. Uppsala, 1778–80
- LIPSIUS, J. G. *A bibliography of numismatic books printed before 1800*. Leipzig, 1801. (Reprint 1977.)
- MARKLIN, GABR. *Catalogus disputationum in academiis Scandinaviae et Finlandiae*. Uppsala 1820–58.
- NATHORST-BÖÖS, ENRST & WISÉHN, IAN. *Numismatiska forskare och myntsamlare i Sverige fram till 1830-talet*. Uppsala, 1987.
- SCHÜCK, HENRIK. *Kgl Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien. Dess förhistoria och historia*. 1–8. Stockholm, 1932–44.
- SETTERWALL, KRISTIAN. *Svensk historisk bibliografi 1771–1874*. Uppsala, 1937.
- SETTERWALL, KRISTIAN. *Svensk historisk bibliografi 1875–1900*. Stockholm, 1907.
- SJÖGREN, ARTHUR. *Svenska kungliga och furstliga bokägaremärken*. Stockholm, 1915.
- STRANDBERG, CLAS-OVE. *The queen Lovisa Ulrika collection of numismatic literature*. Stockholm, 2001.
- WARMHOLTZ, CARL GUSTAF. *Bibliotheca historica sueo-gothica*. 1–15. Stockholm, 1782–1817. (Faksimilupplaga 1966.)
- VD17: *Das Verzeichnis der im deutschen Sprachraum erschienenen Drucke des 17. Jahrhunderts*. <http://www.vd17.de/>
- VD18: *Das Verzeichnis der im deutschen Sprachraum erschienenen Drucke des 18. Jahrhunderts*. <http://vd18-proto.bibliothek.uni-halle.de/>
- WILLEMS, ALPHONSE. *Les Elzevier. Histoire et annales typographiques*. Brussel, 1880. (Reprint)
- WINCKELMANN, EDUARD. *Bibliotheca livoniae historica*. St. Petersburg, 1870.

CENTRALANTIKVARIATET

Österlånggatan 53

S-111 31 Stockholm

Tel: +46 8 411 91 36

www.centralantikvarietet.se

e-mail: info@centralant.se

Bankgiro 585-2389

Medlem i Svenska antikvariatföreningen

Member of ILAB